

С П И С А К
ЧЛАНОВА ШТАБА ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ
ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА

Ред бр.	Функција у штабу	Презиме и име	Стручна спрема	Телефон		Адреса стана	Телефон (у стану)	Радно место
				Фиксни	Мобилни			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Командант Штаба	Игор Матковић	Средња	516-206	062/808081 5	ЛОЗОВИК	832-831	Председник општине
	Заменик Команданта	Желько Рајић	Виша	516-206	062/808083 5	ВЕЛИКА ПЛАНА	514-403	Заменик председника општине
	Начелник Штаба	Ненад Јоцић	Висока	4626-556	064/892787 7	СМЕДЕРЕВО Вука Караџића I стан 13	-	Начелник Одељења за ванредне ситуације у Смедереву
1.	Члан штаба	Далибор Тодоровић	Висока	516-318	064/550751 5 062/808086 5	СТАРО СЕЛО	064/5507515 062/8080865	Председник Скупштине општине ВЕЛИКА ПЛАНА
2.	Члан штаба	Светомир Тирнанић	Средња	516-095	063/225432	ЛОЗОВИК	831-780	Заменик Председника Скупштине општине
3.	Члан штаба	Владимир Станић	Висока	516-318	062/808080 3	ВЕЛИКА ПЛАНА Николе Пашића 27/15	4512-938	Начелник општинске управе
4.	Члан штаба	Горан Тасић	Висока	516-318	062/808084 6	ВЕЛИКА ПЛАНА Косовска	514-117	Зам. Начелника општинске управе

5.	Члан штаба за евакуацију	Саша Живојиновић	Висока	514-262	062/808080 4	ЛОЗОВИК С.Манојловић а 4	27/а	832-299	Начелник Одељења за привреду и локално-економски развој
6.	Члан штаба за склањање и урбанистичке мере заштите	Љиљана Ђорђевић - Живановић	Висока	516-338	062/808083 0	ВЕЛИКА ПЛАНА М.Великог 239		511-060	Начелник Одељења за инспекцијске послове
7.	Члан штаба за збрињавање угрожених и настрадалих	Златан Коруновић	Виша	4521-152	062/203815	ВЕЛИКА ПЛАНА Милана Тепића 14		515-575	Секретар општинске организације Црвеног крста
8.	Члан штаба за РБХ заштиту	Александар Величковић	Висока	515-009 515-711	060/554851 1	ВЕЛИКА ПЛАНА М.Великог 42		514-600	Технолог за пречишћавање отпадних вода у ЈКП "Милош Митровић" ВЕЛИКА ПЛАНА
	Члан штаба за заштиту од техничко- технолош. несрећа	Александар Величковић	Висока	515-009 515-711	060/554851 1	ВЕЛИКА ПЛАНА М.Великог 42		514-600	
9.	Члан штаба за заштиту од рушења и спасавање из рушевина	Златан Миловановић	Средња	516-223	069/847204 9	Глибовац бб		-	Руководилац пункта за путеве у Великој Плани

10.	Члан штаба за заштиту и спасавање од поплава и несрећа на води и под водом	Момир Новаковић	Висока	516-095	064/884210 4	ВЕЛИКА ПЛАНА Маеукина	521-552	Руководилац техничког сектора у ЈП "Плана"
11.	Члан штаба за заш. и спасавање на неприс. терен.	Жељко Ковачевић	Висока	516-095	064/884210 5	ВЕЛИКА ПЛАНА Гаврила Принципа 4	515-069	Руководилац сектора за урбанизам ЈП "Плана"
12.	Члан штаба за заштиту и спасавање од пожара и експлозија	Жикица Николић	Средња	514-845	064/845115 2	ВЕЛИКА ПЛАНА Кнеза Лазара 29	515-130	В.д. Командира ватрогасне јединице у Великој Плани
13.	Члан штаба за ПМП	Др Слободан Рајић	Висока	541-110	069/855062 0 064/214203 9	ЛОЗОВИК Јна 43	831-315	В.д. Директора Дома здравља ВЕЛИКА ПЛАНА
14.	Члан штаба за асанацију терена	Душан Јанићијевић	Висока	515-009	064/834522 0	ВЕЛИКА ПЛАНА Војводе Мишића	514-339	В.д. Директора ЈКП "Милош Митровић"
15.	Члан штаба за очување добара битних за опстанак	Драгољуб Живковић	Висока	516-318	062/808080 5	ЛОЗОВИК Љубе Девића бр. 20	832-374	Начелник одељења за урбанизам, грађевину, имовинско-правне и комуналне

								послове
								Општинске управе
16.	Члан штаба за узбуђивање	Јадранка Миђовић	Средња	516-510	064/207951 3	ВЕЛИКА ПЛАНА М.Великог 211	513-320	Новинар "Морава прес" Велика Плана
17.	Члан штаба за хитно успостављање неопходних служби од јавног интереса	Живомир Новаковић	Висока	514-319	063/475180	МИЛОШЕВА Ц Лоле Рибара 18	4101-580	В.Д. директор ЈП „Морава,, Велика Плана
18.	Члан штаба за заштиту од НУС-а	Његош Филиповић	Висока	515-966	066/889316 1	ВЕЛИКА ПЛАНА Момира Гајића 115	513-073	МУП ПС Велика Плана
19.	Члан штаба	Зоран Ивковић	Висока	516-095	064/884211 4	ВЕЛИКА ПЛАНА Николе Пашића 11	511-512	В.д. Директора ЈП „Плана“
20.	Члан штаба	Драган Божиловић	Висока	514-316	064/836996 0	ВЕЛИКА ПЛАНА Булевар Деспота Стефана 118	065/2512387	ВД директора ЈКП „Градска топлана“ Велика Плана
21.	Члан штаба	Милан Матић	Средња	540-391	062/886506 7	Доња Ливадица Лоле Рибара 8	064/5799917	Директор „ POR. WERNER&W EBER“ d.o.o. Ниш

22.	Члан штаба	Драгана Грујић	Висока	514-825	064/860328 0 060/551397 9	ВЕЛИКА ПЛАНА Јована Скерлића 13	513-979	Директор Центра за социјални рад Велика Плана
САРАДНИЦИ У ШТАБУ								
1.	Сарадник за опште и административ не послове	Марковић Јасмина	Висока	514-507	062/808082 0	ВЕЛИКА ПЛАНА Бул.Деспота Стефана бр. 101	511-831	Начелник одељења за општу управу и заједничке послове у општинској управи

II

Општински штаб, за извршавање специфичних задатака заштите и спасавања може образовати стручно-оперативне тимове.

III

Задатак општинског штаба је да:

1. руководи и координира рад субјеката система заштите и спасавања и снага заштите и спасавања у ванредним ситуацијама на спровођењу утврђених задатака;
2. руководи и кординира спровођење мера и задатака цивилне заштите;
3. разматра и даје мишљење на предлог Процене угрожености и предлог Плана заштите и спасавања у ванредним ситуацијама;
4. прати стање и организацију заштите и спасавања и предлаже мере за њихово побољшање
5. наређује употребу снага заштите и спасавања, средстава помоћи и других средстава која се користе у ванредним ситуацијама;
6. стара се о редовном информисању и обавештавању становништва о ризицима и опасностима и предузетим мерама;
7. разматра организацију, опремање и обучавање јединице цивилне заштите, овлашћених, оспособљених правних лица;
8. сарађује са надлежним органима заштите и спасавања суседних држава у ванредним ситуацијама;
9. процењује угроженост од настанка ванредне ситуације;
10. доноси наредбе, закључке и препоруке;
11. сарађује са штабовима суседних јединица локалне самоуправе;
12. именује менаџера заштите и заменика менаџера заштите у насељеним местима;
13. разматра и предлаже доношење одлуке о организацији заштите и спасавања на територији општине;
14. ангажује оспособљена правна лица и друге организације од значаја за општину;
15. обавља и друге послове у складу са Законом.

Критеријуми за проглашење редовне и ванредне одбране од загушења ледом

Редовна одбрана од загушења ледом на водотоцима Дунав, Сава и Велика Морава настаје при покривености водног огледала ледом од 40% са тенденцијом повећања површине под ледостајем.

На водотоцима Тиса, Тамиш, Стари и Пловни Бегеј, Колубара, Брзава, Моравица, Тимок, Дрина и *Западна Морава* редовна одбрана **настаје при покривености водног огледала од 40% и дебљином леда већом од 5 цм**. На осталим водотоцима редовна одбрана настаје при покривености водног огледала 100% и дебљином леда већом од 5 цм у периоду када се очекује покретање леда.

Ванредна одбрана од загушења ледом на водотоцима Дунав, Сава и Велика Морава **настаје при покривености водног огледала већој од 60%.**

На осталим водотоцима ванредна одбрана настаје када, након ледостаја, почиње покретање и нагомилавање леда.

III ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ**1. ПРОЦЕНА ШТЕТА ШТЕТНОГ ДЕЈСТВА ВОДА II РЕДА****1.1. Идентификација материјалних штета на подручју**

Након престанка опасности од штетног дејства вода другог II реда и обезбеђења услова за приступ угроженом подручју, посебна комисија коју организује општина

извршиће детаљан обилазак подручја у циљу идентификације материјалних штета по врсти објеката и добара и благовремене израде извештаја са одговарајућом фото-документацијом.

Начин и делокруг рада ове комисије дефинише посебан акт општине.

1.2. Критеријуми за процену штета

Поменути општински акт посебно дефинише и критеријуме за процену штете уз усаглашавање са важећим критеријумима за процену штете републичких институција којима се доставља извештај.

2. ОБАВЕШТАВАЊЕ ЈАВНОСТИ

Штаб за ванредне ситуације општине Велика Плана, у оквиру својих активности, предузима мере да се преко средстава јавног информисања упозори становништво са свим битним околностима у вези предстојеће поплаве, о предузетим мерама док је поплава у току, као и о престанку опасности од поплава и о предузимању даљих мера за отклањање последица поплаве.

У спровођењу ових активности, јавност се обавештава о следећем:

- извору, учесталости и потенцијалној јачини поплаве,
- систему за препознавање поплаве и начину упућивања упозорења јавности,
- површини која ће вероватно бити поплављена и евакуисана за сваки ниво очекиване поплаве,
- активностима које се предузимају да би се смањила штете на имовини и сл.

3. ФИНАНСИРАЊЕ ОДБРАНЕ ОД ПОПЛАВА

3.1. Финансирање одбране од поплава за воде II реда

Одбрана од поплава, од вода насталих на нерегулисаним водотоцима обухваћеним општинским оперативним планом, финансира се из Буџета општине.

3.2. Финансирање одбране од леда

Одбрана од ледених појава на водотоцима обухваћених планом, финансира се из Буџета општине.

3.3. Финансирање одбране од елементарних непогода и појава које прате штетно дејство вода другог II реда

Средства за вршење мера, радова и активности на спречавању и отклањању елементарних непогода и појава које прате штетна дејства вода другог II реда на подручју општине, а која се појаве ван система функционисања изграђених заштитних водопривредних објеката, обезбеђује општина.

3.4. Приоритети у финансирању

Приоритети обезбеђења потребних средстава за финансирање одбране од поплава, леда и појава које прате штетно дејство вода, у потпуности су усаглашени са приоритетима реализације ургентних активности за изграђене заштитне водопривредне објекте и за водотоке обухваћене општинским планом.

3.5. ГОДИШЊИ ПРОГРАМ МЕРА И РАДОВА ЗА СМАЊЕЊЕ РИЗИКА ОД ПОПЛАВА НА ВОДОТОЦИМА II РЕДА за 2016. годину

1. Увод

2. Водотоци II реда на територији општине Велика Плана

3. Стање на водотоковима II реда на територији општине Велика Плана

4. Преглед мера и активности на смањењу ризика од поплава са финансијским планом

1. Увод

Сходно Закону о водама („Службени гласник Републике Србије“, број 30/2010 и 93/2012) и Одлуци о одређивању граница водних подручја („Службени гласник Републике Србије“ број 75/2010), односно Одлуци о утврђивању пописа вода I реда („Службени гласник републике Србије број 83/2010), Скупштина општине Велика Плана је у поступку припреме Оперативног плана одбране од поплава за 2016. годину и у складу са Општим планом за одбрану од поплава за период од 2012. до 2018. године („Службени гласник РС“ , број 23/2012), следећи обавезе проистекле из Закона о ванредним ситуацијама, стекла обавезу сачињавања Годишњег програма мера и радова на смањењу ризика од поплава на водотоцима II реда.

Предлогом Оперативног плана за одбрану од поплава на водотоцима II реда, за **2016. годину**, наведене су основне активности у одбрани од поплава, дефинисано руковођење у одбрани од поплава, као и план и активности на одбрани од поплава и штетног дејства вода на водотоцима II реда и план комуникације учесника у одбрани од поплава. Оперативи план општине Велика Плана је интегрални документ, што значи да приказује и делове Републичког оперативног плана за одбрану од поплава на водотоцима I реда, следећи принципе интегралне одбране од поплава на водотоцима који су у надлежности локалне самоуправе односно, на водотоке II реда.

Како је и оперативни планом наведено, подручје општине Велика Плана припада сливовима река Дунав и Велика Морава, са рекама Јасеница, Рача, Језава и Булињак, на којима су изграђени или делимично изграђени заштитни објекти за одбрану од поплава и о којима се стара ЈП „Србијаводе“, преко водних подручја „Дунав“ и „Морава“. Осим ових, водотока, подручје општине Велика Плана, испресецано је разгранатом хидрографском мрежом мањих водотока, од којих неки припадају водотодима I реда, са изграђеним или делимично изграђеним заштитним објектима, а остали водотоцима II реда, који су сви бујучног карактера и на којима нема изграђених заштитних објеката.

Поплаве настале приливом бујичних вода идентификују се следећим потенцијалним узроцима плављења:

- приливом бујичних атмосферских вода ка уређеним урбаним површинама у залеђу одбрамбене линије-заштитних водопривредних објеката и изливањем из корита неуређених водотока, градских атмосферских колектора, услед гушења или недовољне проусне моћи;
- појавом високих, успорених (подземних и површинских) вода на заштићеном подручју у залеђу заштитних водопривредних објеката, у условима повишених водостаја у регулисаним водотоцима;
- појавом слабих места на одбрамбеној линији заштитних водопривредних система и настанку опасности од преливања одбрамбене линије у условима повишених водостаја у регулисаним водотоцима;
- појавом гушења у регулисаним и неуређеним водотоцима, изазваних дејством леда.

Одбрана од бујучних поплава се третира и као одбрана од поплава уз посебне мере, које се предузимају на подручју које је потенцијално угрожено приливом бујичног наноса, клизишта и одрона. Специфичност ових појава је да не омогућавају одбрану у моменту настанка, тако да се одбрана своди на превентивне активности циљу смањења могућности настанка:

- идентификација локалитета на којима се продукују ови феномени
- идентификација подручја које може бити угрожено овим феноменом
- систематско спровођење санационих мера и радова на овим локалитетима
- превентивно планирање начина коришћења простора на угроженом подручју.

Имајућу у виду хидролошки режим бујичних водотока, као и хидролошку неизученост ових водотока, одбрана од поплава на бујичним водотоцима би се спроводила кроз следеће фазе одбране:

- ФАЗА 1. Припрема за одбрану од бујичних поплава
- ФАЗА 2. Редовна одбрана од поплава
- ФАЗА 3. Ванредна одбрана од поплава
- ФАЗА 4. Отклањање последица штетног дејства вода

ФАЗА 1 - припрема за одбрану од поплава има највећи значај, с обзиром на природу бујичних поплава, где је по правилу расположиво време за реаговање на појву бујичних падавина веома кратко. У овом периоду, неопходно је предузети све потребне мере како би се таласи бујичних вода, које се неминовно најављују, спровели до реципијента, уз минимум штета. То пре свега значи детаљно упознавање проблема, добро планирање неопходних радова, обезбеђење неопходних средстава за ове радове, као и њихова реализација.

ФАЗА 2 - наступа са појавом кише јаког интензитета и дужег трајања, у сливу који гравитира ка браћеном подручју. Предузимају се активности, мере и радови у складу са Планом одбране од бујичних поплава.

ФАЗА 3 - наступа са најавом и појавом изливања поплавног таласа из основног корита, у условима непрекидних падавина у сливу и јаких плусковитих киша на меродавном делу слива. Уводи се ванредно стање, посебне мере у саобраћају, по потреби евакуација становништва и добара.

ФАЗА 4 - наступа након проласка бујичних падавина и поплавних таласа. Након детаљно евидентираних штета насталих за време поплава, спровode се потребне мере и врше се неопходни радови да се отклоне последице поплава.

Како воде II реда које су у надлежности општине Велика Плана имају изразити бујични карактер, највећи значај у одбрани од штетног дејства вода морају имати превентивне активности из фазе 1, тј. припремне активности за одбрану од бујичних поплава, с обзиром на природу бујичних поплава, где је по правилу расположиво време за реаговање на појаву бујичних падавина веома кратко. У овом периоду, неопходно је предузети је предузети свепотребне мере, како би се таласи бујичних вода спровели у реципијенте уз минимум штета. То значи детаљно упознавање ситуације, добро планирање неопходних радова, обезбеђење неопходних средстава за ове радове, као и њихова реализација.

У оквиру припрема за одбрану од поплава неопходно је :

1. Извршити фазну реализацију студијско-истражних радова израде техничке документације за сваки водоток појединачно. Овом документацијом дефинишу се два основна сегмента:
 - документација о водотоку и сливу
 - документација о браћеном подручју

Техничка документација о водотоку који угрожава посматрано подручје, има основни значај за одбрану од поплава, јер ствара основ за процену степена угрожености приобаља од великих вода.

2. Спровести хидротехничке интервентне мере на неистраженим и неуређеним водотоцима које подразумевају:
 - Преглед свих бујичних водотока на територији општине
 - Уклањање свих предмета, растиња, и препрека које могу угрозити несметано отицање воде у реципијенту
 - Приказ угрожених насеља, саобраћајница и пољопривредних површина у приобаљу сваког бујичног водотока (који се мора ажурирати сваке године)

-Приказ критичних локалитета и уских грла за пролаз бујичних таласа (мостови, објекти у речном кориту и на обалама и сл.) на сваком бујичном водотоку.

С обзиром на карактер и динамику бујичних процеса највећи значај имају превентивне мере заштите. Основни циљ превентивних мера заштите од поплава на бујичним водотоцима је **смањење вероватноће изливања великих вода и редукција потенцијалних штета од поплава**. Узимајући у обзир основну особину малих водотока-нераздвојну повезаност појава у сливу и у речном току, превентивне мере заштите од поплава на бујичним водотоцима морају обухватити просторну целину водотока, приобаља и слива. Превентивне обавезе надлежних субјеката приказане су као:

Обавезе надлежних субјеката у спровођењу превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од поплава ван периода у којем се спроводи одбрана од поплава

Надлежни субјект	Превентивне обавезе надлежних субјеката
ЈКП “Милош Митровић” и ЈП „ Морава „- Велика Плана	Систем за водоснабдевање града, приградских и сеоских насеља -обезбеђује поуздано водоснабдевање конзума, - преузима посебне превентивне мере заштите својих виталних објеката система за водоснабдевање који могу бити угрожени штетним дејством вода, - учествује својом оперативом у реализацији оперативних мера, активности и радова у превентивној фази одбране.
Предузеће за путеве Пожаревац -пункт Смедерево	Саобраћајнице, путеви веће важности и путеви од значаја за одбрану од поплава - обезбеђује сопствене објекте и опрему од могућег утицаја поплава вода, - обезбеђује превентивну заштиту објеката у склопу путева од штетног дејства воде (редовно чишћење канала, сливника, пропуста, мостова у склопу пута, - обезбеђује прилазе за одбрану од поплава, - обезбеђује поуздано функционисање сопствене оперативе у ванредним околностима, - учествује својом оперативом у реализацији оперативних мера, активности и радова у превентивној фази одбране.
ЈКП “Милош Митровић”	Одржавање јавних површина - обезбеђење сопствених објеката и опреме од могућег утицаја поплава вода, - одржавање чистоће на саобраћајницама и јавним површинама од значаја за одбрану од поплава, у складу са приоритетима (приступни пут до одбрамбених линија, заштитних објеката и путеви на којима се формира градски бујични талас), - учествује својом оперативом у реализацији оперативних мера, активности и радова у превентивној фази одбране.

ЈКП “Милош Митровић”	Одржавање атмосферске и фекалне канализације - обезбеђење сопствених објеката и опреме од могућег утицаја поплавних вода, - редовно одржавање система атмосферске канализације. - редовно одржавање система фекалне канализације, - учествује својом оперативом у реализацији оперативних мера, активности и радова у превентивној фази одбране.
МУП Србије- Сектор за ванредне ситуације	- обезбеђење сопствених објеката и опреме од могућег утицаја поплавних вода, - директно учешће у различитим фазама одбране.
МУП Србије- Сектор за ванредне ситуације	- пружање помоћи другим учесницима у одбрани од поплава у различитим фазама одбране.
Центар доо. Крагујевац “Електроморава” Велика Плана	Обезбеђење снабдевања електричном енергијом и заштита имовина - обезбеђење сопствених објеката и опреме од могућег утицаја поплавних вода, - редовна заштита људи и имовине од опасности од електричних удара на потенцијално угроженим подручјима, - планирање и организација кадрова, опреме и средстава за пружање помоћи учесницима различитим фазама одбране од поплава, - одржавање довода електричне енергије до локалитета за напајање мобилних пумпних агрегата.
Телеком Србија	Обезбеђење телекомуникационих веза - обезбеђење сопствених објеката и опреме од могућих утицаја поплавних вода, - редовно обезбеђивање поузданих комуникационих веза, - планирање, организација кадрова, опреме и материјала за одржавање система веза у функционалном стању у различитим фазама одбране од поплава.
Војска Србије	- обезбеђење сопствених објеката и опреме од могућег утицаја поплавних вода, - планирање људства, опреме за пружање помоћи учесницима у одбрани од поплава и становништву на угроженом подручју у различитим фазама одбране.

НАПОМЕНА: Посебним документима који су саставни део овог Плана (Решења о одређивању оспособљених правних лица за заштиту и спасавање на територији општине Велика Плана, број: 02-8/2013-П, од 22.02.2013.; Решења о измени решења одређивању оспособљених правних лица за заштиту и спасавање на територији општине Велика Плана, број: 02-109/2013-П, од 16.08.2013., и Решења о допуни решења одређивању оспособљених правних лица за заштиту и спасавање на територији општине Велика Плана, број: 02-1/2015-П, од 12.01.2015.) именована су одговорна лица и њихови заменици из институција које чине виталне системе града са дефинисаном улогом у одбрани од поплава: ЈКП “Милош Митровић”, ЈП « Плана », Секција за путеве, Цивилна заштита, Здравствени центар, Противпожарна заштита, ПС...

2. Водотоци II реда на територији општине Велика Плана

На територији општине Велика Плана, осим уређених и делимично уређених водотока са изграђеним заштитним објектима и који су садржани у републичком плану за одбрану од поплава и у надлежности су ЈП „Србијаводе“, постоје и водотоци II реда, а то су :

а) потоци: Речица, Грабовачки, Губераш, Буковица, Дреновчић, Широки, Доловски, Кусјак, Точак, Голобачки и Крњевачки поток.

б) реке: Гибавица

Територија општине Велика Плана у хидрографском погледу припада сливовима Велике Мораве и Језаве. Вододелницу ова два слива могуће је одредити на брдовитом терену, док је у низијском делу недефинисана. Од укупне површине општине, сливу Велике Мораве припада око 262,0 км², а сливу Језаве око 83,0 км². **Сливу Језаве** припадају Голобачки и **Крњевачки поток**, Трмељак поток и Сврачина. Ови водотоци су често у летњем периоду без воде, док у кишном периоду због неуређености корита и отежаног отицаја долази до поплава, тако да пољопривредна производња трпи огромне штете. Мали падови отежавају ефикасно отицање тако да се изливена вода врло споро повлачи. Поред пољопривредних површина, угрожена су насеља и саобраћајнице. **Тако поток Сврачина повремено угрожава Лозовик, кроз који протиче, док Голобачки поток угрожава пругу Велика Плана - Мала Крсна.**

Сливу Велике Мораве припадају Јасеница, Рача и Грабовачки поток. Известан број мањих водотока се улива у ободне канале који се уливају у Јасеницу. Слив Велике Мораве се одликује веома неповољним водним режимом, који је условљен специфичним климатским приликама, топографијом, геолошком грађом, стањем вегетационог покривача и др.

Отицање воде у сливу карактеришу два периода и то :

- период великих вода у коме отекне 60-70% укупних годишњих вода, разарајући и плавећи пољопривредно земљиште, угрожавајући насеља, индустрију и саобраћајнице.
- период малих вода у коме отекну преостале количине воде. Овај период пада у доба вегетације, када је вода пољопривреди најпотребнија.

Однос великих и малих вода у сливу Велике Мораве је веома велики – 1: 128.

-Ниво подземних вода у алувионима река је доста висок.

Обзиром да је подручје општине Велика Плана лоцирано у сливу реке Велика Морава, тако да припада водном подручју “Морава”. Обзиром на доминатну улогу притока реке Јасеница и Рача са значајним хидролошким утицајем на подручје, рејонизација подручја може генерално извршити поделом на приобаља :

- *реке Велика Морава*
- *реке Јасеница*
- *реке Рача*
- *река Језава*
- *поток Булињак*

Као потенцијална опасност за појаву поплава територије и насеља у општини Велика Плана (**Воде II реда**) издвајају се потоци:

- у сливу реке Јасенице: **поток Речица** (К.О Велика Плана и К.О Старо Село; **поток Грабовац и поток Губераш** (К.О Велика Плана); **поток Буковац и поток Дреновчић** (К.О. Велика Плана и К.О. Радовање).
- У сливу реке Велике Мораве: **река Гибавица** (К.О. Старо Село, К.О Ново Село и К.О Радовање)
- У сливу реке Раче: **Широки поток и Доловски поток** (К.О Марковац) и **поток Кусјак**.

- Слив **потока Точак-ушће** у К.О. Доња Ливадица
- У сливу реке Језаве: **Голобачки поток** (К.О. Лозовик) и **поток Крњего**, ушће код Милошеваца (К.О. Крњего и К.О. Милошевац)

Генерално, карактер и вредност добара, потенцијално угрожених поплавним водама, дефинише потребан степен заштите, према обиму очекиваних штета.

У потенцијално плавној зони су насеља:

- **приобаље реке Велика Морава**

Велика Плана, Старо Село, Ново Село, Марковац, Доња Ливадица, Велико Орашје, Трновче, Милошевац и Лозовик.

- **приобаље реке Јасеница**

Велика Плана, Велико Орашје и Крушево

- **приобаље реке Рача**

Марковац и Пиносава

Ван домена утицаја великих површинских токова су насеља: Ракинац, Радовање, Купусина, Крњего и Савановац.

Потребно је предвидети мере и заштитне мере на уређењу бујичних водотокова и против ерозионе мере на ерозионим подручјима, које утврђује надлежни општински орган (у складу са чланом 62. закона о водама). Скупштина општине Велика Плана је донела одлуку о утврђивњу ерозионих подручја на територији општине Велика Плана број 011-1/2008-I од 28.2.2008 године, а на основу Плана за проглашење ерозионих подручја на територији општине Велика Плана који је израђен од стране Института за водопривреду „Јарослав Черну“ АД-Завод за уређење сливова из децембра 2007.године, а који је урађен по метаологији за израду планова за проглашење ерозионих подручја. Наведеним планом утврђују се следећа ерозиона подручја:

1. **Ерозионо подручје број 1:** Делови катастарских општина КО Лозовик и КО Милошевац;
2. **Ерозионо подручје број 2:** Делови катастарских општина КО Милошевац, КО Крњего и КО В.Орашје;
3. **Ерозионо подручје број 3:** Делови катастарских општина: КО Велика Плана 1, Велика Плана 2, КО Радовање, КО Старо Село, КО Ново Село 1, КО Ракинац и КО Марковац.

3. Стање на водотоцима II реда на територији општине Велика Плана

Генерална карактеристика скоро свих бујичних водотока на подручју општине Велика Плана јесте ниво уређености и степен стања животне средине. Оваква, веома неповољна ситуација проузрокована је међусобним односом природних фактора и утицаја човека на околину. Природни фактори се углавном манифестују бујањем вегетације у кориту и на обалама водотока, као и ефектима проласка таласа великих вода. Поломљено дрвеће и грање, које се проноси у челу таласа великих вода, задржава се на постојећој вегетацији у речном кориту. Тиме се стварају природне барајере, које у великој мери смањују пропусни капацитет корита.

Утицај човека на стање уређености бујичних водотокова на подручју општине Велика Плана, огледа се на два начина-пасиван и активан:

1.**Пасиван утицај** човека односи се на одсуство било каквих мера и радова за отклањање негативних ефеката природних процеса. Не врши се никакво чишћење, уклањање или проређивање вегетације у речном кориту и на обалама. После проласка таласа великих вода, не предузимају се мере за уклањање створених баријера у речном кориту, што значи да се ништа не чини у циљу побољшања услова пропуштања великих вода и смањења ризика од поплава.

2. Најнегативнији утицај човека на стање уређености бујичних водотока на подручју општине Велика Плана односи се на **активно**, директно погоршање постојећих природних услова, нпр. стварање дивљих депонија у коритима бујичних водотока. На основу снимања ситуације на терену у сливовима бујичних водотока на подручју општине Велика Плана, дошло се до закључака да **нема ниједног водотока без депонија отпада у речном кориту, које драстично смањују пропусне моћи корита и тиме знатно увећавају ризик од поплава. Са еколошког аспекта, депоније отпада представљају директан атак на природну и животну средину.**

Карактеристика водотока II реда на територији општине Велика Плана јесте да су сви водотоци изразито бујичног карактера, са трајањем високих водостаја до неколико сати по престанку падавина, са јаком ерозијом терена, посебно у вишим деловима водотока. Водотоци су значајно обрасли шибљем и другим растињем, што у неким ситуацијама делује повољно по водоток, спречава претерану ерозију, а у неким ситуацијама, посебно у комбинацији са неодговорним односом према природи, одлагањем смећа и шута у речно корито, долази до затварања корита, па су могућа озбиљна изливања бујице, углавном на пољопривредне површине.

Јужни део општине и седиште општине су подручја која су боље обезбеђена у односу на остатак општине.

За Марковац, Ракинац, Радовање и Велику Плану, урађено је доста на регулацији потока кроз моравску долину, а у Великој Плани, преко два ободна канала, прикупљене су све брдске воде, тако да је пољопривредно подручје заштићено. Мањи део земљишта између ул. Бул. Ослобођења и железничке пруге је делимично угрожено, посебно око кафане „Европа“, (проблем се не решава због имовинских односа).

Северни део општине је значајније угрожен и то посебно Крњево, Милошевац и Лозовик у делу, од брдског подручја до регионалног пута Плана–Смедерево.

За ово подручје је неопходно изградити Водопривредну основу, а потом и главне пројекте регулације потока.

Поред наведеног, за комасирано подручје Милошевац–Лозовик, потребно је изградити пројекте каналске мреже, за које је у комасацији обезбеђено земљиште, како би се смањиле штете од сопствених и подземних вода.

Постојеће стање водотока II реда обезбеђује проток воде интензитета падавина који се јавља једном у 20 година.

4. Предлог мера и активности на смањењу ризика од поплава

Током 2016. Године основне активности и радове на смањењу ризика од поплава на водотопима II реда потребно је усмерити у два правца:

-предузимање интервентних радова на прегледу, утврђивању степена угрожености и извођењу радова којима ће се умањити ризик од бујичних поплава изливањем воде из корита бујичних водотока.

-студијско-истражне радове са израдом пројектне документације за регулисање бујичних водотока, тј изградњу заштитних објеката.

У оквиру интервентних радова планирају се следеће активности:

1. Обилазак свих бујичних водотока са техничком оценом угрожености и израда извештаја о стању водотока

2. На основу утврђеног стања и сачињеног извештаја, израда предмера и предрачуна за интервентне радове на формирању слободног профила водотока који ће омогућити неометано отицање воде ка реципијенту.

3. Избор извођача радова на интервентним радовима и склапање уговора о извођењу радова.

4. Извођење интервентних радова

У оквиру радова на одбрани од поплава на водотоцима II реда за 2016. годину, предвиђено је извођење следећих радова:

A. Предмер и предрачун радова**1. ГОЛОБОЧКИ ПОТОК- МЗ Лозовик у дужини L=600m**

Р. број	Опис активности	Јединица мере	Количина	Цена (дин)	Износ (дин)
1	Сечење шибља и дрвећа у кориту потока са уклањањем дрвне масе ван протицајног профила Вађење пањева, поправка корита око 1 м³/м¹ и формирање десног насипа. Вишак земље планирати поред потока.	м²	6000	100,00	600.000,00
Укупно:					600.000,00

2. ШИРОКИ ПОТОК – МЗ Ракинац и БУКОВИЧКИ ПОТОК – МЗ Стари одбор (на локацији укрштања са улицом Стевана Мокрањца)

Р. број	Опис активности	Јединица мере	Количина	Цена (дин)	Износ (дин)
1	Набавка, транспорт и уградња каменог набачаја , постављање камене облоге д=20-30 цм на бетонској подлози, са припремним радовима	тона	50	4000,00	200.000,00
Укупно:					200.000,00

3. ГРАБОВАЧКИ ПОТОК- I МЗ Велика Плана (Брана са акумулацијом) у дужини од L=90m

Р. број	Опис активности	Јединица мере	Количина	Цена (дин)	Износ (дин)
1	Сечење шибља и	М2	900	100,00	90.000,00

	другог растиња са тела бране, уклањање шибља ван тела бране, поправка бетона-прелина у бетону прелива				
Укупно:					90.000,00

4. ПОТОК ЛУКАР – МЗ Милошевац (Брана са акумулацијом) у дужини од L=60m

Р. број	Опис активности	Јединица мере	Количина	Цена (дин)	Износ (дин)
1	Сечење шибља и другог растиња са тела бране, уклањање шибља ван тела бране, поправка бетона-прелина у бетону прелива	m2	600	100,00	60.000,00
Укупно:					60.000,00

У оквиру студијско-истражних радова за израду пројектне документације, планирају се следеће активности:

- 1.Обилазак свих бујичних водотока са утврђивањем степена ризика од поплава истепена угрожености материјалних добара са сачињавањем извештаја и предлога приоритета у изради пројектне документације за регулисање бујичних водотока, тј. изградњу заштитних објеката; анкетирање угроженог становништва о историјату поплавних догађаја и форморању евиденције
- 2.Изградња катастра-пописа бујичних водотока са уносом података о водотоку, геодетским и кататетарским подацима, стању водотока, фототографијама затеченог стања и осталим значајним подацима.
- 3.Израда пројектног задатка за припрему пројектне документације за регулисање бујичних водотока тј. изградњу заштитних објеката.

Р. број	Опис активности	Јединица мере	Количина	Износ (дин)
1	-Израда пројектне документације регулације Грабовачког потока(од пруге до ободног канала) -Израда пројектне документације регулације комасационог канала у Лозовику	ком	2	677.672,16
Укупно:				677.672,16

Б. Приказ планираних финансијских средстава за финансирање годишњег програма превентивних мера и радова у циљу припреме за одбрану од поплава

Позиција у Буџету Општине за 2016.год.	Износ средстава	
	Извор 01	Извор 13
Раздео 5. Општинска управа 0602 Програм 15- локална самоуправа 0602-0010 Програмска активност- (ПА 0001)-резерве, Функција 130-Опште услуге, на апропријацији 80.економске класификације 424- Специјализоване услуге и на апропријацији 81. економске класификације 426- Материјал (за реализацију активности надлежна Општинска управа)	550.000,00 динара 500.000,00 динара 50.000,00 динара	
Раздео 5. Општинска управа Глава 510 Јавно предузеће "ПЛАНА" 0701 Програм 7 0701-0002 Програмска активност- (ПА 0002) 425-Текуће поправке и одржавање -Поправка и одржавање корита Широког потока и Буковичког потока – прелаз у улици Стевана Мокрањца -Поправка и одржавање бране са акумулацијом на Грабовачком потоку -Поправка и одржавање бране са акумулацијом на потоку Лукар 425-Текуће поправке и одржавање -Поправка и одржавање корита Голобачког потока		350.000,00 динара 200.000,00 динара 90.000,00 динара 60.000,00 динара 600.000,00 динара

511- Зграде и грађевински објекти -Израда пројектне документације регулације Грабовачког потока -Израда пројектне документације регулације комасационог канала у Лозовику (за реализацију активности надлежно ЈП "Плана")		677.672,16 динара
УКУПНО:	1.150.000,00 дин	1.027.672,16 дин
УКУПНО 01 и 13:	2.177.672,16 динара	

IV ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1. Оперативни план одбране од поплава на територији општине Велика Плана за воде II реда за 2016. годину, објавити у "Међуопштинском службеном листу општина Велика Плана и Смедеревска Паланка".

Број: 217-5/2016-I

У ВЕЛИКОЈ ПЛАНИ, 13. априла 2016. године.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА

ПРЕДСЕДНИК

Далибор Тодоровић

68.

На основу члана 60. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“ број 62/06, 41/09 и 112/2015), члана 20. став 1. тачка 20) и члана 32. став 1. тачка 4) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ број 129/2007 и 83/2014) и члана 11. став 1. тачка 21) и члана 24. став 1. тачка 4) Статута општине Велика Плана („Међуопштински службени лист општина Велика Плана и Смедеревска Паланка”, број 39/2008), и уз сагласност Министарства пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије број: 320-11-02593/2016-14 од 31.03.2016. године,

Скупштина општине Велика Плана на 40. седници одржаној 13.04.2016. године донела је

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ
ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И
КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ
ЗЕМЉИШТА НА ТЕРИТОРИЈИ
ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА
ЗА 2016. ГОДИНУ**

I

Овим програмом се утврђује врста и обим радова на заштити, уређењу и коришћењу пољопривредног земљишта у општини Велика Плана за 2016. годину.

II

Табеле број: 1, 2, 3, 4, 5, 5а, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 16а и табела ППЗ чине саставни део овог програма.

III

Овај програм ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Међуопштинском службеном листу општина Велика Плана и Смедеревска Паланка”.

Број: 320-8/2016-I од 13. априла 2016. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА
ПРЕДСЕДНИК
Далибор Тодоровић

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

ЈАНУАР 6, 2016
ОПШТИНА ВЕЛИКА ПЛАНА
МИЛОША ВЕЛИКОГ 30

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Уводна реч Председника општине

2. УВОД	3
2.1 Дефинисање појма спорта	3
2.2 Значај спорта	3
2.3 Правни основ и разлози за израду програма	4
2.4 Терминологија.....	4
3. ПРОФИЛ ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА.....	6
3.1 Профилисањ езаједнице	6
3.2 Географски положај.....	6
3.3 Људски ресурси	7
3.4 Туристички ресурси.....	10
3.5 Спортони на територији општине Велика Плана.....	11
3.6 Територијлани спортски савез општине Велика Плана.....	14
4. ВИЗИЈА, МИСИЈА И ПРИОРИТЕТИ ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА	16
5. АНАЛИЗА СТАЊА ПО ПРИОРИТЕТИМА.....	16
6. SWOT АНАЛИЗА.....	21
6.1 Појам и значај.....	21
6.2 SWOT анализа спорта	21
7. ПРИКАЗ ОДАБРАНИХ ПРИОРИТЕТА, ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА И МЕРА....	22
8. МЕХАНИЗАМ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА.....	24
9. АКЦИОНИ ПЛАН	25
10. АНАЛИЗА СТАЊА ПО ПРИОРИТЕТИМА.....	25

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

1. Уводна реч Председника општине**Поштовани суграђани,**

Програм развоја спорта општине Велика Плана за период од 2016-2018. године и Акциони план за његову примену израђени су у складу са Стратегијом развоја спорта у Републици Србији, Законом о спорту, којим је предвиђено укључивање локалних самоуправа у планирање и развој ове значајне области за све грађане, спортисте, спортске клубове, савезе, удружења, и чињеницом да спорт као делатност од посебног значаја треба да испуни своју друштвену мисију која поред такмичарског има важан васпитни, здравствени, културни, социјални и други садржај.

Овом стратегијом планира се развој спорта за период 2016-2018. годину а предност се даје развијању школског спорта, рекреативног спорта и одржавању и изградњи спортске инфраструктуре.

Надамо се, да ћемо у сарадњи са свим субјектима у области спорта успешно реализовати активности планиране овом стратегијом.

С поштовањем,
Игор Матковић-председник општине Велика Плана

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

2. УВОД

2.1. Дефинисање појма спорта

Литература познаје разне дефиниције спорта, међу којима је последњих година најчешће у употреби она која каже да је спорт област физичке културе, чији предмет анализе представљају људско кретање, као и њиме/због њега створена материјална и духовна добра. Данашњи спорт представља средство за задовољавање биолошких, социолошких, психолошких и економских потреба човека са једне и огромну могућност за стваралаштвом, афирмацијом и чак пословним успехом са друге стране.

Према Европској спортској повељи, **спорт представљају сви облици физичке активности који, кроз неорганизовано или организовано учешће, имају за циљ изражавање или побољшавање физичке спремности и менталног благостања, стварање друштвених односа или постизање резултата на такмичењима свих нивоа**. Закон о спорту Републике Србије из 2011. године је у основи прихватио ову дефиницију спорта. Међутим, унео је и једну суштинску новину. Са становишта Закона о спорту Србије, спорт јесу „**сви облици физичке и умне активности који, кроз неорганизовано или организовано учешће, имају за циљ изражавање или побољшавање физичке спремности и духовног благостања, стварање друштвених односа или постизање резултата на такмичењима свих нивоа**”.

Према Европском кодексу спортске етике и Европској спортској повељи Савета Европе спорт у основи мора бити: доступан свима подједнаким условима; хуман; слободан и добровољан; здрав и сигуран (безбедан); фер-плеј, толерантан, етички прихватљив и усмерен ка пуном остваривању личности; ускладу са природном средином и друштвеним окружењем; независан од злоупотреба у политичке, комерцијалне и финансијске сврхе, односно циљева који су супротни спортском духу. Спортски дух је суштинска вредност спорта и карактеришу га: етика, фер-плеј и поштење; здравље; изузетна достигнућа, карактер и образовање; радост и забава; тимски рад; посвећеност; поштовање правила и закона, поштовање себе и других учесника; храброст, заједница и солидарност.

Закон о спорту разликује области и гране спорта. У основне области спорта спадају такмичарски спорт и рекреативни спорт (спорт за све). Унутар такмичарског спорта разликује се професионални и аматерски спорт. Посебна категорија такмичарског спорта је врхунски спорт. Унутар спорта могу се разликовати и спортске активности и спортске делатности.

2.2. Значај спорта

Спорт има кључну улогу у сваком друштву кроз допринос социјалној кохезији, превазилажењу предрасуда, повећању позитивног утицаја на јавно мњење и ширење етичких и општих принципа који се кроз њега преносе. Наши грађани могу учествовати у спорту као непосредни учесници у спортским активностима, или као пасивни посматрачи, тј. Гледаоци и љубитељи спорта.

Развој спорта има за свако друштво следећи значај:

1. развој физичких, менталних и моралних снага људи кроз спорт доводи до побољшања квалитета живота у заједници;
2. спорт промовише веће заједништво међу људима (алиинародима), као и несебичну размену,

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

солидарности братство,узајамно разумевање и поштовање планетарних ресурса и бриге о њиховом чувању,као и бриге о њиховом коришћењу на већу добробит човечанства;

3. спорт не доприноси само физичкој добробити и здрављу људи већ утичеина потпунији и складнији развој свих људских бића;

4. спорт обогаћује друштвене односе и развија фер-плеј;

5. спорт је важан за достизање вредности које су неопходне за социјалну кохезију и мобилизацију људи,узајамну толеранцију и међу културне дијалоге, кроз које се развија грађанско друштво подстиче активноучешће грађана и осигурава да се лакше дође до циљних група и интегришу различите етничке и културне мањине и друштва;

6. спорт промовише не насиље,охрабрује фер-плеј и усмерава енергију даље од потенцијалног насиља,служећи истовремено и као средство за рехабилитацију и реинтеграцију људи жртава насиља ,помажћи њиховом физичком и психичком поравку и социјалној реинтеграцији;

7. спорт може да буде кључни елемент у достизању хуманих вредности и акција ма које се спроводе против расних и религијских предрасуда;

8. спорт је значајан у борби против неједнакости и друштвених аномалија, на пример злоупотребе дрога,које погађају свакодерна друштва у већој или мањој мери;

9. спорт је значајан фактору изналажењу идеаламира, развоја и промовисања хуманистичких и етичких вредности,узајамног разумевања и зближавања људи;

10.спорт је један од најважнијих елемената и интегралних делова у процесу сталног образовања и људског и друштвеног развоја.

2.3. Правни основи разлози за израду програма

У Републици Србији се Законом о спорту („Службени гласник РС”,бр.10/16), регулише област спорта. Законом о спорту је уређена област спорта у складу са европским стандардима и прописима чији је развој био изузетно динамичан у протеклом периоду, уз усаглашавање санационалним прописима и консензус свих релевантних субјеката спорта да се област спорта уреди на системски целовити све обухвата на начин. Овим Законом предвиђено је укључивање локалних самоуправа у планирање и развојове значајне области за све грађане, спортисте и спортске клубове,савезе и удружења, и чињеницом да спорт као делатност од посебног значаја треба да испуни своју наглашену друштвену улогу која поред такмичарског има важан васпитни, здравствени,културни и социјални значај. Члан192.прописује да јединице локалне самоуправе донесу, односно ускладе са Стратегијом развоја спорта у Републици Србији програме развоја спорта на својим територијама најкасније у року од годину дана од дана доношења Стратегије развоја спорта у Републици Србији.

Разлози за израду Програма огледају се у жељи да се сагледају кључни проблеми у свим областима спорта, дефинишу јасно одређене конкретне мере за решавање сагледаних проблема, унапреди спорт и обезбеди одрживи развој спорта у општини Велика Плана.

Програм мора одговорити на своје суштинско питање: „Које је то жељено стање?”, и како то жељено стање остварити.

2.4. Терминологија

Ради лакшег разумевања овог документа у наставку издвајамо термине и изразе са њиховим значењима у складу са Законом о спорту („Службени гласник РС”,10/16):

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

- 1) **спортске активности** јесу сви облици физичке и умне активности који, кроз неорганизовано или организовано учешће, имају за циљ изражавање или побољшање физичке спремности и духовног благостања, стварање друштвених односа или постизање резултата на такмичењима свих нивоа;
- 2) **спортске делатности** јесу делатности којима се обезбеђују услови за обављање спортских активности, односно омогућавањих ово обављање, а нарочито: организовање учешћа и вођење спортских такмичења, укључујући и међународна такмичења, обучавање за бављење спортским активностима и планирање и вођење спортских активности; спортско суђење; организовање спортских припрема и спортских приредаба; обезбеђење и управљање спортском опремом и објектима; стручно брзовање, оспособљавање, усавршавање и информисање у области спорта; научно истраживачки и истраживачко-развојни раду спорту; пропаганда и маркетинг у спорту; саветодавне и стручне услуге у спорту; спортско посредовање;
- 3) **спорт за све (рекреативни спорт)** јесте област спорта која обухвата бављење спортским активностима ради одмора и рекреације, унапређивања здравља или унапређивања сопствених резултата, у свим сегментима популације;
- 4) **врхунски спорт** јесте област спорта која обухвата спортске активности које за резултат имају изузетне (врхунске) резултате и спортске квалитете;
- 5) **спортска организација** јесте организација која се оснива ради обављања спортских активности и спортских делатности, у складу са овим законом;
- 6) **спортиста** јесте лице које се бави спортским активностима;
- 7) **спортиста аматер** јесте спортиста коме за радани је циљ бављења спортским активностима истим активностима се не бави у виду занимања;
- 8) **професионални спортиста** јесте спортиста који се бави спортском активношћу као јединим или основним занимањем;
- 9) **спортиста такмичар** јесте спортиста аматер и професионални спортиста који учествује на спортском такмичењу, као члан спортске организације или самостално, у складу са спортским правилима;
- 10) **врхунски спортиста** јесте спортиста који је на основу остварених врхунских спортских резултата на спортским такмичењима рангиран, у складу са Националном категоризацијом спортиста, у категорију врхунских спортиста;
- 11) **перспективни (талентовани) спортиста** јесте малолетни спортиста који је на основу остварених спортских резултата рангиран, у складу са Националном категоризацијом спортиста, у категорију перспективних спортиста;
- 12) **категорисани спортиста** јесте спортиста који је на основу остварених спортских резултата рангиран у складу са Националном категоризацијом спортиста;
- 13) **национални спортски савез** јесте спортски савез (грански или територијални) чији су циљеви, задаци и деловање у области спорта усмерени на територију Републике Србије и који је отворен за учлањење лица са територије Републике Србије;
- 14) **надлежни национални грански спортски савез** јесте онај национални спортски савезу који су непосредно или посредно учлањена лица обухваћена спортским правилима тог савеза;
- 15) **спортска приредба** јесте одређени, плански припремљени спроведен, временски ограничен спортски догађај, за који постоји јавни интереси на којем учествује више спортиста;
- 16) **спортско такмичење** јесте спортска приредба која се одвија према унапред утврђеним и познатим спортским правилима, која могу бити опште важећа за конкретну грану спорта или само за конкретну спортску приредбу и чији је циљ, којем сваки учесник тежи, или победа противника или постизање извесног унапред одређеног спортског резултата;
- 17) **национално спортско такмичење** јесте спортско такмичење које се организује за територију Републике Србије;
- 18) **професионално спортско такмичење** јесте спортско такмичење у којем се, у складу са овим законом и спортским правилима надлежног националног гранског спортског савеза, такмиче искључиво професионални спортисти, осим ако је правилима надлежног међународног спортског савеза друкчије одређено;
- 19) **организатор спортске приредбе** јесте лице које на сопствену одговорност одлучује о организовању и спровођењу одређене спортске приредбе, њоме управља и води је или на неки други начин својим поступцима ствара битне претпоставке за њено одржавање;
- 20) **спортска правила** јесу правила утврђена општим актима надлежних националних спортских савеза, којима се уређује обављање спортских активности и делатности и остваривање утврђених

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

спортских циљева;

21) **спортски инспектор** јесте лице које је овлашћено да врши инспекцијски надзор, односно да испитује спровођење овог закона и прописа донетих на основу овог закона непосредним увидом у пословање и поступање физичких лица и организација у области спорта, испуњеност услова за обављање спортских активности и делатности и испуњеност услова завршење послова стручног оспособљавања за спортска занимања, односно звања;

22) **стручни спортски надзорник спорта** јесте лице које обавља надзор над стручним радом у области спорта, прати и предлаже мере које предузима организација у области спорта, односно спортски стручњак ради отклањања недостатака, и оуоченим недостацима у примени мера обавештава министра надлежног за спорт (у даљем тексту: министар).

3. ПРОФИЛ ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА

3.1. Профилisaње заједнице

Профил за једнице је настао као потреба за прикупљањем и обједињавањем показатеља који ће служити као полазна тачка за израду програма развоја спорта у општини Велика Плана, као и за даље кораке у унапређивању квалитета живота у општини и све обухватног развоја, не само спорта у општини, већи саме општине.

Прикупљање података и истраживање је рађено у периоду септембар 2014. – децембар 2014. године. Приликом прикупљања и припреме квантитативних података коришћени су подаци који су преузети са сајта Завода за статистику (www.statserb.gov.rs), општинске документације, са сајтова Националне службе за запошљавање (www.nsz.gov.rs), и локалне канцеларије Националне службе за запошљавање, филијале у Великој Плани, Републичког хидрометеоролошког завода Србије (www.hidmet.gov.rs), и са сајтова надлежних министарстава. Такође су коришћени и подаци из општинских стратешких докумената: Локалног еколошког акционог плана, Стратегије одрживог развоја, Стратегије развоја социјалне заштите, Локалног акционог плана за младе, Акционог плана за родну равноправност, важећих урбанистичких планова и Просторног плана општине Велика Плана.

3.2. Географски положај

Општина Велика Плана налази се на 44° 20' северне географске ширине и 21° 05' источне географске дужине. Има изузетно повољан географски положај јер се налази на **међународном друмском транзитном правцу I степена – коридору Аутопута Е-75**, у централном подручју Републике Србије. Смештена је једним делом у плодној моравској долини, а другим делом на брежуљцима Шумадије. На простору од 345,49 км², по попису из 2002. године, у општини живи 44.470 становника, од тога у самом граду 16.210, а 28.260 у селима општине (Лозовик, Милошевац, Трновче, Крњево, Велико Орашје, Доња Ливадица, Старо Село, Ново Село, Марковац, Ракинац, Радовање, и Купусина).

У дужини од **око 32 километара „пресечена“ је воденим током реке Велике Мораве**, некадашњим „Цариградским друмом“, савременим аутопутем и магистралном железничком пругом. У непосредном окружењу су значајни индустријски, трговачки, културни и туристички центри. Територија општине Велика Плана је дужине од 28 – 32 км у правцу север-југ, и ширине од 10 до 12 км у правцу исток-запад (16 км на правцу: Узун Ћуприја – Велика Плана – Доња Ливадица – мост на Трстеној). Дужина регулисаног корита реке Велике Мораве износи око 35 км, дужина тока Јасенице око 12 км, а Раче око 10 км.

Положај општине Велика Плана садржи неколико кључних елемената од којих зависи њен просторни развој, односно економски, социјални и еколошки квалитет развоја Велике Плана као урбаног центра и 12 сеоских или мање урбаних насеља општине. Ти елементи су:

- Аутопут - коридор X

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

- Велика Морава
- Положајни централитет
- Контекст регионалног повезивања и усаглашавања.

Слика 1, положај Велике Плана на мапи Србије

Релјеф- На основу мале просечне надморске висине од 122,38м територија општине припада **низијској категорији**. Испод 100 мпв налази се чак 56,8% укупне територије општине, а преко 200 мпв има свега 9,3% територије општине. **Највиша тачка је Караула – 297м**, и налази се у југозападном делу општине. На целој територији заступљене су седиментне стене и то на побрђу неогени језерски седименти, а у долини алувијум настао акумулативним радом Велике Мораве. Неогене седimente углавном чине песак и глина, а на појединим местима има и терцијарних кречњака. Најзначајнији природни ресурс општине је земљишни фонд кога карактерише геоморфолошка хомогеност, висока потенцијална плодност и испресецаност воденим токовима. У структури земљишта пољопривредне површине чине 77,8%, а шуме 8,7%.

3.3. Људски ресурси

Укупан број становника према попису из 2002 .године износи 44470 становника са просечном густином насељености од 129ст/км²), а према првим резултатима пописа из 2011.године износи 45725 (са просечном густином насељености од 132ст/км²). Густина насељености је знатно виша од просека за Србију(84ст/км²), а значајно мања од просека за Подунавски округ 168 ст/км²).

У међу пописном периоду уочава се тенденција опадања броја становника у већини насеља у општини (интезиван у брдским насељима, нешто мање наглашен у равничарским насељима).

Становништво општине је просторно дистрибуирано у једно насеље градског карактера(општински центар Велика Плана)и 12 насеља претежно сеоског карактера.

Основне демографске карактеристике општине приказане су у следећим табелама:

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Табела бр. 1 Број становника насеља општине Велика Плана

	Насеље	Површина КО(ха)	Број становника 2002.	Број становника 2011.	Разлика	Разлика (%)	
1	Велика Плана	4784	16280	17168	+ 888	+ 5,45	
2	Велико Орашје	2126	2229	2247	+ 18	+ 0,81	
3	Доња Ливадица	2084	2053	1909	-144	-7,01	
4	Крњево	4703	4253	4307	+ 54	+ 1,27	
5	Купусина		267	210	-57	-21,35	
6	Лозовик	4451	5607	5764	+ 157	+ 2,80	
7	Марковац	3149	3228	3616	+ 388	+ 12,02	
8	Милошевац	3144	3426	3378	-48	-1,40	
9	Ново Село	1695	1256	1369	+ 113	+ 9,00	
10	Радовање	1287	689	614	-75	-10,89	
11	Ракинац	2638	1100	1057	-43	-3,91	
12	Старо Село	3397	3022	3151	+ 129	+ 4,29	
13	Трновче	1084	1060	935	-125	-11,79	
	УКУПНО	34549	44470	45725	+ 1255	+ 2,82	

Табела бр. 2 Густина насељености

	Насеље	Површина КО(ха)	Површина гр. подр. (ха)	Број становника 2011.	Густина насељеност и	Густина становња (стан./ха)
1	Велика Плана	4784	1100	17168	359	15,60
2	Велико Орашје	2126	280	2247	106	8,03
3	Доња Ливадица	2084	353	1909	92	5,41
4	Крњево	4703	747	4307	92	5,77
5	Купусина		75	210	48	2,80
6	Лозовик	4451	673	5764	129	8,56
7	Марковац	3149	586	3616	115	6,17
8	Милошевац	3144	385	3378	107	8,77
9	Ново Село	1695	270	1369	81	5,07
10	Радовање	1287	110	614	48	5,58
11	Ракинац	2638	166	1057	48	6,37
12	Старо Село	3397	366	3151	93	8,61
13	Трновче	1084	154	935	86	6,07
	УКУПНО	34549	5256	45725	132	8,70

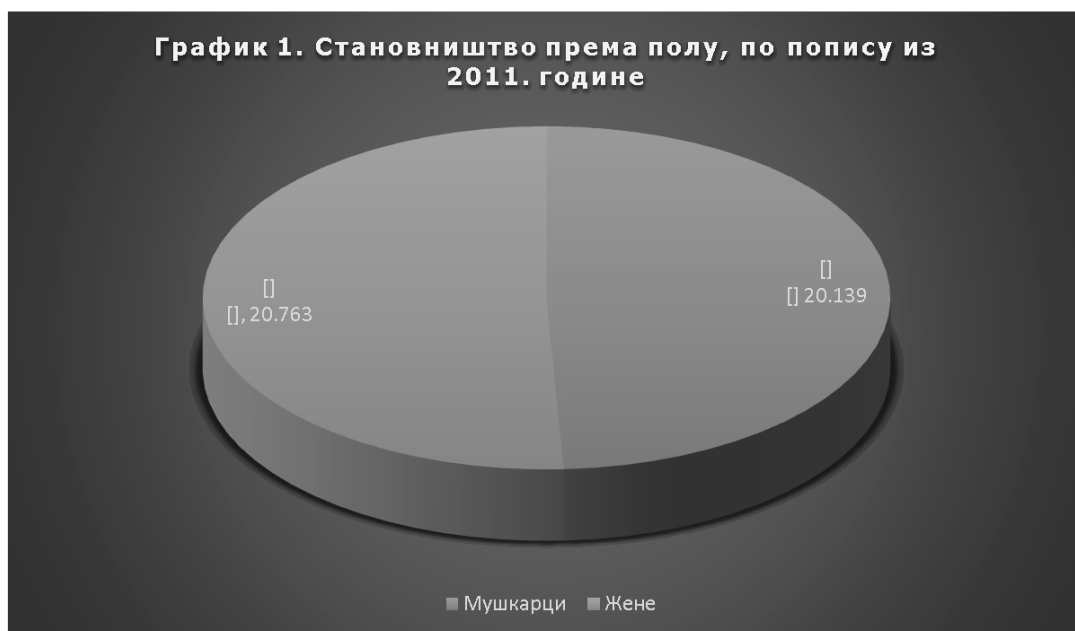
Табела 3. Структура становништва према старости и полу / попис 2011.

**Републички завод за статистику - РЗС

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

КАТЕГОРИЈЕ		Попис 2002		Попис 2011	
		Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
УКУПНО	Укупно	44470	100%	40902	100%
	мушко	21733	48.9%	20139	49.2%
	женско	22737	51.1%	20763	50.8%
0-4	Укупно	1976	100%	1659	100%
	мушко	1008	51%	868	52.3%
	женско	968	49%	791	47.7%
5-9	Укупно	2474	100%	2068	100%
	мушко	1308	52.9%	1041	50.3%
	женско	1166	47.1%	1027	49.7%
10-14	Укупно	2757	100%	2082	100%
	мушко	1404	50.9%	1073	51.5%
	женско	1353	49.1%	1009	48.5%
15-19	Укупно	2881	100%	2469	100%
	мушко	1459	50.6%	1310	53%
	женско	1422	49.4%	1159	47%
20-24	Укупно	2886	100%	2487	100%
	мушко	1509	52.3%	1284	51.6%
	женско	1377	47.7%	1203	48.4%
25-29	Укупно	2829	100%	2466	100%
	мушко	1426	50.4%	1314	53.3%
	женско	1403	49.6%	1152	46.7%

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

График 1. Становништво према полу, по попису из 2011. године**График 2. Становништво према старости, по попису из 2011. године****3.4. Туристички ресурси**

Захваљујући бројним позитивним развојним трендовима туристичка делатност се сврстала међу најдинамичније и најпропулзивније привредне гране, са вишеструким ефектима који туризму дају покретачку функцију у широком спектру делатности.

Туристичке активности се великим делом одвијају кроз рад Јавне установе Туристичко спортски центар „Велика Плана“ која организује послове свих облика туристичких услуга, организације спортских програма за такмичарске и рекреативне групе, учешће у организацији културних, уметничких, спортских и других манифестација на подручју општине и информативно - пропаганду делатност за сопствене и туђе потребе. У

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

припреми је оснивање туристичко - информативног центра, који ће имати информативну улогу за све субјекте који намеравају да посете општину Велика Плана.

Манифестација „У славу великог војда“ привлачи сваке године знатан број посетилаца, али само на дан – два. Манастири Копорин и Покајница као и црква брвнара у Крњеву су културно – историјске дестинације овог краја занимљиве за посетиоце.

Табела 1: Поређење броја туриста и ноћења у 2000. и 2006. години

Округ/општина	Укупан број туриста			Ноћења		
	2000	2006	Индекс 2006/2000	2005	2006	Индекс 2006/2000
Подунавски регион	34,532	27,530	79	30,996	40,899	131
Велика Плана	27,499	22,223	81	21,068	28,622	136
Србија	2,169,225	2,006,488	92	6,499,352	6,592,622	101

Извор: Републички завод за статистику

Из табеле 1. се може видети да је у периоду од 2000. до 2006. године дошло до пада у броју туриста док је број ноћења повећан у општини Велика Плана. Овакав тренд је био присутан и у Подунавском округу и у Републици Србији. Можда би већу улогу могао да има ловни и риболовни туризам. Ловачка удружења организују услуге у области ловног туризма (организација лова за "ситну" дивљач, организација лова за "крпну" дивљач, услуге стручног пратиоца - водича у лову на крупну дивљач, услуге тумача - преводиоца, услуге погонича - носача, изнајмљивање ловачког пса, коришћење чамца, изнајмљивање ловачког оружја). На 36 километара тока реке Велике Мораве, делу тока реке Јасенице, на вештачким језерима и језерцима насталим експлоатацијом шљунка и песка може се ловити мрена, бела риба, деверика, клен и скобаљ током целе године. Поред горе наведеног вида услуга општина Велика Плана поседује велике смештајне капацитете и може пружити услуге конгресног туризма, дневне обиласке културно-историјских знаменитости, спортски туризам као и друге видове туристичких услуга.

Укупан смештајни капацитет у општини Велика Плана износи око 276 лежајева.

Туристички смештајни капацитети у општини Велика Плана:

НАЗИВ	КАПАЦИТЕТ
Мотел „Лозовичка чесма“	16
Мотел „Балкан“	56
„Моравски конаци“	27
Мотел „Стари храст“	92
Мотел „Велика Плана“	85
УКУПНО:	276

3.5. Спортски на територији општине Велика Плана

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

У општини Велика Плана према подацима постоји 14 регистрованих грана спорта, од којих су према броју клубова најмасовније: фудбал (16), рукомет (4) и карате (3).

Грана спорта	Број спортских организација
Фудбал	16
Рукомет	4
Кошарка	1
Одбојка	1
Тенис	1
Ауто мото спорт	1
Карате	3
Планинарство	1
Шах	1
Стонитенис	2
Коњички спорт	2
Спортски риболов	3
Мото спорт	1
Бодибилдинг	1
Рекреативни спорт	1
Борилачки	2
Ронилачки	1
Фитнес	1
Клуб инвалида	1
УКУПНО	44

Следи табеларни приказ са основним подацима о поменутиим спортским организацијама:

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Редни број	Назив организације
1	Фудбалски клуб „Морава“ Велика Плана
2	Омладински фудбалски клуб „Напредак“ Марковац
3	Фудбалски клуб „Слога“ Милошевац
4	Фудбалски клуб „Плана“ Велика Плана
5	Фудбалски клуб „Јединство Крњево“ Крњево
6	Фудбалски клуб „Млади борац“ Велико Орашје
7	Фудбалски клуб „Ударник“ Лозовик
8	Фудбалски клуб „Академија фудбала Ђокић“ Велика Плана
9	Фудбалски клуб „Омладинац“ Ракинац
10	Фудбалски клуб „Јасеница“ Крушево
11	Фудбалски клуб „Младост“ Ново Село
12	Фудбалски клуб „Карађорђе“ Крњево
13	Фудбалски клуб „Полет“ Трновче
14	Фудбалски клуб „Младост 1948“ Доња Ливадица
15	Омладински фудбалски клуб „Обилић“ Старо Село
16	Фудбалски клуб „Бресје-Супериор“ Велика Плана
17	Рукометни клуб „Морава“ Велика Плана
18	Рукометни клуб „Ударник“ Лозовик
19	Рукометни клуб „Јединство 1974“ Крњево
20	Женски рукометни клуб „Плана“ Велика Плана
21	Кошаркашки клуб „Плана“ Велика Плана
22	Одбојкашки клуб „Плана“ Велика Плана
23	Тениски клуб „АСМЕ“ Велика Плана
24	Карате клуб „Морава“ Велика Плана
25	Карате клуб „Карађорђе“ Велика Плана
26	Карате клуб „Камиказе“ Велика Плана
27	Тај бокс кик бокс клуб „Брито“ Велика Плана
28	Планинарски клуб „Врбица“ Велика Плана
29	Шах клуб „Морава“ Велика Плана
30	Стонотениски клуб „Морава“ Велика Плана
31	Стонотениски клуб „Лозовик“ Лозовик
32	Коњички клуб „Поморавље“ Велика Плана
33	Клуб спортских риболоваца „Бистро“ Велика Плана
34	Мото клуб „Слога“ Милошевац
35	Ауто мото картинг клуб „Our racing team“ Велика Плана
36	Коњички клуб „Лозовик“ Лозовик
37	Дечије спортско удружење „Space sport“ Марковац
38	Спортско удружење „М-гум-м“ Велика Плана
39	Спортски клуб „Стршљени“ Велика Плана
40	Клуб подводних активности Велика Плана
41	Клуб спортских риболоваца „Клен“ Трновче
42	Клуб спортских риболоваца „Риком“ Марковац
43	Спортски клуб „Ојачавај не очајавај“ Велика Плана
44	Спортско рекреативно удружење инвалида и осталих лица

На територији општине Велика Плана функционише општински фудбалски савез и Туристичко спортски центар „Велика Плана“ као и Народни универзитет Велика Плана.

ФУДБАЛСКИ САВЕЗ ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА:

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

- Укупан број фудбалских клубова 16.
- У саставу фудбалског савеза су регистровани и огранци Струковне организације фудбалских судија и фудбалских тренера.
- Фудбалски судија има регистровано 26, фудбалских инструктора 11 и фудбалских тренера 39.
- У фудбалском савезу регистровано је 1.124 играча.
- Фудбалски савез општине Велика Плана води и организује такмичење Општинске фудбалске лиге и Општинског Купа. Фудбалски савез општине Велика Плана води такмичење Подунавске окружне лиге омладинаца и пионира групе „Ц“, коју организује Фудбалски савез Подунавског округа. Фудбалски савез општине Велика Плана учествује у вођењу такмичења сениора Подунавске окружне фудбалске лиге коју организује Фудбалски савез Подунавског округа.

Према евиденцији Фудбалског Савеза у такмичењу учествује :

- 12 селекција сениора
 - 7 селекција омладинаца
 - 1 селекције кадета
 - 9 селекција пионира
- Укупно 29 селекција.**

ТУРИСТИЧКО СПОРТСКИ ЦЕНТАР „ВЕЛИКА ПЛАНА“

Туристичко спортски центар „Велика Плана“ представља организован облик управљања спортским и објектима за рекреацију чији је власник општина Велика Плана. Основна делатност су услуге у области спорта и туризма које се за сада остварују следећим сегментима: најам спортских објеката, пружање услуга професионалном бављењу спорта, пружање услуга ОШ „Свети Сава“, пружање услуга грађанима за рекреацију и подизање нивоа физичке културе и туризма.

Центар је основан 16.05.1995. године, као израз потребе за одржавањем спортских објеката у граду. У оквиру туристичко спортског центра спада и градски стадион са капацитетом од 1.000 места који је изграђен 1951. године, 1995. године изграђена спортска хала, 2000. године изграђен комплекс отворених базена и 2010. године изграђен мини-пич терен.

Корисницу услуга спортског центра су клубови са територије општине Велика Плана, грађани, ученици основних и средњих школа и предузећа.

Објекти туристичко спортског центра**Покривени спортски објекти**

- Градска хала
- Теретана
- Сала за стони тенис

Отворени спортски објекти

- Градски стадион
- Комплекс отворених базена
- Терени за мале спортове
- Мини-пич терен

Пословни простор

- Канцеларијски простор
- Пословни простор – Туристичко информативни центар

3.6 ТЕРИТОРИЈАЛНИ СПОРТСКИ САВЕЗ ОПШТИНА ВЕЛИКА ПЛАНА

Територијални спортски савез има значајну улогу у смислу предлагања и реализације програма из области спорта. Спортски савез Плана је добровољан, невладин, неполитичан и непрофитни територијални спортски савез за територију општине Велика Плана.

У Спортским савезу Плана (у даљем тексту: Савез) удружују се грански спортски савези, спортска друштва, спортски клубови, стручна удружења из области спорта и друге заинтересоване организације из области спорта и спортске рекреације, који имају седиште на територији општине.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

У Савезу се могу удружити и друге заинтересоване организације из области спорта, у складу са овим Статутом.

Циљ Савеза је да:

- Својим деловањем доприноси развоју и промоцији спорта на територији општине Велика Плана укључујући што већи број деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом, кроз програм спорта и спортске рекреације;
- Промовише образовну и васпитну функцију спорта, фер плеја, разумевања, толеранције и одговорности кроз бављење спортом;
- Обавља послове којима се обезбеђују услови за праћење, развој и унапређење масовног спорта, школског спорта, врхунског спорта и спорта инвалидних лица;
- Обавља друге послове у складу са Законом о спорту, Стратегијом развоја спорта у републици Србији, Стратегијом развоја спорта у општини Велика Плана и овим Статутом.

Потребе и интереси грађана за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету јединице локалне самоуправе, у складу са Законом, јесу:

- 1) подстицање и стварање услова за унапређење спортске рекреације, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом;
- 2) изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији јединице локалне самоуправе, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката и набавка спортске опреме и реквизита;
- 3) организација спортских такмичења од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе;
- 4) обезбеђење услова и организовање спортских кампова за спортски развој талентованих спортиста и унапређење квалитета стручног рада са њима;
- 5) учешће спортских организација са територије јединице локалне самоуправе у домаћим и европским клупским такмичењима;
- 6) физичко васпитање деце предшколског узраста и школски спорт (унапређење физичког вежбања, рад школских спортских секција и друштава, општинска, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.);
- 7) делатност организација у области спорта чији је оснивач јединица локалне самоуправе;
- 8) делатност организација у области спорта са седиштем на територији јединице локалне самоуправе које су од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе;
- 9) унапређење заштите здравља спортисте и обезбеђивање адекватног спортско-здравственог образовања спортиста, посебно младих, укључујући и антидопинг образовање;
- 10) стипендирање за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста;
- 11) спречавање негативних појава у спорту (допинг, насиље и недолично понашање, намештање спортских резултата и др.);
- 12) едукација, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о питањима битним за одговарајуће бављење спортским активностима и делатностима;
- 13) периодична тестирања, сакупљање, анализа и дистрибуција релевантних информација за адекватно задовољавање потреба грађана у области спорта на територији јединице локалне самоуправе, истраживачко – развојни пројекти и издавање спортских публикација;
- 14) унапређивање стручног рада учесника у систему спорта са територије јединице локалне самоуправе и подстицање запошљавања висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста;
- 15) рационално и наменско коришћење спортских сала и спортских објеката у државној својини чији је корисник јединица локалне самоуправе и спортских објеката у својини јединице локалне самоуправе кроз одобравање њиховог коришћења за спортске активности и доделу термина за тренирање учесницима у систему спорта;
- 16) награде и признања за постигнуте резултате и допринос развоју спорта;

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Предлог свог годишњег програма и годишњих програма организација у области спорта са седиштем на територији општине Велика Плана, из члана 3. став 1. тачке 1), 2), 3), 5), 6), 8), 10), 12), 13), 14) и 16) ове Одлуке, подноси стручној комисији за избор пројеката надлежни територијални спортски савез општине Велика Плана, а предлог посебних програма из члана 3. став 1. тачке 4), 9), 11) и 15) ове Одлуке, надлежни територијални спортски савез општине Велика Плана и друге организације у области спорта са седиштем на територији општине Велика Плана.

Надлежни територијални спортски савез општине Велика Плана у сарадњи са надлежним службама Општинске управе Општине Велика Плана, предлаже ближе услове, критеријуме, начин и поступак доделе средстава, категоризацију спортова и слично.

На основу предлога из става 1. овог члана, Општинско веће Општине Велика Плана доноси Правилнике и остала акта, у складу са Законом.

4. ВИЗИЈА, МИСИЈА И ПРИОРИТЕТИ ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА

ВИЗИЈА је унапређење квалитета живота и обогаћивање друштвених односа грађана општине Велика Плана, кроз бављење спортом, као елемента који је од суштинског значаја за развој личности и здравог начина живота.

МИСИЈА је стварање система спорта у општини Велика Плана у коме ће свако имати право да се бави спортом, са циљем развоја своје личности, одржавања доброг здравља, побољшања физичких способности, бољег и сврсисходнијег корисног слободног времена, унапређења квалитета живота и постизања што бољих резултата.

ПРИОРИТЕТИ су развој спорта деце и омладине укључујући и школски спорт, повећање обухвата бављења грађана спортом кроз развој и унапређење спортске рекреације, развој и унапређење спортске инфраструктуре.

5. АНАЛИЗА СТАЊА ПО ПРИОРИТЕТИМА

Развој спорта деце и омладине, укључујући и школски спорт

За децу и младе физичка активност је природна форма кретања која подразумева изазов и уживање засновано на игри. Спорт у свим облицима треба да буде појединачно доступан свим младима без дискриминације, чиме се омогућују једнаке могућности дечама и девојчицама, уз уважавање посебних потреба сваког старосног узраста. Улога физичких активности у образовању деце, стицању моторичких способности, стицању друштвених способности и очувању здравља је изузетно битна. При том, добробит детета, без обзира на узраст, увек мора бити најважнији циљ. Практично организовање спортских активности је општеприхваћено као сврсисходно за децу и омладину и има позитиван утицај на њихов физички, ментални, психолошки и друштвени развој. Генерално, спорт се сматра нарочито погодном активношћу за физичку и менталну добробит деце и суштински је битан за превенцију здравствених проблема. За свестрани развој детета од кључног значаја је одговарајуће физичко образовање у школи и бављење ваннаставним спортским активностима у школским спортским секцијама и школским спортским друштвима. Сви млади треба да добију адекватно физичко образовање и стекну основне спортске вештине у оквиру редовног наставног програма или у оквиру ваннаставних активности, чиме се омогућава свакодневно бављење спортом. Школе треба да учине

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

младима привлачним да своје слободно време проведу на отвореном простору играјући различите игре, као и да одговоре на прихватљиве нове трендове у спорту. Квалитет физичког образовања и спортске обуке треба да буде обезбеђен и унапређен кроз квалификоване наставнике физичког васпитања, уз одговарајуће мере за надзор квалитета. Школе би требало да све младе, а посебно оне у завршним разредима упознају са локалним спортским клубовима и објектима и да остваре сарадњу са локалним спортским клубовима. Млади треба да знају које могућности имају у локалу, како могу да наставе да се баве спортом након завршетка школе, те да буду свесни које то активности највише воле и које их највише стимулишу. Све школе треба да имају неопходну и одговарајућу опрему и објекте за бављење младих физичким активностима и спортом.

Посебно девојчицама треба обезбедити више могућности да се баве спортом и остану у спорту, с тим да ниво и интензитет тренинга и такмичења треба да буде адекватан њиховом узрасту и физичком и менталном стању. Због тога треба посебно подржати оне спортове у који су интересантнији за девојчице.

Школа је идеално место за промоцију спорта и здравог живота, пошто обилује одговарајућим високо образованим кадром који може и зна да одговори на захтеве стручног и педагошког рада са децом и младима, притом се не мисли само на професоре физичког васпитања већ и на психологе, педагоге, односно комплетан апарат школства који даје додатни квалитет развоју школског спорта.

Чланом 143. Закона о спорту „Службени гласник РС“ број 10/16) прописано је :

„Школски спорт обухвата наставне и ваннаставне спортске активности у области школског физичког васпитања, укључујући и школска спортска такмичења која се спроводе у оквиру школског система у складу са наставним планом и програмом, утврђеним у складу са законом.

Универзитетски спорт, у смислу овог закона, обухвата спортске активности студената и студентска спортска такмичења.

Организовано ваннаставно бављање спортским активностима ученика и студената спроводи се кроз школске, односно студентске спортске секције, које организују школе и високошколске установе.

Изузетно из став 3. овог члана уколико школа, односно високошколска установа нема услова за организовање самосталне секције, организација спортске секције може се реализовати кроз сарадњу школе, односно високошколске установе са организацијом у области спорта.

За бављање деце, односно студената спортским активностима из ст. 3. и 4. овог члана не може се наплаћивати новчана накнада.

Организоване наставне и ваннаставне спортске активности из ст. 1 и 2. овог члана имају приоритет у погледу коришћења школских спортских сала и терена у односу на активности лица изван школе.

Школе, високошколске установе, наставници, ученици и студенти могу оснивати и одговарајућа школска, односно студентска спортска удружења.

Ближе услове и првила за организовање школског и универзитетског спорта прописује министар надлежан за образовање, по прибављеном мишљењу Министарства.

Ученици и студенти не могу бити укључени у ваннаставне спортске активности и спортска такмичења ако није претходно утврђена њихова здравствена способност за бављење школским спортом.

Утврђивање здравствене способности ученика узраст од шест до 14 година живота из става 9. овог члана врши изабрани лекар педијатар надлежан здравствене установе током обавезног систематског прегледа у складу са законом, односно лекар специјалиста спортске медицине или педијатрије надлежне здравствене установе када се утврђивање здравствене способности врши изван систематског прегледа.

Утврђивање здравствене способности из става 9. Овог члана врши се у складу са законом којим су утврђени систематски прегледи школске деце и чланом 19. овог закона.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Трошкови утврђивања здравствене способности ученика из става 9. овог члана обухваћени су обавезним здравственим осигурањем, у складу са законом, када се утврђивање здравствене способности врши у здравственој установи.

Стручни надзор над обављањем стручног рада у школском и универзитетском спорту врши се у складу са законом.

У односу на организоване ваннаставне спортске активности ученика и студената кроз школске, односно универзитетске спортске секције, удружења и екипе, организовано физичко васпитање деце предшколског узраста кроз игру и спортске активности, као и у односу на обављање стручног рада у спорту, предшколске установе, школе и високошколске установе имају статус организација у области спорта, у складу са овим законом.

Школе и високошколске установе које имају организоване школске, односно универзитетске спортске секције или спортске екипе могу оснивати, односно бити чланови надлежних спортских савеза за школски, односно универзитетски спорт.

Физичко васпитање деце предшколског узраста обухвата организоване моторне активности у различитим видовима и модалитетима, кроз игру, као и спорт с циљем подстицања био-психо-социјалног развоја деце.

Чланом 40. Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“ број : 55/13), прописано је :

„Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке деликвенције, школа у оквиру школског програма, реализује и програм школског спорта, којим су обухваћени сви ученици.

Школа је дужна, да у оквиру програма школског спорта, заједно са јединицом локалне самоуправе, организује недељу школског спорта најмање једном у току полугодишта.

Недеља школског спорта обухвата такмичења свих ученика у спортским дисциплинама прилагођеним узрасту и могућностима ученика.“

Посебно је значајно предузимање активности које треба да доведу до тога да деца не плаћају чланарину у спортским организацијама, или да она буде примерена могућностима родитеља. Како би се повећало учешће деце у спорту, национални спортски савези треба да обезбеде да спортски клубови уз сениорске екипе обавезно имају и дечје екипе.

У циљу развоја и унапређивања физичког вежбања деце, као и успостављања функционалнијег система школских спортских такмичења, неопходна је изградња посебних објеката – спортских сала намењених школском спорту, чиме би створили услове за развој школског спорта. Стварањем услова углавном би задовољили интерес заједнице и самог друштва за укључивање што већег броја деце у школске спортске активности.

Дефинисање проблема:

-Недовољна опремљеност и застарелост постојећих спортских реквизита по школама, универзитетима и предшколским установама

-Недовољна физичка активност деце предшколског и школског узраста

-Наставу физичког васпитања од првог до четвртог разреда основне школе не изводе наставници физичког васпитања

-Фискултурне сале у појединим школама на сеоском подручју су у врло лошем стању

-Недовољно медијских садржаја којима би се промовисао значај бављења спортом од најранијег узраста

-Повећан број физичких деформитета код деце предшколског и школског узраста

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Рекреативни спорт – спорт за све

Рекреативни спорт или спорт за све је област која обухвата бављење спортским активностима ради одмора и релаксације, унапређења здравља или сопствених резултата, а намењен је свима без обзира на узраст, пол, физичке или менталне способности. Програми рекреације се разликују од програма такмичарског спорта, пре свега, по ефектима који су циљно усмерени на очување и унапређење здравља становништва, без обзира на њихову старосну доба. Редовна физичка активност је основа за очување и унапређење здравља становништва.

Право на бављење спортом је универзално право свих којима кретање, вежбање, игра или такмичење у слободном времену представљају задовољство. Економска криза и време транзиције довело је до смањења броја организованог рекреативног спорта, осим периодичних активности појединих синдикалних организација или пропагандно манифестационог типа такмичења.

Рекреативне садржаје у Великој Плани нуде : Туристичко спортски центар кроз своје програме, теретане, спортски клубови који се баве организацијом фитнеса и аеробика, као и поједини клубови кроз пружање могућности ветеранима да наставе да се баве спортом. Када је у питању спорт за све посебно треба нагласити да су међу најзаступљенијим облицима рекреативних активности индивидуалне и самостално изабране активности које се реализују на улици, између блокова зграда или на отвореним и доступним теренима и спортским објектима.

Дефинисање проблема:

- 1.Недовољна медијска популаризација рекреативног спорта
2. Недовољан број стручно оспособљених кадрова за област рекреације
3. Недовољна искоришћеност природних ресурса у области спортско рекреативног туризма
4. Мала заинтересованост грађана за редовно обављање рекреативних активности
5. Непостојање довољног броја бициклических стаза, трим стаза и теретана на отвореном у оквиру отворених спортских терена
6. Непостојање гранске општинске асоцијације у овој области
- 7.Недовољан број термина у оквиру постојећих затворених спортских објеката.

Кроз реализовање рекреативних програма остварили би бројне користи: унапређење индивидуалне здравствене заштите, посебно борбе против растућег проблема гојазности; унапређење здравља, превенције болести и рехабилитације; спречавање антисоцијалног понашања; омогућавање што дуже радне ангажованости и развоја радних способности; повећање индивидуалних и колективних способности.

Спорт за особе са инвалидитетом

Особе са инвалидитетом се дефинишу као појединци са психо-физичким недостатком (са којима се рађају или их стичу током живота). Ови недостаци утичу на нарушавање њиховог интегритета као људског бића и онемогућавају им да се формирају, испоље и остваре као потпуно прихваћени чланови друштва.

Према досадашњим научним сазнањима, спорт и спортска рекреација имају велики значај за особе са инвалидитетом, пре свега у процесу рехабилитације и ресоцијализације, као и остваривање резултата у спортским такмичењима. Ове активности треба спроводити од најраније младости или од времена настанка инвалидитета јер утичу на очување и јачање психо – физичког и општег здравља.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Према подацима Светске здравствене организације (WHO) чак 10% светског становништва чине особе са инвалидитетом. Распољиви подаци показују да слична структура важи и за организовано бављење спортом особа са инвалидитетом у Великој Плани је у изузетно лошем стању, а узроци томе су многобројни. Постоје повремени сусрети или дружења рекреативног такмичења (у шаху, стоном тенису, кошарци), али се не може говорити о организованом раду. Организоване активности су првенствено у облику повремених такмичења манифестационог карактера, а реализују се са великим потешкоћама. У Великој Плани постоји један спортски клуб и четири удружења: Спортско рекреативно удружење инвалида и осталих лица, Савез глувих и наглувих, Општинска организација слепих и слабовидних, Удружење особа са церебралном и дечијом парализом „Воља за животом“ и Удружење особа са ампутацијом.

Дефинисање проблема:

- недовољно анимирање и подстицање ове популације
- помоћ стручних лица и волонтера
- неадекватан прилаз спортским објектима за особе са инвалидитетом који користе стручна помагала
- непоседовање прилагођених реквизита за поједине спортске дисциплине
- недовољна сарадња са осталим спортским удружењима у земљи и шире.

Спортска инфраструктура

Спортска инфраструктура је веома важан сегмент у области спорта. Без спортских објекта је немогуће било шта радити у спорту, обезбеђење овог услова захтева издвајање великих материјалних средстава. Спортски објект у техничко-архитектонском смислу подразумева све просторе и површине отвореног или затвореног грађевинског облика, који је намењен спровођењу различитих активности – тренирању, такмичењу, рекреативном вежбању, забави (укључујући и пратеће активности, помоћне просторије, гледалиште и друго).

Према извршеним истраживањима велики број спортских објеката на територији општине Велика Плана су старије градње те су они стари и дотрајали. Као најважнија питања приликом решавања проблема спортских објеката, намећу се : планирање, евиденција, одржавање, изградња, управљање и коришћење.

Планирање изградње спортских објеката мора да одговара захтевима развоја спорта, усклађеног са плановима развоја и изградње општине Велика Плана. Спортски клубови и савези би требало да подстичу и предлажу изградњу спортских објеката и да указују на приоритете локалној самоуправи. Планови изградње би требало да буду сачињени уз консултације са компетентним стручњацима (архитектами, инжењерима, дизајнерима, лекарима, спортским организацијама и др).

Грађевинске планове требало би засновати на актуелним и будућим потребама за упражњавањем спортских активности, узимајући у обзир тренд прираштаја становништва, социјално-економски тренд и промене у социо-културном окружењу.

Спортске хале и терени морају бити лако доступни корисницима свих доба, без обзира на стање њиховог здравља (на пример особама са инвалидитетом или старијим лицима) и доступни током свих годишњих доба, као и да буду смештени у подручјима која подстичу побољшање здравља. При одабиру места и начина изградње затворених спортских објеката треба узети у обзир дугорочне потребе у погледу коришћења и одржавања објеката.

Категоризација спортских објеката је од изузетног значаја кад је у питању израда Програма развоја спорта. На подручју општине Велика Плана можемо пронаћи велики број спортских објеката разних намена. Приликом категоризације спортских објеката важно је да се стриктно дефинишу следеће категорије:

1. Капитални објекти од интереса за развој спорта Општине Велика Плана,

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

2. Објекти од интереса за развој одређеног спорта или групе спортова (поливалентни објекти),
3. Објекти од интереса за клубове.

У складу са категоризацијом објеката, решавањем имовинско-правних односа и применом нових законских решења дошло би се до могућности лакшег решавања потреба спортских организација за испуњење својих планова тренажног рада и такмичења. На основу стратешког опредељења локалне самоуправе, поједине спортске организације би требало да добију право на коришћење спортских објеката без надокнаде, а трошкове закупа би сносила локална самоуправа на основу разрађених критеријума.

Управљање, одржавање и коришћење спортских објеката је веома важан сегмент у спорту и то питање је неопходно решити у најкраћем могућем року на основу законске регулативе. Тренутно у општини већина спортских објеката је у власништву републике, држалац је општина Велика Плана.

С циљем да се побољша стање инфраструктурних елемената у спорту, дефинисане су следеће приоритетне активности:

1. Направити електронску базу података о спортској инфраструктури.
2. Припремити краткорочне и дугорочне планове улагања у спортску инфраструктуру на основу анализа о тренутном стању,
3. Спортску инфраструктуру приближити спортским клубовима, спортистима, родитељима, деци.

Дефинисање проблема

Дугогодишње одсуство планског улагања у спортске објекте створило је низ проблема који се у најкраћем могу свести на следеће:

- Недостатак базичне евиденције спортских објеката са свим неопходним подацима,
- Изузетно мала улагања у спортску инфраструктуру
- Недостатак савремених објеката
- Већина објеката је технички и технолошки застарела што узрокује велике трошкове одржавања
- Постојећи ресурси се не користе на функционалан и плански начин.

6. SWOT АНАЛИЗА

6.1. Појам и значај

SWOT анализа се спроводи преко матрице приказане на слици(испод текста)и служи за сагледавање стања и перспектива Општине и стања и трендова окружења у којима се Општина налази. Она треба да да одговорна питање да ли је Општина способна да опстане у условима окружења, али и да дефинише јасне смернице за избори креирање стратешких одлука Општине независност и од ситуације у којој се налази. SWOT анализа се састоји из два аспекта:

1. Екстерна анализа (анализа претњи и шанси) – при чему се идентификују и оцењују кључне претње и могућности (шансе) које представља спољашње окружење и
2. Интерна анализа (анализа снага и слабости) – где се анализирају предности и слабости локалне заједнице

6.2. SWOT анализа спорта

S CHAGE - (Strenghts)	W СЛАБОСТИ (Weaknesses)
- Формиран Савез скупштина општина	- Слабатеchnичка опремљеност спортским реквизитима

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Велика Плана донела је одлуку о финансирању спорта из буџета општине Велика Плана - Повољан географски положај Велике Плана и природни фактори идеализира развој спорта - Добра сарадња и развијени партнерски односи институција са цивилним сектором - Доступни организовано образовни систем - Примери добре праксе у раду постојећих институција - Велики број талентоване деце - Постојећи објекти погодни за спортске манифестације - Туристичко спортски центар „Велика Плана“ - Постојећа спортска инфраструктура - Стратегија одрживог развоја општине Велика Плана	у школама - Недостатак простора за ваннаставне спортске активности, посебно у сеоским школама - Недовршени спортско-рекреативни објекти који би задовољили потребе деце, омладине и одраслих за спортом - Недовољно одржавање постојеће спортске инфраструктуре - Недостатак финансијких ресурса грађана и општине за спорт и физичку културу - Неповољна демографска слика у смислу великог удела старог становништва - Смањење броја ученика у школама, поготово сеоским - Недовољно образованих спортских стручњака - Недовољна промоција спорта - Непостојање услова за укључивање предшколске деце у спортски живот у сеоским срединама - Слаба заинтересованост приватног сектора за улагање у спорт - Недовољан број припремљених пројеката који за циљ имају унапређење спорта
О МОГУЋНОСТИ (Opportunities)	Т ПРЕТЊЕ (Threats)
- Развој спорта препознат као један од приоритета Републике Србије - Препознавање Велике Плана као спортског центра засновано на географским и природним факторима идеалним за развој спорта - Медији (добра промоција) - Велико интересовање посетиоца, посебно младих, за спортским садржајима - Интензивније партнерство цивилног сектора, приватног сектора и спортских организација - Повећано интересовање за бављење спортом код жена и особа са инвалидитетом - Потенцијал за развој пројеката	- Економска криза - Смањење улагања у спорт - Пад животног стандарда - Форсирање талената и рана елиминација „просечне“ деце - Недовољна подршка РС - Утицај лоших навика, нарочито код млађе популације - Негативне друштвене тенденције (пораст болести зависности, криминала, насиља и сл.) - Све већи број корисника интернета узраста 6-20 година, као и све више времена издвојеног за забаву путем интернета - Неповољне демографске промене - Неразвијена друштвена свест о значају спорта

7. ПРИКАЗ ОДАБРАНИХ ПРИОРИТЕТА, ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА И МЕРА**7.1 ШКОЛСКИ СПОРТ**

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

За децу и младе физичка активност је природна форма кретања која подразумева изазов и уживање засновано на игри. Спорт у свим облицима треба да буде појединачно доступан свим младима без дискриминације, чиме се омогућују једнаке могућности дечаца и девојчицама, уз уважавање посебних потреба сваког старосног узраста. Улога физичких активности у образовању деце, стицању моторичких способности, стицању друштвених способности и очувању здравља је изузетно битна. При том, добробит детета, без обзира на узраст, увек мора бити најважнији циљ. Практично организовање спортских активности је опште прихваћено као сврсисходно за децу и омладину и има позитиван утицај на њихов физички, ментални, психолошки и друштвени развој. Генерално, спорт се сматра нарочито погодном активношћу за физичку и менталну добробит деце и суштински је битан за превенцију здравствених проблема.

Општина Велика Плана ће у времену примене Стратегије своје активности посебно усмерити ка развоју и унапређењу спорта у школама и предшколској установи. Да би што више приближили спорт најмлађој популацији општина Велика Плана ће у оквиру својих активности реализовати програме обуке за децу који ће бити у потпуности прилагођен одређеном узрасту уз максималну заштиту. Који се реализовати територијални Спортски савез за школска спортска такмичења (који ће бити основан). Наведени пројекат биће подржан од стране Министарства омладине и спорта Републике Србије. Пројекат је намењен ученицима, који похађају основну школу, како би заволели спортске активности, спортски се васпитавали и да се укључе у спортове. За реализацију ове активности ангажоваће се незапослени професори физичке културе у општини Велика Плана.

7.1.1. ОПШТИ ЦИЉ: Унапређен школски и универзитетски спорт

7.1.1.1. ПОСЕБАН ЦИЉ: Побољшани материјално технички услови за реализацију школског и универзитетског спорта;

7.1.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Повећан број спортских секција и других ваннаставних спортских активности у оквиру школског и предшколског спорта

7.1.1.3. ПОСЕБАН ЦИЉ: Повећано учешће ученика и студената на школским и универзитетским приредбама (спортске манифестације и спортска такмичења);

7.1.1.4. ПОСЕБАН ЦИЉ: Побољшан стручно педагошки рад и унапређена институционална сарадња у оквиру школског и универзитетског спорта.

7.2 РЕКРЕАТИВНИ СПОРТ-СПОРТ ЗА СВЕ

Не само Законом о спорту Републике Србије него и свих релевантни међународни документи у области спорта истичу да свако има право да се бави спортом, с тим да такво бављење мора бити хумано, слободно и добровољно, здраво и безбедно, у складу са природном средином и друштвеним окружењем, фер, толерантно, етички прихватљиво, одговорно, независно од злоупотреба и циљева који су супротни спортском духу и доступно свим грађанима под једнаким условима без обзира на узраст, ниво физичке способности, степен евентуалне инвалидности, пол и друго лично својство.

Поштујући овај приоритет Националне Стратегије општина Велика Плана ће своје активности усмеравати и на популаризацији спорта као рекреативне активности. У сегменту рекреативног спорта постоји изузетно велики број људи који би желели да се рекреирају али то начине јер немају адекватне услове за то (недостатак финансијских средстава, немања времена, немања адекватне спортске инфраструктуре која би им била доступна без финансијских давања и сл...). Управо ова чињеница представља значајан корпус заинтересованих за спортско рекреативне активности у општини Велика

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Плана, и зато ту видимо простор за промоцију и унапређење спорта у општини Велика Плана не само као такмичарског спорта, већ и као рекреативног спорта, а који би служио као значајна помоћ у подизању квалитета живота али и здравља грађана.

7.2.1: Општи циљ: Повећан обухват бављења спортом свим сегментима становништва посебно деце, младих, жена, особа са инвалидитетом и старих

7.2.1.1. ПОСЕБАН ЦИЉ: Подстакнута и ојачана свест о важности редовне физичке активности;

7.2.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Побољшани материјално-технички услови у циљу доступности свим грађанима да се баве спортом за све;

7.2.1.4. ПОСЕБАН ЦИЉ: Дефинисани критеријуми у оквиру области спортске рекреације кроз одговарајућа акта и унапређени стручни потенцијали са циљем израде критеријума за финансирање ове области услови за масовно учешће особа са инвалидитетом у спортским активностима.

7.3 СПОРТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Ниво бављења спортом у сваком друштву значајно зависи од броја, разноврсности и доступности потребних спортских објеката.

У свим досадашњим анализама потврђено је да је спортска инфраструктура у значајној мери оштећена и изражена је потреба да се значајна пажња усмери ка реконструкцији постојећих спортских капацитета, али и да се изграде нови мултифункционални спортски објекти и национални тренинг центри.

Данас у општини Велика Плана има приличан број спортске инфраструктуре, коју је потребно адаптирати, санирати или је потребна реконструкција. Зато ће дугорочни циљ ове Стратегије бити довести објекте у функционално стање али и изградња нових.

7.4.1: Општи циљ: Развијена спортска инфраструктура

7.4.1.1. ПОСЕБАН ЦИЉ: Успостављана база података, односно евидентирано постојеће стање спортске инфраструктуре

7.2.1.2. ПОСЕБАН ЦИЉ: Системски планирана, реконструисана и изграђена спортска инфраструктура;

8. МЕХАНИЗАМ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА

У циљу што ефикасније имплементације ове Стратегије биће ангажовани сви институционални механизми.

Организациону, управљачку и надзорну функцију вршиће општинско веће општине Велика Плана заједно са свим кључним актерима у имплементацији као што су Туристичко спортски центар Велика Плана, спортски клубови и удружења, наставници и професори физичког васпитања и остали актери који учествују у директној имплементацији Акционих планова.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА У ОПШТИНИ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД 2016-2018. ГОДИНЕ

Обезбеђивање успеха имплементације планираних мера овом Стратегијом у великој мери зависи и од подршке локалне самоуправе у виду планирања већих средстава из буџета за потребе реализације приоритетних мера.

Значајан корак у праћењу имплементације јесте именовање тела од стране општинског већа општине Велика Плана за праћење и анализу реализације активности које су планиране овом Стратегијом у свим областима спорта према јасно одређеним мерљивим социјалним, економским и здравственим показатељима. На тај начин би се могли утврдити и пратити позитивни ефекти који се тичу унапређења здравља код деце и младих у односу на њихово учешће у спортским активностима или на пример финансијско - економски показатељи добити коју остварују угоститељски објекти од спортских манифестација што би било неопходно у планирању и даљем унапређењу стратешког планирања Општине Велика Плана у области спорта.

Значајно је укључивање медија у промоцији ове Стратегије. Промоција стратешких мера у спорту укључиће ширу јавност путем електронских, али и штампаних медија, јер је подршка медија у имплементацији планираних активности веома значајна и неопходна ради обезбеђивања подршке шире заједнице и промоције и популаризације спорта уопште.

9. АКЦИОНИ ПЛАН

Акциони план за спровођење ове стратегије чини њен саставни део.

10. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Општина Велика Плана ову Стратегију објавиће на својој интернет страни у PDF формату, а биће дистрибуирана свим клубовима члановима и у штампаном формату.

Број: 66-68/2016-I

У Великој Плани, 13. априла 2016. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА

(М.П.)

ПРЕДСЕДНИК

Далибор Тодоровић

ЛОГИЧКА МАТРИЦА - АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ПРОГРАМ РАЗВОЈА СПОРТА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД ОД 2016-2018. ГОДИНЕ

ЦИЉЕВИ, МЕРЕ, АКТИВНОСТИ	ПОКАЗАТЕЉИ	ИЗВОРИ ВЕРИФИКАЦИЈЕ	ПРЕТПОСТАВКЕ	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	БУЏЕТ + ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА
7.1.1./Општи циљ из стратегије: Унапређење школски и универзитетски спорт					
Посебан циљ 7.1.1.1 Побољшани материјално технички услови за реализацију школског и универзитетског спорта.					
7.1.1.1.1. Мера: Обезбеђивање услова да се у свим вртићима организује рад школица спорта	Већи број деце предшколског узраста укључен у школе спорта	Извештај Предшколске установе	Обезбеђен простор за рад школе, стручан кадар	Предшколска установа	Предшколска установа, Буџет
7.1.1.1.1.1. АКТИВНОСТ: Повећан обухват вртића у којима се организује рад школица спорта	Проценат вртића у којима се организује рад школица спорта	Извештај Предшколске установе	Стручни кадар, обезбеђена средства	Предшколска установа	Предшколска установа, Буџет
7.1.1.1.2. Мера: Опремање школа функционалним справама и реквизитима према претходно утврђеним приоритетима.	Набављени потребни спортски реквизити за спровођење наставе физичког васпитања и	Попис спортских реквизита који су предати школама, отпремнице и фактуре	Постојање материјалних и финансијских средстава	ЈЛС	Буџет
7.1.1.1.2.1. АКТИВНОСТ: Израда анализе опремљености спортских објеката при школама и универзитетима справама и реквизитима.	Израђена анализа за опремање спортских објеката реквизитима и справама.	Исказане потребе школа за реквизитима и справама, попис постојећих спортских реквизита и справа	Заинтересованост школа за спровођење анализе	ЈЛС	Средства нису потребна
7.1.1.1.2.2. АКТИВНОСТ: Израда плана континуираног опремања спортских објеката при школама и универзитетима справама и спортским реквизитима	Израђен план за опремање спортских објеката реквизитима и справама	Израђена анализа за опремање спортских објеката реквизитима и справама.	Постојање људских и материјалних ресурса	ЈЛС	Средства нису потребна
7.1.1.1.2.3. АКТИВНОСТ: Набавка потребних спортских реквизита спровођење наставе физичког васпитања и организацију школских спортских такмичења, предшколски и школски спорт	Набављени потребни спортски реквизити спровођење наставе физичког васпитања и организацију школских спортских такмичења, предшколски и школски спорт	Попис спортских реквизита који су предати школама, отпремнице и фактуре	Постојање материјалних и финансијских средстава	ЈЛС	Буџет

Посебан циљ 7.1.1.2 Повећан број спортских секција и других ваннаставних спортских активности у оквиру школског и предшколског спорта.						
7.1.1.2.1. Мера: Повећање броја школских и ваннаставних секција у основним и средњим школама	Повећан број секција	Извештаји школа	Заинтересованост деце, стручни кадар, реквизити	Школе	Школе	Школе
7.1.1.2.1.1. АКТИВНОСТ: Ангажовање стручњака у области физичког васпитања у школама	Број ангажованих стручњака	Извештај школа и радне групе	Обезбеђена средства	ЈЛС, Школе	ЈЛС, Школе	ЈЛС, Школе
Посебан циљ 7.1.1.3 Повећано учешће ученика и студената на школским и универзитетским спортским приредбама (спортским манифестацијама и спортским такмичењима).						
7.1.1.3.1. Мера: Афирмација унутаршколских такмичења као основе школских спортских такмичења	Проценат школа које имају школска такмичења	Записници са школских такмичења	Заинтересованост деце за такмичења	Школе	Школе	Школе
7.1.1.3.1.1. АКТИВНОСТ: Одржавање међуодељенских такмичења	Број одржаних школских такмичења	Записници са међуодељенских такмичења	Заинтересованост професора и ученика	Школе	Школе	Школе
Посебан циљ 7.1.1.4 Побољшан стручно педагошки рад и унапредити институционалну сарадњу у оквиру школског и универзитетског спорта.						
7.1.1.3.1. Мера: Подизање нивоа стручног рада у школском и универзитетском спорту, тако да су испуњени законски и квалитативни услови у погледу потребних стручних квалификација и знања за рад са децом и омладином.	Подигнут ниво стручног рада у школском и универзитетском спорту	Списак сертификованих програма	Постојање заинтересованих учесника	ЈЛС, Школе	ЈЛС, Школе	Буџет
7.1.1.3.1.1. АКТИВНОСТ: Организација стручних семинара, трибина и симпозијума у циљу едукације наставника разреднонаставе, наставника физичког васпитања, координатора школског спорта и директора школа.	Одржане стручне трибине, семинари и симпозијуми на тему школског и универзитетског спорта	Листа присутних, фотографије са трибина, семинара	Постојање заинтересованих учесника, капацитета за семинаре	ЈЛС, Школе	ЈЛС, Школе	Буџет
7.1.1.3.1.1. АКТИВНОСТ: Успоставити стални систем сертификације програма и пројеката школског спорта, органа и организација	Успостављен систем сертификације програма и пројеката унутар школског и универзитетског спорта	Сертификован програм, сертификат, акредитовани факултети, институције, организације	Постојање заинтересованих учесника, капацитета за семинаре	ЈЛС, Школе	ЈЛС, Школе	Буџет

ГАНТОГРАМ АКТИВНОСТИ - АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ПРОГРАМ РАЗВОЈА СПОРТА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА ПЕРИОД ОД 2016-2018. ГОДИНЕ

7.1.1/Општи циљ из стратегије: Унапређен школски и универзитетски спорт						
Посебан циљ 7.1.1.1 Побољшани материјално технички услови за реализацију школског и универзитетског спорта.						
Мере /Ислазни резултати	Датум почетка	Датум завршетка	Одговорна особа	Улази/средства (трошкови)		
				Материјална	Кадрови	Финансијска
7.1.1.1.1. Мера: Обезбеђивање услова да се у свим вртићима организује рад школица спорта	2016	Децембар 2018	ЈЛС	Потребна	ЈЛС	Буџет
7.1.1.1.1.1. АКТИВНОСТ: Повећан обухват васпитних група предшколске установе у којима се организује рад школица спорта	2016	2016	ЈЛС	Потребна	ЈЛС	Буџет
7.1.1.1.2. Мера: Опремање школа функционалним справама и реквизитима прена претходно утврђеним приоритетима.	2016	Децембар 2018	ЈЛС	Потребна	ЈЛС	Буџет
7.1.1.1.2.1. АКТИВНОСТ: Израда анализе опремљености спортских објеката при школама и универзитетима справама и реквизитима.	2016	2016	ЈЛС	Не	ЈЛС	Средства нису потребна
7.1.1.1.2.2. АКТИВНОСТ: Израда плана континуираног опремања спортских објеката при школама и универзитетима справама и спортским реквизитима	2016	2016	ЈЛС	Не	ЈЛС	Средства нису потребна
7.1.1.1.2.3. АКТИВНОСТ: Набавка потребних спортских реквизита за спровођење наставе физичког васпитања и организацију школских спортских такмичења, предшколски и школски спорт	2016	Децембар 2018	ЈЛС	Потребна	ЈЛС	Буџет
Посебан циљ 7.1.1.2 Повећан број спортских секција и других ваннаставних спортских активности у оквиру школског и предшколског спорта.						
Мере /Ислазни резултати	Датум почетка	Датум завршетка	Одговорна особа	Улази/средства (трошкови)		
				Материјална	Кадрови	Финансијска
7.1.1.2.1. Мера: Повећање броја школских и ваннаставних секција у основним и средњим школама	2016	Децембар 2018	Школе	Потребна	Школе	Буџет
7.1.1.2.1.1. АКТИВНОСТ: Ангажовање стручњака у области физичког васпитања у школама	2016	Децембар 2018	Школе	Потребна	Школе	Буџет

Посебан циљ 7.1.1.3 Повећано учешће ученика и студената на школским и универзитетским спортским приредбама (спортским манифестацијама и спортским такмичењима).							
Мере / Излазни резултати	Датум почетка	Датум завршетка	Одговорна особа	Улази/средства (трошкови)		Финансијска	
				Материјална	Кадрови		
7.1.1.3.1. Мера: Афирмација унутаршколских такмичења као основе школских спортских такмичења	2016	Децембар 2018	Школе	Потребна	Школе	Буџет	
7.1.1.3.1.1. АКТИВНОСТ: Одржавање међуодељенских такмичења	2016	Децембар 2018	Школе	Потребна	Школе	Буџет	
Посебан циљ 7.1.1.4 Побољшан стручно педагошки рад и унапредити институционалну сарадњу у оквиру школског и универзитетског спорта.							
Мере / Излазни резултати	Датум почетка	Датум завршетка	Одговорна особа	Улази/средства (трошкови)		Финансијска	
				Материјална	Кадрови		
7.1.1.3.1. Мера: Подизање нивоа стручног рада у школском и универзитетском спорту, тако да су испуњени законски и квалитативни услови у погледу потребних стручних квалификација и знања за рад са децом и омладином.	2016	Децембар 2018	ЈЛС, школе	Потребна	ЈЛС, школе	Буџет	
7.1.1.3.1.1. АКТИВНОСТ: Организација стручних семинара, трибина и симпозијума у циљу едукације наставника разреднанаставе, наставника физичког васпитања, координатора школског спорта и директора школа.	2016	Децембар 2018	ЈЛС, школе	Потребна	ЈЛС, школе	Буџет	
7.1.1.3.1.1. АКТИВНОСТ: Успоставити стални систем сертификације програма и пројеката школског спорта, органа и организација	2016	Децембар 2018	ЈЛС, школе	Потребна	ЈЛС, школе	Буџет	

ЦИЉЕВИ, МЕРЕ, АКТИВНОСТИ	ПОКАЗАТЕЉИ	ИЗВОРИ ВЕРИФИКАЦИЈЕ	ПРЕТПОСТАВКЕ	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	БУЏЕТ + ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА
7.2.1/Општи циљ из стратегије: Повећан обухват бављења спортом у свим сегментима становништва посебно деце, младих, жена, особа са инвалидитетом и старих					
Посебан циљ 7.2.1.1 Подстакнута и ојачана свест о важности редовне физичке активности					
7.2.1.1.1. Мера: Промоција здравог начина живота кроз акције и манифестације које подстичу редовну физичку активност	Број акција и манифестација које су презентоване на свим нивоима, број клубова који су основали рекреативне секције	Извештаји спортских организација и удружења	Спроведене акције	Клубови, удружења	Буџет
7.2.1.1.1.1. АКТИВНОСТ: Организовање акција и манифестација и оспособљавање стручног кадра за спровођење рекреативних програма	Број акција и манифестација које су презентоване на свим нивоима и број оспособљеног кадра за спровођење рекреативних програма	Извештаји спортских организација, удружења и ЈЛС	Мотивисани грађани/ке, бој већег оспособљеног кадра за спровођење рекреативних програма	Клубови, удружења	Буџет
Посебан циљ 7.2.1.2 Побољшани материјално техничке услови у циљу доступности свим грађанима да се баве спортом за све					
7.2.1.2.1. Мера: Изградња јавних спортских терена и игралишта	Повећан број отворених спортских објеката	Регистар спортских објеката у општини	Обезбеђена средства у буџету, оправданост изградње	ЈЛС, МЗ, ТСЦ	Буџет
7.2.1.2.1.1. АКТИВНОСТ: Изградња вежбалишта на отвореном	Број вежбалишта на отвореном	Регистар спортских објеката на отвореном	Потреба грађана, опредељена средства, обезбеђен простор	ЈЛС, МЗ, ЈКП	Буџет
7.2.1.2.1.2. АКТИВНОСТ: Изградња трим стазе	Функционална трим стаза	Извештај ТСЦ	Средства из буџета	ЈЛС, ТСЦ	Буџет
Посебан циљ 7.2.1.4 Дефинисани критеријуми у оквиру области спортске рекреације кроз одговарајућа акта и унапређени стручни потенцијали са циљем израде критеријума за финансирање ове области					
7.2.1.4.1. Мера: Обезбеђивање услова за квалитетно спровођење спортско рекреативних програма	Попис стања спортско рекреативних објеката са спортско рекреативним програмима	Листа стања спортско рекреативних објеката са спортско рекреативним програмима	Добра сарадња са свим релевантним институцијама	ЈЛС, ТСЦ	Буџет
7.2.1.4.1.1. АКТИВНОСТ: Уредити извештај о стању спортско рекреативних активности у области месних заједница и радничког спорта	Извештај о стању спортско рекреативних активности у области месних заједница и радничког спорта	План спортско рекреативних активности по месним заједницама спорта	Доступност информација, добра сарадња са месним заједницама	ЈЛС, ТСЦ	Средства нису потребна
7.2.1.4.1.2. АКТИВНОСТ: Едукација лиценцирање и ангажман стручних сарадника за реализацију бесплатних програма	Број одржаних едукација и број ангажованих и лиценцираних стручњака за реализацију бесплатних програма	Листе присутних, издате лиценце	Заинтересованост тренера за едукацију, финансијска подршка	ЈЛС, ТСЦ	Буџет, донатори

7.2.1/Општи циљ из стратегије: Повећан обухват бављења спортом у свим сегментима становништа посебно деце, младих, жена, особа са инвалидитетом и старих						
Посебан циљ 7.2.1.1 Подстакнута и ојачана свест о важности редовне физичке активности						
Мере /Излазни резултати	Датум почетка	Датум завршетка	Одговорност	Улази/средства (трошкови)		
				Материјална	Кадрови	Финансијска
7.2.1.1.1. Мера: Промоција здравог начина живота кроз акције и манифестације које подстичу редовну физичку активност	2016	Децембар 2018	ЈЛС, ТСЦ	Потребна	ЈЛС, ТСЦ	Буџет
7.2.1.1.1.1. АКТИВНОСТ: Организовање акција и манифестација и оспособљавање стручног кадра за спровођење рекреативних програма	2016	Децембар 2018	ЈЛС, ТСЦ	Потребна	ЈЛС, ТСЦ	Буџет
Посебан циљ 7.2.1.2 Побољшани материјално техничке услови у циљу доступности свим грађанима да се баве спортом за све						
Мере /Излазни резултати	Датум почетка	Датум завршетка	Одговорна особа	Улази/средства (трошкови)		
				Материјална	Кадрови	Финансијска
7.2.1.2.1. Мера: Изградња јавних спортских терена и игралишта	2016	Децембар 2018	ЈЛС, ЈП Плана	Потребна	ЈЛС, ЈП Плана	Буџет, донатори
7.2.1.2.1.1. АКТИВНОСТ: Изградња вежбалишта на отвореном	2016	Децембар 2018	ЈЛС, ЈП Плана	Потребна	ЈЛС, ЈП Плана	Буџет, донатори
7.2.1.2.1.2. АКТИВНОСТ: Изградња трим стазе	2016	Децембар 2018	ЈЛС, ЈП Плана	Потребна	ЈЛС, ЈП Плана	Буџет, донатори
Посебан циљ 7.2.1.4 Дефинисани критеријуми у оквиру области спортске рекреације кроз одговарајућа акта и унапређени стручни потенцијали са циљем израде критеријума за финансирање ове области						
Мере /Излазни резултати	Датум почетка	Датум завршетка	Одговорна особа	Улази/средства (трошкови)		
				Материјална	Кадрови	Финансијска
7.2.1.4.1. Мера: Обезбеђивање услова за квалитетно спровођење спортско рекреативних програма	2016	Децембар 2018	ЈЛС, ТСЦ	Потребна	ЈЛС, ТСЦ	Буџет, донатори
7.2.1.4.1.1. АКТИВНОСТ: Уредити извештај о стању спортско рекреативних активности у области месних заједница	2016	Децембар 2018	ЈЛС, ТСЦ	Потребна	ЈЛС, ТСЦ	Буџет, донатори
7.2.1.4.1.2. АКТИВНОСТ: Едукација лиценцирање и ангажман стручних сарадника за реализацију бесплатних програма	2016	Децембар 2018	ЈЛС, ТСЦ	Потребна	ЈЛС, ТСЦ	Буџет, донатори

ЦИЉЕВИ, МЕРЕ, АКТИВНОСТИ	ПОКАЗАТЕЉИ	ИЗВОРИ ВЕРИФИКАЦИЈЕ	ПРЕТПОСТАВКЕ	ОДГОВОРНА ИНСТИТУЦИЈА	БУЏЕТ + ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА
7.4.1/Општи циљ из стратегије: Развијена спортска инфраструктура					
Посебан циљ 7.4.1.1 Успостављена потпуна база података, односно евидентирано постојеће стање спортске инфраструктуре					
7.4.1.1.1. Мера: Стварање јединствене базе података са стањем отворених и затворених спортских објеката у општини и селима	Проценат и број евидентираних спортских објеката	Сајт ЈЛС	Обезбеђени ресурси за стварање базе података	ЈЛС, клубови, удружења, радна група	Средства нису потребна
7.4.1.1.1.1. АКТИВНОСТ: формирати радну групу за припрему и праћење спровођења истраживања	Формирана радна група	Решење о формирању радне групе	Заинтересованост чланова радне групе	ЈЛС	Средства нису потребна
7.4.1.1.1.2. АКТИВНОСТ: Прикупљање података и евидентирање спортских објеката	Број евидентираних спортских објеката	Радна група	Стручни кадар, сарадња радне групе и власника објеката	Општина, држаоци објеката	Средства нису потребна
7.4.1.1.2. Мера: Категоризација спортских објеката	Урађена категоризација спортских објеката	Листа рангираних спортских објеката	Извештај радне групе о категоризацији	ЈЛС, Радна група	Средства нису потребна
7.4.1.1.2.1. АКТИВНОСТ: Рангирање спортских објеката	Објављени подаци о извршеном рангирању спортских објеката	Листа рангираних спортских објеката	Постојање Правилника о рангирању	ЈЛС; Радна група	Средства нису потребна
Посебан циљ 7.4.1.2 Системски планирана реконструкција и изградња спортске инфраструктура					
7.4.1.2.1. Мера: Анализирање потреба за бројем и структуром спортских објеката у општини	Урађена анализа о потребама за бројем и структуром спортских објеката у општини	База потребних спортских објеката	Добра сарадња свих релевантних институција	ЈЛС; Радна група	Средства нису потребна
7.4.1.2.1.1. АКТИВНОСТ: Разматрање и усвајање предлога за изградњу објеката на основу анализа постојећег стања и предлога надлежних институција и заинтересованих страна	Извештај о потребама и структури спортских објеката	Табеларни приказ инвестиција у области спорта	Средства нису потребна	ЈЛС, ТСЦ	Средства нису потребна
7.4.1.2.1.2. АКТИВНОСТ: Припремити план изградње спортских објеката	Припремљен план изградње спортских објеката	План изградње спортских објеката	Планирана финансијска средства, подршка ЈСП	ЈЛС, радна група, ЈП Плана	Буџет
7.4.1.2.1.3. АКТИВНОСТ: Планирање потребних финансијских средстава	Усвојени финансијски планови	Буџет	Планирана финансијска средства, подршка ЈСП	ЈЛС, радна група	Буџет
7.4.1.2.1.4. АКТИВНОСТ: Спровођење плана изградње и адаптације спортских објеката	Реализован план изградње и адаптације спортских објеката	План изградње и адаптације спортских објеката	Планирана финансијска средства, подршка ЈСП	ЈЛС, радна група	Буџет, донатори
7.4.1.2.1.5. АКТИВНОСТ: Евалуација програма изградње и адаптације спортских објеката	Извештај о реализацији плана изградње и адаптације спортских објеката	Листа изграђених и адаптираних спортских објеката	Средства нису потребна	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна

7.4.1/Општи циљ из стратегије: Развијена спортска инфраструктура									
Посебан циљ 7.4.1.1 Успостављена потпуна база података, односно евидентирано постојеће стање спортске инфраструктуре									
Мере / Излазни резултати	Датум почетка	Датум завршетка	Одговорна особа	Улази/средства (трошкови)			Материјална	Кадрови	Финансијска
7.4.1.1.1. Мера: Стварање јединствене базе података са стањем отворених и затворених спортских објеката у општини и селима	2016	Август 2016	ЈЛС	Не	ЈЛС, ТСЦ	Средства нису потребна	Не	ЈЛС	Средства нису потребна
7.4.1.1.1.1. АКТИВНОСТ: Формирати радну групу за припрему и праћење спровођења истраживања	2016	Август 2016	ЈЛС	Не	ЈЛС	Средства нису потребна	Не	ЈЛС	Средства нису потребна
7.4.1.1.1.2. АКТИВНОСТ: Прикупљање података и евидентирање спортских објеката	2016	Август 2016	ЈЛС, радна група	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна
7.4.1.1.2. Мера: Категоризација спортских објеката	Децембар 2016	Фебруар 2017	ЈЛС, радна група	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна
7.4.1.1.2.1. АКТИВНОСТ: Рангирање спортских објеката	Децембар 2016	Фебруар 2017	ЈЛС, радна група	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна
Посебан циљ 7.4.1.2 Системски планирана реконструисана и изграђена спортска инфраструктура									
Мере / Излазни резултати	Датум почетка	Датум завршетка	Одговорна особа	Улази/средства (трошкови)			Материјална	Кадрови	Финансијска
7.4.1.2.1. Мера: Анализирање потреба за бројем и структуром спортских објеката у општини	2016	Децембар 2016	ЈЛС, радна група	НЕ	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна	НЕ	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна
7.4.1.2.1.1. АКТИВНОСТ: Разматрање и усвајање предлога за изградњу објеката на основу анализа постојећег стања и предлога надлежних институција и заинтересованих страна	2016	Децембар 2016	ЈЛС, радна група	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна
7.4.1.2.1.2. АКТИВНОСТ: Припремити план изградње спортских објеката	2016	Децембар 2016	ЈЛС, радна група	Потребна	ЈЛС, радна група	Будет	Потребна	ЈЛС, радна група	Будет
7.4.1.2.1.3. АКТИВНОСТ: Планирање потребних финансијских средстава	2016	Децембар 2016	ЈЛС, радна група	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна
7.4.1.2.1.4. АКТИВНОСТ: Спровођење плана изградње и адаптације спортских објеката	2016	Децембар 2018	ЈЛС, радна група	Потребна	ЈЛС, радна група	Будет	Потребна	ЈЛС, радна група	Будет
7.4.1.2.1.5. АКТИВНОСТ: Евалуација програма изградње и адаптације	2016	Децембар 2018	ЈЛС, радна група	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна	Не	ЈЛС, радна група	Средства нису потребна

70.

На основу члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник Републике Србије", број 10/13, 142/14), и члана 24. став 1. тачка 4. Статута општине Велика Плана ("Међуопштински службени лист општина Велика Плана и Смедеревска Паланка", број 39/2008), по прибављеној претходној сагласности Министарства пољопривреде и заштите животне средине (Решење број:., од године),

Скупштина општине Велика Плана, на 40. седници одржаној 13.04.2016. године, доноси

ПРОГРАМ МЕРА ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА ЗА 2016. ГОДИНУ

ОПШТИНА ВЕЛИКА ПЛАНА

2016. године

Овим програмом уређује се коришћење средстава за пољопривреду и рурални развој општине Велика Плана као подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за територију општине Велика Плана за 2016. годину, у складу са одредбама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

1.1 Анализа постојећег стања

1.1.1. Географске и административне карактеристике

Граница подручја: Општина Велика Плана захвата део широке долине Велике Мораве и благо заталасано побрђе у источном делу Шумадије. Територија општине припада доњем Великопоморављу и делом Шумадији. Подручје општине припада сливу Велике Мораве, са мањим повременим водотоцима који гравитирају непосредно Великој Морави или њеним притокама – Јасеници и Рачи. Источна граница се углавном поклапа са коритом Велике Мораве или њеним бившим и садашњим меандрима, осим у средишњем делу, где се насеље Доња Ливадица налази источно од реке Велике Мораве. Јужну границу општине највећим делом представља корито реке Раче и корито Доловског потока који се улива у Рачу код засеока Пиносава. Западна граница општине се углавном протеже развођем између Јасенице и долина које директно гравитирају Великој Морави (правац Зелена бара – Караула – највиша тачка у општини – 297 мнв), а затим и регионалним путем Рача – Смедеревска Паланка до Јасенице. Одатле граница (приближно реком Јасеницом) креће на исток, наставља развођем између Крушева и Мале Планае, обухвата са запада потес Кудреч који хидрографски гравитира Јасеници, те развођем између Голобочког потока и Лукара наставља на север, обухватајући Врановачко брдо и потес Честе. Северна граница се пружа од овог потеса до реке Велике Мораве, границом атара насеља Лозовик и Сараорци. Општина Велика Плана припада групи умерено насељених општина у републици са 100 до 116 становника стан./км² по ППРС-е.

Пољопривредно земљиште: Простор општине Велика Плана је диференциран дуж тока Велике Мораве као *ратарско - сточарски макрорејон* а западни део општине, са аспекта својих предиспозиција као *сточарско - воћарско - виноградарски макрорејон*. Од укупне територије општине (**34.550,6 ха**), пољопривредно земљиште захвата **68 %** (**23.525,2 ха**), док се 35 % становништва бави пољопривредом као основном делатности.

Од укупног броја становника, 16,75 % чини пољопривредно становништво, док је од тог броја 63,11 % активно пољопривредно становништво.

У структури пољопривредног земљишта, према начину коришћења преовладава учешће ораничних површина **92% (22.977,00 ха)**, што има велики значај за производњу ратарских, повртарских и крмних култура и посредно за развој сточарства. У односу на ораничне површине, скоро 50 % се традиционално користи за ратарску производњу.

Пољопривредно земљиште се највећим делом користи у пролећној сетви (77,0%), док озими усеви захватају 23,0 %. Од пролећних култура, најзаступљенији је кукуруз (56 % ораничних површина). Од озимих култура најзаступљенија је пшеница (16 %).

Уситњеност парцела представља основни ограничавајући фактор интензивирања производње: просечна величина поседа износи око 2,9 ха док је просечна величина парцела тек 0,27 ха.

Аграрна структура општине Велика Плана

величина Регистрованога пољопривредног газдинства (РПГ)(ха)	број РПГ	% броја РПГ по величинама газдинстава у односу на укупан број РПГ у ЈЛС
до 5	3.131	86.294134
од 5 до 20	436	12.12121212
од 20 до 100	56	1.556852933
преко 100	1	0.027800945
УКУПНО	3624	100

*Извор података Трезор, на дан 13.03.2015.године

У постојећој структури коришћења земљишта шуме заузимају површину од 3.195,7 ха (8,7 %).

Ратарско-сточарски макрорејон у целини нема већих ограничења за интензивнију обраду и наводњавање. Неповољне тенденције су тесно повезане са запостављањем развоја сточарске производње. Дугорочно и као плански приоритет у овом рејону, јесте успостављање оптималних веза између развоја ратарства на овом подручју и интензивирања сточарства. Приоритетни значај у том циљу има развој млечног говедарства и попутније искоришћавање могућности појединих пољопривредних газдинстава за специјализованом рентабилном производњом. У целини посматрано, ратарско-сточарски макрорејон има, посебно у условима наводњавања, велике потенцијале за вођење економски ефикасне и разноврсне ратарске, повртарске и сточарске производње а трајну одредницу ове производне оријентације чине потребе за пшеницом, крмним житима, индустријским културама, поврћем, свињским и живинским месом.

Сточарско-воћарско-виноградарски макрорејон којем условно припада западни део општине, карактерише наслеђена производна оријентација без потребе битнијег мењања. Плански приоритет је заустављање процеса ерозије применом мера биолошке заштите, побољшање економских услова производње пољопривредних газдинстава, интензивнији развој говедарства, козарства и овчарства, и то мешовитог типа млеко – месо, и интензивирање производње крмних култура на ораницама. Условно, са развојем ових грана, обезбеђују се веће количине стајњака, чиме се постиже проградација педолошког слоја, а тиме се побољшавају услови за развој воћарске и виноградарске производње. Посматрано у целини, оптималне комбинације производних структура морају се заснивати на интензивирању развоја сточарства, упоредо са потпунијим искоришћавањем компаративних предности за рентабилну производњу воћа, грожђа и других специјализованих култура.

Систем центара и функционална подручја: У мрежи насеља, Велика Плана је ППРС-е дефинисана као већи градски центар у оквиру Подунавског региона, са развијеном структуром делатности и комплексном структуром услуга. Концепција развоја сеоских насеља у оквиру општине Велика Плана, обухвата интегрисање у социјални, привредни и културни развој, повезивање села у систем насеља и комуникација са центрима вишег реда, интегрисани развој и уређење села и атара и интензивно активирање локалних

развојних потенцијала сеоских подручја заснованих на газдинству/домаћинству као основној производној и социо-културној категорији на селу.

Друмски саобраћај: За општину Велика Плана у погледу стања и развоја друмског саобраћаја, од посебног значаја је коридор Аутопута Е-75, којим се остварује директна веза са суседним регионима Србије. Регионална путна мрежа на подручју општине, обзиром да је у потпуности изграђена, процесом рехабилитације, реконструкције или доградње појединих деоница усагласиће се са очекиваним потребама саобраћаја.

Локални путеви представљају основну капиларну мрежу која треба да претрпи највеће промене у смислу доградње, реконструкције или модернизације.

Железнички саобраћај: На основу развоја железничке мреже и утврђених потреба развоја железничког саобраћаја, сви коридори се дефинишу као коридори двоколосечних електрифицираних пруга. Један од основних потенцијала општине Велика Плана јесте планирани коридор пруге за велике брзине Београд - Ниш (Е-85 и Е-70), који се води коридором постојеће двоколосечне пруге.

Телекомуникациони системи: Развој и унапређење телекомуникационих система реализоваће се на основу утврђених планова развоја појединих ималаца система веза. Основни циљеви су делимично постигнути, а неопходно је у складу са плановима развоја, потребама корисника и могућностима, даље планирати и реализовати модернизацију телекомуникационих система, број прикључака, уводити нове технологије и услуге и модернизовати мрежу уз максималну примену оптичких каблова и система преноса у приступним мрежама. Неопходно је осигурати простор за поштанске и телекомуникационе објекте у центрима насеља, осигурати коридоре дуж постојећих и планираних саобраћајница, којим ће се водити транспортна и приступна мрежа.

Туризам и организација туристичких простора: Општина Велика Плана се ППРС-е, према положају и потенцијалима налази на међународном друмском транзитном правцу I степена – коридор Аутопута Е-75. Овакав положај омогућава развој транзитног туризма у спрези са контактним садржајима других видова туризма. Предност наслеђене туристичке понуде (културно-историјско наслеђе и изграђени пратећи туристички садржаји) на подручју општине Велика Плана, може се искористити као евидентан потенцијал за развој туристичке привреде, као и за неопходно регионално повезивање у туристичкој понуди.

Заштита животне средине: У зависности од стања животне средине и потребе усклађивања планираног развоја привреде, становништва и насеља са заштитом и унапређењем животне средине, ППРС-е је извршена просторно-регионална диференцијација животне средине, утврђени су циљеви и мере заштите животне средине. Општина Велика Плана је према тој подели :

- у зони интензивног загађивања условљеног друмским саобраћајем – коридор Аутопута Е-75;

- зони мањег степена загађења условљеног постојећим коридором железничке пруге и у зони интензивног утицаја на животну средину условљену планираним коридором за пругу велике брзине;

- и у зони интензивног и умереног загађивања земљишта применом агротехничких мера. Са аспекта заштите животне средине, неопходно је применити све Планом прописане мере заштите и контролисати степене свих врста загађења, решити проблем комуналног депоновања и обезбедити рационално коришћење и заштиту природних ресурса.

Заштита природних добара: Заштићена природна добра на територији општине Велика Плана су: Храст на Копоринском путу; Радојковића храст (лужњак) у атару села Доња Ливадица и група од 12 стабала (Храст Лужњак), у порти Цркве у селу

Лозовик. Ова природна добра остају у утврђеном режиму заштите, а у наредном планском периоду је потребно покренути поступак за утврђивањем евидентираних зона заштите природних вредности на територији општине Велика Плана.

Заштита непокретних културних добара: Општина Велика Плана је дефинисана као просторна културно-историјска целина са следећим културним добрима, према евиденцији надлежног Завода за заштиту непокретних културних добара: два непокретна културна добра од изузетног значаја: Манастир Покајница (Старо Село) и Радовањски Луг (Радовање); два непокретна културна добра од великог значаја: Манастир Копорин (Велика Плана) и Црква Брвнара (Крњево) и 11 некатегорисаних непокретних културних добара.

Географске и административне карактеристике : Укупна површина општине Велика Плана износи 345,5 км². Најнижа тачка у општини је поред Велике Мораве, на северу, где река напушта општину, око 80 мнв – зависно од висине водостаја, док је највиша тачка у крајњем западном делу, Караула – 297 мнв, на развођу између Јасенице и Великог Поморавља. Висинска разлика између највише и најниже тачке износи 217 м, на хоризонталном растојању од око 29 км.

Територија општине Велика Плана је дужине од 28–32 км у правцу север-југ и ширине од 10 до 12 км у правцу исток-запад (16 км на правцу: Узун Ћуприја–Велика Плана–Доња Ливадица–мост на Трстеној). Дужина регулисаног корита реке Велике Мораве износи око 35 км, дужина тока Јасенице око 12 км, а Раче око 10 км.

На територији општине Велика Плана налази се 13 насеља (са два јасно диференцирана засеока): Велика Плана, Велико Орашје (засеок Крушево), Доња Ливадица, Крњево, Купусина, Лозовик, Марковац (засеок Пиносава), Милошевац, Ново Село, Радовање, Ракинац, Старо Село и Трновче. Сва насеља имају издвојене катастарске општине (осим Купусине која се налази у атару Ракинца), а Велика Плана и Ново Село имају две катастарске општине.

Општина Велика Плана припада групи умерено насељених општина у републици са 116 становника стан./км² по ППРС-е.

1.1.2. Природни услови и животна средина

-Геоморфолошке карактеристике и целине: На основу мале просечне висине (122,38м) територија општине припада низијској категорији. Испод 100 мнв налази се чак 56,8% укупне територије општине, а преко 200 мнв има свега 9,3% територије општине (највиша тачка је Караула – 297 м, у југозападном делу општине).

Анализа осталих морфометријских карактеристика рељефа – 97,9% територије општине је нагиба до 10%, док је 53,8% равно, односно, нагиба до 0,3% уз претежно равномерну заступљеност свих експозиција, наводи на закључак да нема већег обима утицај рељефа на локалне промене карактера и интензитета природних и антропогених процеса.

На подручју општине издвајају се четири геоморфолошке целине:

- долиנסко дно Велике Мораве, пружа се читавим источним делом општине, надморске висине 100-90м, са карактеристичним постојећим и напуштеним меандрима Велике Мораве и са генералним нагибом ка северу;
- долиנסко дно Јасенице, у средишњем делу општине, надморске висине 120-95м и са генералним нагибом ка истоку;
- побрђе западно од долиnskог дна Велике Мораве и јужно од долиnskог дна Јасенице (Радовањска брда), са вишим терасама ових река, надморске висине 110-297м. Овај простор је испресецан долинама сталних и повремених водотокова које се сливају ка долинама Велике Мораве, Јасенице и Раче;
- побрђе западно од долиnskог дна Велике Мораве и северно од долиnskог дна Јасенице, надморске висине 120-260м, са карактеристично разгранатом долином

Крњевског потока која се слива ка Великој Морави и долином Кудреч која се слива ка истоименом језеру у Смедеревској Паланци.

-Инжењерско-геолошке карактеристике: Подручје општине је у геолошком погледу релативно хомогено. На целој територији заступљене су седиментне стене и то на побрђу неогени језерски седименти, а у долини алувијум, настао акумулативним радом Велике Мораве. Неогене седimente углавном чине песак и глина, а на појединим местима има и терцијарних кречњака. Ни на једном месту ти кречњаци не избијају на површину.

Неогени седименти чине највећи део терена општине. Обухватају широки простор између западног обода долине Велике Мораве на западу и долине Пека на истоку, чинећи основни састав Пожаревачке греде, Божевачке косе, Моравског рова и Млавског басена.

Развијени су доњи, средњи и горњи миоцен и доњи плиоцен. Доњи миоцен је слатководно језерски. У састав језерских седимената улазе глиновити лапорци, угљевите глине и прослојци лапоровитог кристала. Знатно веће распрострањење имају јужно према Лапову, где имају и угљене слојеве. Средњи миоцен је маринског развића, а лежи преко старијих формација. У литостратиграфском погледу нижи делови глиновито-песковити садрже и тамне слојеве угља.

Панонски седименти утврђени су на простору западно од Велике Мораве. Велики део терена заузимају квартарне творевине, а у оквиру њих су констатовани седименти плиестоценске старости. Шире посматрано, истраживани део припада западном Карпатском предгорју и моравско-банатском басену, који је био захваћен алпским тектонским процесом.

-Педолошке карактеристике: Територија општине Велика Плана представља део басена Велике Мораве што педолошком супстрату даје посебне карактеристике.

Дуж реке Велике Мораве формира се равница са надморском висином од 80-100 м, као и долином Јасенице, а земљишта су настала таложењем наноса ова два водотока.

На вишем појасу, који представља благо заталасану зараван са надморском висином од 100-297 м, земљиште се формира испод шумског покривача под директним утицајем ове вегетације.

Табела бр. 1 Типови земљишта на територији општине Велика Плана

Тип земљишта	Локалитет	Повр. ха	Повр. %	Карактеристике и коришћење
Алувијум	уз корито Велике Мораве и дуж њених притока	9 176	26,6	подземна вода на дуб. око 2м песковити за шуме; иловасте и глиновити: пољопривреда (кукуруз, репа, крмно биље и поврће)
Алувијум у огањачавању	1 потес око Милошевца	2 130	6,2	потенцијално плодна земљишта
Алувијална смоница /ливадско земљиште/	дуж реке Јасенице, реке Раче и старог корита реке Лепенице(атар Новог Села и Марковца) и у атару Лозовика око реке Језаве	5 458	15,8	подземна вода на дуб. 2-4м велика производна вредност земљишта потенцијално плодна земљишта
Смоница у огањачавању	1 локалитет у селу Радовању	1 694	4,9	потенцијално плодна земљишта
Гајњача	2 зоне: северно и јужно од реке Јасенице	15 158	43,9	подземна вода на дуб. 10-25м дубока и развијена

				земљишта која одговарају већини пољопривредних култура
Гајњача у оподзољавању	2 локације: 1 у атару Ракинца и 1 у атару Крњева	720	2,1	
Делувијум у огајњачавању	1 потес у атару Крњева	170	0,5	пољопривреда: највише искоришћени за њивско земљиште, воћњаке и винограде
У К У П Н О	34 506	100		

Од укупне територије општине Велика Плана,

-плодно земљиште (алувијум, алувијална смоница и гајњача) узима 91,2% територије (31 508 ha),

-средње плодно земљиште (смоница у огајњачавању, гајњача у оподзољавању и делувијум у огајњачавању) заузима 8,8% територије (3 040 ha).

Читава територија општине представља изузетно вредан потенцијал за развој пољопривреде.

-климатске карактеристике и клима:

Температурни режим овог подручја, као уосталом и читаве Белокоморавске низије, одликује се одређеном правилношћу јављања. Та правилност се огледа у смислу што су средње месечне температуре од фебруара и марта па до августа у сталном порасту, да би од септембра до фебруара, биле у сталном опадању.

Основне карактеристике температурног режима подручја општине Велика Плана су :

-Средња годишња t° ваздуха : $11,0^{\circ}\text{C}$

-Најтоплији месец : VII (јули) - средња месечна t° ваздуха: $20,9^{\circ}\text{C}$

-Најхладнији месец : I (јануар) - средња месечна t° ваздуха: $-0,4^{\circ}\text{C}$

-Апсолутни макс.: $41,3^{\circ}\text{C}$

-Апсолутни мин.: $-29,9^{\circ}\text{C}$

Период када средња дневна температура достиже вредност изнад 10°C се бележе од априла до октобра. "Летњи дани" се бележе од петог до деветог месеца, жарки дани од шестог до осмог па и деветог месеца, а тропски дани у седмом и осмом месецу. Апсолутне, максималне температуре достизале су на овом подручју и вредност $41,3^{\circ}\text{C}$, а апсолутне минималне температуре вредност $-29,9^{\circ}\text{C}$.

Основне карактеристике режима влажности ваздуха су:

-Средња годишња релативна влажност ваздуха износи 73,3 %

-Мин. средња месечна вредност : VIII (август) : 69,4 %

-Макс. средња месечна вредност : XII и I (децембар и јануар)

-82,6 % и 80.5 %

Основне карактеристике дужине трајања сунчевог сјаја и степена облачности су:

-Макс. стварног трајања сунчевог сјаја : VII (јул) : 292,4 h

-Мин. стварног трајања сунчевог сјаја : XII (децембар) : 66,3 h

-Средње годишње трајање сунчевог сјаја : 2101,6 h

-Макс. број облачних дана : XII (децембар) : 16,6

-Мин. број облачних дана: VIII (август) : 3,9

-Средњи годишњи број облачних дана : 116

Основне карактеристике режима падавина:

- Σ средње годишње висине падавина : 636,2 мм

-Мин. средња месечна висина падавина : II (фебруар) : 43 мм

-Макс. средња месечна висина падавина : VI (јуни) : 91 мм

Највише кише падне у периоду од маја до јула – просечно око 34,55% падавина. Плувиометријски режим показује **типичне одлике континенталног климата**.

Према подацима који се односе на честине праваца и средње брзине ветра (подаци РХЗ за 2003. год.) карактеристике ветрова на овом подручју су:

-Честине тишина : 330

-Најчешћи ветрови :

NW – 208 (v = 2,3 м/с)

N – 200 (v = 2,6 м/с)

SE – 161 (v = 2,7 м/с)

S – 159 (v = 2,9 м/с)

На основу изнетих података, у Великој Плани преовлађују ветрови из северозападног, северног, југоисточног и јужног квадранта.

На основу просечних вредности климатских елемената за дужи низ година, **клима овог подручја има карактер континенталне климе**, што и јесте карактеристично за речне долине средњег тока Дунава. Ова клима се карактерише хладним зимама и жарким летима са карактеристикама доста наглих скокова температуре у пролеће. Ове појаве узрокују нагло топљење снега, односно плављење, превлаживање и угрожавање земљишта. Извесна измењеност ове климе се огледа кроз утицај долином Дунава и Велике Мораве, као и утицај планинске климе ободних планина.

-Хидрографске карактеристике: Територија општине Велика Плана у хидрографском погледу припада сливовима Велике Мораве и Језаве. Вододелницу ова два слива могуће је одредити на брдовитом терену док је у низијском делу недефинисана. Од укупне површине општине сливу Велике Мораве припада око 262,0 км², а сливу Језаве око 83,0 км². Сливу Језаве припадају Голобачки и Крњевачки поток, Трмељак поток и Сврачина. Ови водотоци су често у летњем периоду без воде, док у кишном периоду због неуређености корита и отежаног отицаја долази до поплава, тако да пољопривредна производња трпи огромне штете. Мали падови отежавају ефикасно отицање тако да се изливена вода врло споро повлачи. Поред пољопривредних површина угрожена су насеља и саобраћајнице. Тако поток Сврачина повремено угрожава Лозовик, кроз који протиче, док Голобачки поток угрожава пругу Велика Плана - Мала Крена.

Слив Велике Мораве има развијену основну хидрографску мрежу и захвата средишњу зону раседних планина и котлина залазећи делом у Карпатско-балкански планински систем на истоку и у Динарски планински систем на западу.

Корито Велике Мораве, чија ширина варира на инфлексијама од 110 м до 250 м, на најоштријим кривинама усечено је 5-6 м у песковито-шљунковити алувијум, чија дебљина слоја није мања од 10 м. Пошто је корито од слабо везаног материјала, река руши обале и често мења положај свог тока. Сливу Велике Мораве припадају Јасеница, Рача и Грабовачки поток. Известан број мањих водотока се улива у ободне канале који се уливају у Јасеницу. Слив Велике Мораве се одликује веома неповољним водним режимом који је условљен специфичним климатским приликама, топографијом, геолошком грађом, стањем вегетационог покривача и др.

Отицање воде у сливу карактеришу два периода и то :

- период великих вода у коме отекне 60-70% укупних годишњих вода, разарајући и плавећи пољопривредно земљиште, угрожавајући насеља, индустрију и саобраћајнице.

- период малих вода у коме отекну преостале количине воде. Овај период пада у доба вегетације, када је вода пољопривреди најпотребнија.

Однос великих и малих вода у сливу Велике Мораве је веома велики – 1: 128.

Ниво подземних вода у алувионима река је доста висок. Дебљина шљунковитог колектора на потезу Лозовик - Трновче је око 8,0 м. Оптимални капацитет истражних бунара варира од 25 до 40л/с. На вишим теренима ниво подземних вода је на 8-15 м од површине терена.

-Ерозија и клизишта: У приобалном делу реке Мораве изражен је посебан вид ерозије, где услед великих вода долази до одроњавања појединих делова обале и повремене промене корита. Ова појава, некада врло карактеристична за ово подручје, доста је ублажена радовима на заштити обале и делимичном уређењу обале. На осталом подручју општине делимично су ерозијом захваћени приобални делови бујичних водотока у западном и нешто више југозападном делу (Ракинац, Радовање, Купусина), затим терени са већим нагибом и сл.

-Флора и фауна: На подручју општине Велика Плана заступљено је станиште лужњака и јасена које заузима широку алувијалну раван дуж Велике Мораве и ливадско земљиште (алувијална смоница), дуж њених притока. Остатака ових шума нема, изузев појединачних примерака старих стабала. Ово станиште је високо продуктивно за биљну производњу, што за развој пољопривреде има изузетан значај. Непосредно уз корита речних токова заступљено је станиште биљне асоцијације врба и топола и овај простор је добрим делом покривен групацијама ових и пратећих врста. Ово земљиште је недовољно развијено, а често су то чисти пескови са високим нивом подземних вода или добар део године под водом, па је самим тим ово станиште мање продуктивно од претходног.

На осталом делу територије заступљено је станиште храстова, границе и цера, које се по продуктивности налази између претходна два. Само на пар мањих локалитета заступљено је станиште китњака и граба.

Најзначајнији облик вегетације су шуме – екосистем са вишеструком и великом вредношћу.

Од аутохтоне фауне значајна је дивљач и риба. Општина је релативно богата у погледу дивљачи (срндаћ, зец, фазан и пољска јаребица), обзиром на равничарски карактер већег дела општине и релативно мали проценат шума у њој.

Речни токови на овом подручју природно су предодређени за станиште већег броја врста рибе. Међутим, загађени водотоци прилично су проредили ову врсту фауне - како у погледу врста, тако и по бројном стању.

-Шуме: Шумом је највише обрасло станиште врба и топола, углавном аутохтоном самониклом флором, а има местимично и плантажа тополе. Значајна је и заступљеност багрема на овом станишту. Највише су обрасли делови између старог (напуштеног) и новог корита Велике Мораве.

У постојећој структури коришћења земљишта **шуме заузимају површину од 3.196 ха (8,7 %)**. Заступљене су у великом броју мањих комплекса, а највеће зоне се налазе у приобаљу реке Велике Мораве. Према врсти дрвећа, највише су заступљене ниже квалитне врсте дрвећа-врбе и тополе (са 60%), а у мањем проценту–храст и цер (20%), колико има и багрема.

По богатству шумом затим долази станиште цера и сладуна, јер овом станишту припадају сви купирани терени, који су иначе неповољни за пољопривредну производњу. Поред аутохтоних храстових шума изданачког порекла овде има доста багрема, док су четинари веома мало заступљени. Симболична је и заступљеност букве на станишту китњака и граба. На станишту лужњака и јасена има најмање шумске вегетације, и то углавном багремара.

Квалитет шумског фонда је незадовољавајући – како по флористичком саставу, тако и по количини дрвне масе, прирасту, узгојном типу и просторном распореду. Већина

шума је у приватном власништву. Шуме су прошарале читаву територију општине у виду ситних парцела, са веома мало шумских комплекса.

Табела: Шуме на територији општине Велика Плана

катастарска општина	Површина (ха)	Шуме (ха)
1. Велика Плана	4 784	361
2. Велико Орашје	2 126	186
3. Доња Ливадица	2 084	294
4. Крњево	4 703	362
5. Лозовик	4 451	411
6. Марковац	3 149	235
7. Милошевац	3 144	353
8. Ново Село	1 702	112
9. Радовање	1 287	219
10. Ракинац	2 638	300
11. Старо Село	3 397	272
12. Трновче	1 084	92
УКУПНО	34. 549	3.196

Процена дрвне масе : 1.766 m³.

Ловишта: Простор општине Велика Плана подељен је на 8 ловишта која се простиру на површинама шума, земљишта и вода: "Лозовик" – 3 900 ха, "Милошевац" – 2 782 ха, "Крњево" – 4 358 ха, "Велика Плана" – 4 199 ха, "Доња Ливадица" – 1 868 ха, "Старо село" – 3 010 ха, "Ново село" – 6 704 ха и "Велико Орашје" – 2 120 ха. Сва ловишта су отворена.

СТАЊЕ И ТРЕНДОВИ У РУРАЛНИМ ПОДРУЧЈИМА

1.1.3. Демографске карактеристике и трендови

Табела: Број становника у насељима општине Велика Плана

Насеље	Попис 2002.	Број становника у земљи (Попис 2011. године)	Број становника у иностранству (Попис 2011. године)	Укупно (Попис 2011. године)
1. Велика Плана	16.210	16.187	981	17.168
2. Велико Орашје	2.299	2.104	143	2.247
3. Доња Ливадица	2.053	1.691	218	1909
4. Крњево	4.253	3.777	530	4307
5. Купусина	267	187	23	210
6. Лозовик	5.607	4.856	908	5764
7. Марковац	3.228	2.939	677	3616
8. Милошевац	3.426	2.912	466	3378
9. Ново Село	1.256	1.243	126	1369
10. Радовање	689	543	71	614
11. Ракинац	1.100	962	95	1057
12. Старо Село	3.022	2.788	36	3151
13. Трновче	1.060	863	72	935
УКУПНО	44.470	41.052	4.673	45.725

*Извор : РС Републички завод за статистику (Попис 2011. године)

У односу на пописани број становника у земљи 2002. (44.470) и пописани број становника у земљи 2011. (41.052) , исказује се **смањење броја становника за 3.418 , односно 7,69 %**.

Укупна **просечна старост** становништва на територији општине Велика Плана износи 42,9 година (у руралним областима: жене 45,3 године; мушкарци 42,0 године).

Према **полној структури**, од укупног броја становника на територији општине Велика Плана жене су заступљене са 50,7 % , а мушкарци са 40,3 %.

Становништво општине је просторно дистрибуирано у једно градско насеље и 12 сеоских насеља.

Табела бр. 6 Број становника у насељима општине Велика Плана и густине насељености (стан./км ²)

Насеље	Површина кат. општина (км ²)	Број становника (Попис 2011. године)
1. Велика Плана	47.84	17.168
2. Велико Орашје	21.26	2.247
3. Доња Ливадица	20.84	1909
4. Крњево	47.03	4307
5. Купусина	/	210
6. Лозовик	44.51	5764
7. Марковац	31.49	3616
8. Милошевац	31.44	3378
9. Ново Село	16.95	1369
10. Радовање	12.87	614
11. Ракинац	26.38	1057
12. Старо Село	33.97	3151
13. Трновче	10.84	935
УКУПНО	345. 49	45.725

*Извор : РС Републички завод за статистику (Попис 2011. године)

У односу на Попис 2002.године , констатовано је смањење укупног броја становника од 7,99 %.

1.1.4. Диверзификација руралне економије

Примарни сектор: Развијена је грађевинска, ситна металопрерађивачка индустрија, прехранбена индустрија и пољопривреда.

Секундарни сектор: Преовладава трговина и пружање разних услуге, кроз развијено предузетништво.

Терцијарни сектор: У складу са потребама општине Велика Плана има задовољавајуће образовне капацитете (предшколско, основно и средње образовање);

Здравство својим капацитетом задовољава потребе становника општине Велика Плана и исто је равномерно распоређено по насељеним местима(Дом здравља, здравствене станице и амбуланте);

Спорт: у складу са величином и насељеношћу, општина Велика Плана има развјену спортску инфраструктуру, која одговара исказаним потребама становника и која је прилагођена потребама школа и спортских организација (спортска хала у оквиру ТСЦ „ Велика Плана „ , 7 школских сала и отворени терени при основним и средњим школама).

Учешће пољопривреде у привредној структури: пољопривредна производња је основна привредна грана општине Велика Плана, кроз капацитете за примарну

пољопривредну производњу у области сточарства, ратарства, повртарства и воћарства и развој прерађивачких капацитета (пекаре, млинова, млекара, кланица, винарије, уљаре), укључујући кпрерађивачке капацитете за производњу сточне хране и капацитет за производња семенског и садног материјала.

Унапређење сеоског туризма: према евиденцији надлежног Завода за заштиту непокретних културних добара: два непокретна културна добра од изузетног значаја: Манастир Покајница (Старо Село) и Радовањски Луг (Радовање); два непокретна културна добра од великог значаја: Манастир Копорин (Велика Плана) и Црква Брвнара (Крњеве) и 11 некатегорисаних непокретних културних добара.

Спорт и рекреација – Значајан напредак је остварен у изградњи спортске инфраструктуре изградњом спортске хале и отвореног базена који заокружује потребан (не и довољан) услов за даљи развој спортске културе младих. Стање покривености спортским игралиштима по насељима је задовољавајуће, јер скоро свако насеље поседује игралиште за мале спортове, а као посебне вредности се истичу обележена планинарска стаза (као једна од могућих рекреативно-туристичких зона), и постојање два хиподрома – у Лозовику и Великој Плани – који представљају базу за развој коњичког спорта.

Култура, културне манифестације и информисање – На територији општине Велика Плана из области културе евидентирано је постојање већег броја објеката и институција, којима је територија равномерно покривена. Функционисање ових система јавног сектора је на одређеном нивоу услуга, а требало би их унапредити и даље развијати у сврху даље културне валоризације и постизања вишег нивоа услуга у култури, тј. културних манифестација – "Масукини позоришни дани" у Великој Плани, МАЕКС – фестивал малих и експерименталних сцена у Старом Селу, "Под липом" - фестивал малих сцена у Великом Орашју, "Покајница" – ликовна колонија у Покајници, „ Дани Мије Крњевца „ у Крњеву, а затим и традиционалне манифестације које би плански усмереним акцијама и мерама, могле да прерасту у манифестације ширег регионалног карактера и које би биле одредница Велике Плана и валоризовале се кроз туристичке мотиве на овом подручју – "Вождови дани" – у Великој Плани и Радовању и "Карађорђевим стопама" – пешачење Радовањским брдима.

Традиционална изложба говеда сименталске расе у септембру месецу .

-Општина Велика Плана је именовала Савет за запошљавање који се бави незапошљеношћу и запошљавањем незапослених лица и који израђује Акциони план запошљавања, путем кога се спроводе програми и мере активне политике запошљавања.

Број запослених у свим секторима на територији општине Велика Плана у 2014. године износи 6.821 лице (чему треба додати и број осигураника Фонда ПИО путем пољопривреде = 2.271 лица).

1.1.5. Рурална инфраструктура

На простору општине Велика Плана, као јединствене заједнице насеља, формирана је заједница насеља везана за град Велика Плана као општински центар.

Територија општине Велика Плана обухвата 13 насеља са општинским центром, Великом Планом. Издужена је у правцу север-југ и углавном обухвата насеља која се ослањају на државни пут II реда Смедерево–Велика Плана–Марковац и железничку пругу која повезује иста насеља. Већи део општине чини долина Велике Мораве која се пружа правцем север-југ, док доњи део долине реке Јасенице територију општине пресеца правцем запад-исток и тиме у општини издваја два брдска реона на југозападу и северозападу.

Градско насеље Велика Плана има централни положај у општини, са 5 насеља у северном делу и 6 насеља у јужном делу општине, док се насеље Доња Ливадица налази на истоку, преко реке Велике Мораве. Сва насеља у долини Велике Мораве, и у брдском делу општине – Радовање и Ракинац, добро су повезана са општинским центром и центрима у околини.

У долини Велике Мораве налазе се насеља разређено-збијеног типа просечне величине, са 2 912 становника, док су насеља на брдима на југозападу општине разуђенија са просечно 685 становника.

Велика Плана је насеље градског карактера, које се као такво формирало током XX века, нарочито у другој половини века, када је преузело административну функцију од суседног Великог Орашја. Повољан саобраћајни положај и развој индустрије, који је започет изградњом железнице 1886. године, допринели су наглом развоју насеља тако да се број становника у XX веку утростручио. У Великој Плани је још увек присутна и развијена пољопривредна делатност, поготово у западном делу насеља.

Као субопштински центри издвајају се насеља Лозовик у северном делу и Марковац у јужном делу општине. Оба насеља поседују задовољавајућу опремљеност објектима друштвеног стандарда – основно и предшколско образовање, здравствена заштита, објекти културе и спортски објекти, док је опремљеност објектима комуналне инфраструктуре на nižем нивоу. У оба насеља опада проценат искључиво пољопривредног становништва, а број становника стагнира или благо опада. Насеље Лозовик као субопштински центар – осим на насеља из општине Велика Плана - Милошевац, Трновче и делом Крњево – исказује гравитациони утицај у појединим делатностима и на насеља у суседним општинама. Насеља која гравитирају Марковцу су Ново Село и Ракинац, а у саобраћајној функцији Марковац је значајан и за општинске центре у окружењу – Свилајнац и Рача.

Остала насеља – Велико Орашје, делом Крњево, Доња Ливадица, Старо Село и Радовање – налазе се у непосредном окружењу Велике Плана и, иако су различите величине и положаја, директно гравитирају у свим функцијама Великој Плани.

Велика Плана (16280 ст.) градско насеље и центар општине (345,5 км², 13 насеља и 45.725 ст.), на излазу долине реке Јесенице у долину Велике Мораве, са обе стране најважнијих копнених комуникација кроз Србију – аутопута и железничке пруге Београд-Ниш, 38км јужно од Смедерева и 93км ЈИ од Београда. Површина урбане територије, по актуелном ГУП-у, из 1992. год износи 2.480ха (грађевински рејон 935ха), а катастарска 4784 ха. Назив вероватно потиче од придева *плавна*, јер је стари део насеља у долини Велике Мораве често био плављен. Састављено морфолошки од више делова (*Центар, Ћураковац, Бугарија, Бресје и др.*). Одликује се знатном урбанистичком уређеношћу (први УП добија 1955, ГУП 1968, ел. осветљење 1930, водовод почетком 20. века...). Становништво је српско, углавном досељено са Косова у 18. и почетком 19. века, а после Другог светског рата и из других делова јужне Србије. Први писани документ о насељу датира из 1724. године, а за варошицу је проглашена 1924. године. Динамичан економски раст бележи од краја 19. века, а нарочито након рата. Има три основне школе, три средње школе, дом културе, дом здравља, пијацу, ветеринарску станицу приватну задругу „Пландиште“, са матичним службом, Сточарско ветеринарски центар „Велика Плана“, Фабрику за производњу сточне хране „СТО ПОСТО“, низ спортских објеката (стадион, спортску халу, базен, хиподром). Културне манифестације: научни скуп о Карађорђу, ликовна колонија *Покајница*, позоришни фестивал *Масукин...* У непосредној близини града је манастир *Копорин* (1402. година, задужбина деспота Стефана Лазаревића), манастир *Покајница* са црквом брвнаром која је посвећена Преносу моштију св. Николе (1818. година).

Велико Орашје (2229 ст.), мешовито насеље збијеног типа, на долињској тераси Велике Мораве (око 100 мнв), код ушћа Јасенице, поред железничке пруге Велика Плана - Смедерево, на 6км северно од Велике Плана. Површина атара је 2126ха. До 1948. године било је седиште среза. У атару насеља је и заселак *Крушево*. Постанак насеља се везује за расељавање села *Ливаде* средином 18. века. Становништво је српско, сеоска слава је Св. Петка. Црква Св. Петке је подигнута 1890. на темељима старог српског храма на којима је пронађен натпис из 1175. Струју добија 50-их година 20. века. Водоснабдевање је индивидуално (бунари), у току је изградња водоводне дистрибутивне мреже и гасоводне мреже. Има осмогодишњу ОШ, библиотеку, здравствену станицу, пошту, земљорадничку задругу, ветеринараску амбуланту, локалну пијацу и др.

Доња Ливадица (2053 ст.), сеоско насеље збијеног типа, на десној обали В. Мораве (95мнв), северно од пута Велика Плана-Жабари, 7км источно од Велике Плана. Површина атара је 2084ха. Дели се на три мале; *Бугарију*, *Поповачу*, *Дрекиће*. Формирана је средином 18. века након расељавање села *Ливаде*. Становништво је српско, досељено са Косова, Пештара и источне Србије, сеоска слава је *Тројице*. Храм посвећен Св. пророку Јелисеју подигнут 1892. Струју добија 1951., водом се снабдева из бунара. Има осмогодишњу ОШ, пошту, амбуланту и др.

Крњево (4253 ст.), мешовито насеље разбијеног типа (120 – 150 мнв), 10 км северно од Велике Плана поред железничке пруге Велика Плана - Смедерево. Површина атара је 4073ха. Обједињује 8 мала са две месне заједнице – Крњево центар на побрђу и Савановац у долини. Постанак села се везује за некадашње *Ливаде*. Становништво је српско, досељено у 18. и 19. веку из околине Зајечара, Прокупља, Битоља и са Косова. Црква брвнара посвећена Св. великомученику *Георгију* изграђена је 1750. год. (нова црква Св. *Саве* изграђена је седамдесетих година XX века. Ел. осветљење добија 1950, водом се снабдева из сеоског водовода (централни део села) и из бунара. Има осмогодишњу ОШ, библиотеку, здравствену станицу, железничку станицу, пошту, локалну пијацу, ДИС, ЦМАНА-Фбрика за производњу сточне хране, „Мали подрум Радовановић „и др.

Купусина (267 ст.), сеоско насеље, разбијеног типа, у долини и странама Широког потока, 13км ЈИ од Велике Плана. Налази се у Катастарској општини Ракинац (2.638ха). Дели се на 5 крајева. Статус самосталног насеља добија 1947. године. Становништво је српско, досељено почетком 19 века из околине Ужица, Куршумлије, Сјенице и др. и слави Св. цар *Константин* и царица *Јелена*. Струју добија 1957/58, водоснабдевање је индивидуално (бунари и извори), а у центру насеља из локалног водовода. Има четворогодишњу ОШ.

Лозовик (5607 ст.), мешовито насеље, на левој долињској тераси Велике Мораве (86м), поред старог пута Велика Плана-Смедерево и железничке пруге Велика Плана - Смедерево, 19км северно од Велике Плана. Површина атара је 4451ха. Назив вероватно по густој *лози* некада у овом крају. Физиономски подељен у 4 мале. Спада у стара насеља. Помиње се у смедеревско дефтереу 1476. године. Становништво је српско (сеоска слава је *Петровдан*), досељено са Косова и Метохије, околине Пирота, Новог Пазара, Крушевца и Пожаревца. Има две православне цркве посвећене Св. апостолима Петру и Павлу; брвнара је подигнута 1831. а нова 1895. године. Струју добија 1956/57, а водом се снабдева из бунара. Има осмогодишњу ОШ, библиотеку, здравствену и ветеринарску амбуланту, локалну пијацу, железничку станицу и др.

Марковац (3228 ст.), мешовито насеље збијеног типа, на левој долињској тераси Велике Мораве (120м), између железничке пруге и аутопута Београд-Ниш, 10км јужно од Велике Плана. Површина атара износи 3.149ха. У западном делу атара налази се заселак Пиносава. Марковац је важно саобраћајно чвориште: петља на Ауто путу

Београд–Ниш поред које је подигнут туристичко-угоститељски објект *Стари храст*. Становништво је српско (сеоска слава *Рођење Пресвете Богородице*), досељено крајем 18. века са Косова и Метохије, из Ресаве, источне Србије и др. На месту православне цркве сазиране 1872. године гради се нова црква. Струју добија 1957, а водоснабдевање је бунарско. Има осмозразредну ОШ, здравствену и ветеринарску амбуланту, локалну пијацу, пошту, железничку станицу и др.

Милошевац (3426 ст.), мешовито насеље збијеног типа на левој долиноској страни Велике Мораве (88м), смештено између реке, железничке пруге, 17км северно од Велике Плана. Површина атара је 3144ха. Подељено је на три мале. Спада у стара села, спомиње се још 1476. у турским изворима. Током 16. века спада у највећа села Србије (300 кућа). Становништво је српско (сеоска слава је *Ђурђевдан*), досељено у 18. и 19. веку са Косова, из Ресаве, околине Дебра, Крушевца и др. Индекс. Православна црква је изграђена 1870. године. Струју добија 1950-их, водом се снабдева из копаних бунара. Има осмозразредну ОШ, здравствену амбуланту, „Бисер“, локалну пијацу, производњу семенске паприке, парадајза и лубеница.

Ново Село (1256 ст.), мешовито насеље разбијеног типа, на левој долиноској страни Велике Мораве (102м), са обе стране пута и железничке пруге Београд–Ниш, 8 км јужно од Велике Плана. Површина атара износи 1695ха. Комуникацијама је подељено на два физиономска дела са 5 *крајева*. Спада у најмлађа села Великог Поморавља. Настало је 1830. године издвајањем из Ацибеговца (Старо Село). Становништво је српско (сеоске славе су *Цвети* и *Велика Госпојина*), досељено са Косова, из Драгачева, Млаве, околине Колашина и др. Православна црква је подигнута 1894. године. Електричну енергију добија 1950-их, а водом се снабдева из бунара. Има осмозразредну ОШ, здравствену станицу, ветеринарску амбуланту, пошту и др.

Радовање (689 ст.), сеоско насеље разбијеног типа, на косама пиносавске површи (220м), 7км ЈЗ од Велике Плана. Површина атара износи 1287ха. Обухвата неколико заселака. Спада у стара насеља. Претпоставља се да је првобитно насеље (спомиње се у 16. веку) расељено, а након 2. српског устанка поново насељено становницима суседног села Ракинац. Становништво је српско, досељено из Ракинца, околине Чачка, Нове Вароши, Сјенице и источне Србије. У радовањском лугу је 13. јула 1817. убијен Карађорђе. На том месту је по налогу Александра Првог Карађорђевића подигнута 1930. год. црква Св. архангела Гаврила (Захвалница). Струју добија крајем 1950-их година, водом се снабдева преко сеоског водовода. Има четворогодишњу ОШ, здравствену амбуланту, пошту, земљорадничку задругу и др.

Ракинац (1100 ст.) сеоско насеље разбијеног типа на косама и у долини Широког потока (160 - 200м), са обе стране локалног пута Ново Село – Ракинац - Пиносава, 11км јужно од Велике Плана. Површина атара износи 2638ха. Убраја се у стара српска села. По предању постајао је у време косовског боја под именом *Вукошић* а помиње се и као *Стекојевац*. Први писани документ о селу датира из 1818. Становништво је српско (сеоска слава је *Св. архангел Гаврило*), досељено из околине Ужица, Куршумлије, Сјенице, Старог Влаха, Тимока и др. Православна црква је подигнута 1875. Струју добија 1957/58, а водом се снабдева из бунара. Има четворогодишњу ОШ, здравствену и ветеринарску амбуланту, пошту, приватну земљорадничку задругу са матичном службом, приватну земљорадничку задругу „Чекерац“, са матичном службом, и др.

Старо Село (3022 ст.), мешовито насеље разбијеног типа, на левој долиноској страни Велике Мораве (100м), с обе стране аутопута и железничке пруге Београд–Ниш, 5км јужно од Велике Плана. Површина атара је 3397ха. Обухвата три *краја*. Од средине 18. века носи име *Ацибеговац*. Први пут се појављује у писаном документу 1788. Године 1827. *Ацибеговац* са 236 кућа представља највеће село у Србији. Становништво је српско, досељено са Косова, из околине Алексинца, Драгачева, Колашина и др.

Православна црква је подигнута 1885. Струју добија крајем 1950-их, водоснабдевање је индивидуално. Има осморазредну ОШ, здравствену и ветеринарску амбуланту, пошту, приватну земљорадничку задругу „ АГРОМЛАКА „ и др.

Трновче (1060 ст.), сеоско насеље збијеног типа, на левој долиној страни Велике Мораве (91м), 12 км северно од Велике Плана. Површина атара износи 1084ха. Куће су груписан дуж сеоских путева. Становништво је српско (сеоска слава је *Рођење Пресвете Богородице*), досељено са Косова, из околине Врања, источне Србије. Струју добија 1957, а водом се снабдева из копаних бунара. Има четворогодишњу ОШ, здравствену станицу, пошту и др.

Рурална подручја на територији општине Велика Плана имала су релативно равномеран и константан развој од почетка XIX века, који се огледао у развоју пољопривреде, уређењу територије атара (просецање канала и изградња насипа), организовању друштвеног живота (формирање школа и подизање цркава), привредном развоју (снажан задружни покрет и појава занатских радњи и радионица), што је било праћено адекватним и сталним популационим растом. Повремене експесне ситуације (пре свега ратови и велике природне непогоде – поплаве) нису битније утицале на ток развоја насеља.

Међутим, у последњих пола века сеоска насеља на подручју општине доживела су значајну трансформацију, што се огледа кроз следеће чињенице:

- дошло је до убрзане промене у структури делатности сеоског становништва;
- последица тога је појава миграторних токова – трајне миграције из села у градске средине, као и дневне миграције – становање у селу, а рад или школовање у граду;
- погоршала се старосна структура становништва и дошло је до опадања броја становника чак и у највећим сеоским насељима;
- комунално уређење сеоских насеља није у сразмери пратило комунално уређење града.

Општи циљеви развоја сеоских насеља на подручју општине Велика Плана састоје се у следећем:

- Стварање друштвено-економских и тржишних услова за убрзани и стабилни економски и социјални развој насеља;
- Заустављање депопулације и погоршања демографске и социјалне структуре становништва сеоских насеља;
- Активирање локалних потенцијала и подизање мотивације становништва да развија и уређује своје насеље као дугорочну перспективу и избор за живот и привређивање;
- Побољшање комуналног и социјалног стандарда и квалитета живљења у сеоским насељима;
- Обезбеђивање економске и социјалне сигурности домаћинстава и
- Очување и унапређивање еколошких, културолошких и других вредности у насељима и њиховим атарима.

На основу напред постављених општих циљева, могу се дефинисати стратешки приоритети за развој сеоских насеља на подручју општине Велика Плана:

- Зауставити опадање и стабилизovati број становника у сеоским насељима, као општи и основни циљ и неоспорни приоритет;
- Створити услове да се смањи исељавање радно активног становништва и женског дела популације;
- Обезбедити услове (организационе, просторне, инфраструктурне) за отварање више мањих производних капацитета – по могућству са ослоном на сировинску базу непосредне околине (прерада сточарских, ратарских, воћарских и винарадских производа, као и минералних сировина (шљунка, песка и глине);

- Усмеравати да се достигнути високи стандарди и параметри становања адекватно користе (повећати број стамбених јединица на рачун укупне површине станова);
- Развити комуналну инфраструктуру, и то пре свега водоводну мрежу у свим насељима и канализацију у насељима у долином делу општине;
- Изградити дистрибутивну мрежу за транспорт природног гаса као економски и еколошки најприхватљивијег енергента, за потребе привреде (пољопривреда и производња) и становања (грејање);
- Осавременити постојеће комуналне објекте (гробља, пијаце) у местима где постоје и формирати нове који ће бити неопходни за квалитетнији живот у насељима (системи за прихват отпадних вода, резервоари, евентуално изворишта);
- Организовати систем за одношење и депоновање или прераду отпада на еколошки прихватљив начин, на општинском или међуопштинском нивоу у који ће бити укључена сва насеља;
- Унапредити комуналну хигијену насеља;
- Дефинисати зоне очуваних природних карактеристика од значаја за свако насеље понаособ (приобаље Велике Мораве, поједини локалитети у брдском делу општине) и
- Формирати препознатљиву физиономију насеља и истаћи шире познате објекте (порта у Лозовику, цркве по насељима и сл.).

Приоритети развоја сеоских насеља на подручју општине Велика Плана ослањају се на чињеницу да су сеоска насеља у долини Велике Мораве – поготово она северно од Велике Плана – део урбане регије у доњем Великопоморављу, која се формира уз комуникације између Смедерева и Велике Плана.

Уважавајући наведену чињеницу и дефинисане циљеве развоја сеоских насеља на подручју општине Велика Плана, реализација ових приоритета омогућава да сеоска насеља остану са значајним популационим потенцијалом и у наредном периоду. Развијене терцијарне делатности у сеоским насељима, као и развој секундарних делатности на појединим подручјима у близини пруге и *Цариградског друма* – уз афирмацију и валоризацију природних потенцијала – су основна стратешка опредељења и приоритети сеоских насеља. Планска решења морају се ослањати и на створене градитељске вредности и покушаје да се препозна, дефинише и опште прихвати став становника сваког сеоског насеља о свом селу, а уједно да се уваже физичко-географске и социо-економске разлике између долињских и брдских насеља. Организација саобраћаја и саобраћајна повезаност унутар општине, као и са непосредним и даљим окружењем, од изузетног је значаја за реализацију стратегије развоја сеоских насеља, јер њихов свеобухватни развој може да се оствари у условима потпуне отворености насеља за све позитивне утицаје из окружења.

ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ

1.1.6. Пољопривредно земљиште

Стање пољопривредних ресурса

Прилог Табела 1 и 3 Годишњег програма за 2016. годину

КО	укупно пољопривредно земљиште у државној својини (ха)	планирано за закуп у 2015.(ха)
Доња Ливадица	69.5640	27.5147
Крњево	71.9942	61.3207
Лозовик	111.2133	4.8367
Марковац	72.8581	37.2129
Милошевац	98.9552	57.3464
Ново Село I	46.3818	24.7175
Ново Село II	1.1918	1.1918
Радовање	3.1895	2.2502
Ракинац	33.1728	4.2945
Старо Село	134.3987	38.5796
Трновче	60.4331	28.3225
Велика Плана I	2.7627	2.5414
Велика Плана II	71.6881	23.5041
Велико Орашје	71.9989	58.6320
УКУПНО	849.8022	372.2650

Укупна површина пољопривредног земљишта у својини Републике Србије (државној својини) на територији општине Велика Плана, које се тренутно даје у закуп:

- по Програму 2007. године = 29,1896 ха
 - по Програму 2013. године = 73,3589 ха
 - по Програму 2014. године = 203,2444 ха
 - по ППЗ-у, по Програму 2015. године = 25,0157 ха

УКУПНО ИЗДАТО **330,8086 ха**

1.1.7. Вишегодишњи засади

Подаци су исказани табеларно по катастарским општинама:

КО	воћњаци	виногради
Доња Ливадица	19.4796	1.9370
Крњево	58.1182	197.1685
Лозовик	72.0828	9.6370
Марковац	15.1994	32.7759
Милошевац	70.6636	20.5804
Ново Село 1	15.1625	28.0272
Ново Село 2	2.9244	0.0000
Радовање	54.2392	15.7845
Ракинац	93.0896	44.1736
Старо Село	49.8900	68.5513
Трновче	13.9575	0.5055
Велика Плана 1	0.9952	0.0000
Велика Плана 2	22.5142	84.4439
Велико Орашје	20.6890	107.1801
УКУПНО	509.0052	610.7649

1.1.8. Сточни фонд

Сточни фонд општине Велика Плана тренутно чини:

- 5.277 грла говеда (од тога 2187 грла крава)
- 32.461 грла свиња (од тога 3874 грла крмача)
- 13.077 грла оваца (од тога 8949 грла оваца за приплод)
- 2.245 грла коза
- 127 грла коња
- 117.649 комада кокоши
- 2.990 комада ћурки
- 4.203 кошница пчела

Повољни услови за гајење крупне стоке постоје у Моравској долини, а брдско-планински део територије општине Велика Плана погодни су за развој овчарства и козарства. Остали видови производње (свињарство, живинарство, тов јунади) заступљени су у мањем обиму. Због негативних трендова у пољопривреди и сточарству (пад куповне моћи, смањење домаћег и губитак иностраног тржишта, и сл.), породична газдинствима остала су релативно неразвијена, тржишно недовољно усмерена, са традиционалним технологијама и имају социјални значај. Савремени робни произвођачи су заступљени у малом броју.

Сточарска производња се базира на производњи ратарских култура-пшенице, кукуруза; крмних култура-луперке, детелине и испаше на ливадама и пашњацима у брдском делу, као и на силажи. Неискоришћени потенцијал за развој овчарства и козарства лежи у некористишћењу пашњачких површина у брдским пределима и приобаљу Велике Мораве. Сточарство као грана пољопривреде постепено се опоравља, модернизује и повећава квалитет примарних производа. Виши степен раста је присутан у производњи млека, у односу на друге видове производње.

На територији општине Велика Плана преовлађује гајење сименталског говечета, са преко 95%, док остатак чини холштајн и друге расе. Производне способности грла су различите. Просечна млечност уматичених плоткиња за стварну лактацију износи 5.326 кг. У производњи млека, мали број произвођача остварује високу производњу по грлу/породични бизнис, док већина газдинстава задовољава егзистенцијалне потребе газдинства. Стандардним товом говеда (400–600 кг) бави се мали број газдинстава. У већини случајева, пољопривредна домаћинства продају телад масе 150–200 кг.

На територији општине Велика Плана нема великих газдинстава специјализованих за овчарство и козарство. Највећа стада имају око 100 грла, у традиционалном узгоју. У овчарству преовлађује праменка и винтемберг. Интензивно свињарство и живинарство су развијени у деловима у којима постоји обимна производња житарица, првенствено кукуруза. Број газдинстава са савременим свињарским и живинарским фармама је мали. Производи се углавном пласирају на локалним пијацама, кланицама и месарама. Најзаступљеније расе свиња су шведски ландрас и велики јоркшир. У мањем броју присутни пиетрен и дурок. Производња јаја и бројлера заснива се на хибридама лаког и тешког типа. Производња живинског меса високо је зависна од увоза хибрида, протеинске хране, адитива и лекова.

У периоду од 2002. до 2012. године приметан је тренд раста броја кошница карактеристичан и за национални ниво. Иако већи део пчеларења територијано потпада под околне општине где је паша доступнија, у општини Велика Плана постоји удружење пчелара које посредује у паковању и извозу меда. Величина производње, али пре свега квалитет, су конкурентни и на ширем тржишту. **У 2013. години просечна количина меда по кошници износила је 22 кг.** Добро организовани произвођачи који су у удружењу које са чланством ради на прихватању добре пчеларске праксе, доприносе да се релативно екстензивни систем гајења све више унапређује, а мед стандардизује и пласира и кроз веће извознике и дистрибутер (**Медино, Биодвиг ..**). У пчеларењу су заступљена оба система и стационарни и селидбени, а подручја Хомоља и Војводине, су најчешће одреднице за медну пашу, кад су у питању багремов ливадски и сунцокретов мед, као и Фрушка Гора кад је у питању липов мед. Општина Велика Плана стимулише набавку опреме за пчеларство-кошница и пакетних ројева, са 50 %, а преко удружења „Радилица „ из Велике Плане.

1.1.9. Механизација, опрема и објекти

На територији општине Велика Плана има укупно:

- 2.484 објеката за смештај говеда-капацитета 17.528 места
- 3.949 објеката за смештај свиња-капацитета 87.526 места
- 1.807 објеката за смештај кокошака носила-капацитета 113.248 места
- 1.856 објеката за смештај остале стоке-капацитета 40.874 места
- 3.676 објеката за смештај кукуруза-кошева, капацитета 135.956 м³
- 960 амбара, капацитета 28.809 м³
- 29 силоса, капацитета 920 т
- 7 објеката – сушара
- 200 објеката за силажу
- 1.562 објекта за смештај пољопривредних машина и опреме
- 12 објеката – хладњача
- 3 стакленика, капацитета 814 м²
- 747 пластеника, капацитета 293.402 м²

Пољопривредна механизација на газдинствима је застарела, старија од 15 година, односно преко 98% је застарела механизација. Пољопривредници користе технички мање захватне машине, са релативно већом потрошњом горива и губицима при

руковању) што додатно утиче на раст производних трошкова. Према резултатима пописа пољопривреде из 2012. године на територији општине Велика Плана има 3634 ком двоосовинских трактора.

Опремљеност објеката за смештај стоке је неуједначен и зависи од степена специјализације и величине стада. Мали број пољопривредних газдинстава су имала значајне инвестиције у унапређење стандарда, изградњу и проширење постојећих капацитета. Ови објекти су технички добро опремљени и испуњавају захтеве предвиђене стандардима о добробити животиња. И поред тога, управљање стајњаком и његово складиштење остаје један од кључних проблема са којим се суочава већина великих, али и део малих произвођача.

Опремљеност пољопривредних газдинстава објектима за складиштење репроматеријала и финализацију пољопривредних производа је ниска. Углавном се користе постојеће „економске зграде“ и помоћни објекти на газдинству.

1.1.10. Радна снага

На територији општине Велика Плана има 5.266 пољопривредних газдинстава, чији су чланови стално запослени на пословима пољопривреде, од тога:

- 3.825 газдинстава са 1-2 ангажована лица,
- 1.327 домаћинстава са 3-4 ангажована лица
- 104 домаћинстава са 5-6 ангажована лица
- 10 домаћинстава са преко 7 лица стално запослених на пословима пољопривреде.

Учешће ангажоване радне снаге стално запослених и сезонских радника је знатно испод просека Републике.

На територији општине Велика Плана има 5.189 домаћинстава чији су чланови уједно и носиоци газдинстава, од тога :

- 701 домаћинство чији је носилац жена (13 %)
- 4.488 домаћинство чији је носилац мушкарац (87 %).

На територији општине Велика Плана има укупно 11.274 чланова газдинства и стално запослених на газдинству, од тога :

- 4.639 жена (41%)
- 6.635 мушкараца (59 %).

Пољопривредне активности на породичном газдинству обављају искључиво чланови породице и рођаци. Стално запослених у оквиру ове категорије газдинства готово да нема. У структури чланова газдинстава који су ангажовани у сектору пољопривреде на територији општине Велика Плана преовладавају мушкарци са 59 %. Будући развој сектора пољопривреде ограничава изразито неповољна старосна и образовна структура пољопривредне радне снаге. Овај проблем значајан је како са аспекта социјалне структуре руралних средина, тако и у погледу људских потенцијала за усвајање нових технологија, промену производне структуре.

1.1.11. Структура пољопривредних газдинстава

Општина Велика Плана има следећу структуру домаћинстава према броју условних грла :

4302 регистрованих пољопривредних газдинстава, односно 14501 пољопривредних газдинстава, има укупно 14501 условних грла, највећи број газдинстава - 4516 има до 4 условна грла.

Поседом до 5 ха располаже 3.131. газдинство (86 %), поседом од 5 до 20 ха располаже 436 газдинства(12 %), поседом од од 20 до 100 ха располаже 56 газдинстава (1,6 %) и поседом преко 100 ха располаже само 1 газдинство.

Просечна величина поседа по газдинству износи 2,9 ха.

На основу резултата Пописа пољопривреде из 2012. године структура пољопривредних газдинстава према броју условних грла стоке је следећа: мање од 4 условна грла – 4516 ПГ; од 5 до 9 УГ – 478 ПГ; од 10-14 УГ – 123 ПГ; од 15-19 УГ-59 ПГ; од 20-49 УГ -75 ПГ; преко 50-99 УГ – 11 ПГ; од 100-499 4 . Укупан број УГ на територији општине Велика Плана је 14501.

1.1.12. Производња пољопривредних производа

Територија општине Велика Плана није изузетак од националног контекста, јер не постоји значајно развијен тржишни ланац којим се омогућава дорада, паковање и чување воћа и поврћа. Такође прерадни капацитети су скромни, како на нивоу газдинстава, док капацитети прерађивачке индустрије на територији општине Велика Плана готово да и не постоје.

Ратарска производња, где преовладава производња крмне базе, упркос уситњености поседа, ниском степену коришћења механизације, минералних ђубрива и средстава за заштиту биља (због ниске економске моћи пољопривредника), показује позитивне трендове раста, односно повећања приноса за све ратарске културе, а нарочито кукуруза, зависно од степена примене агротехничких мера, временских прилика у вегетационом периоду и заступљеног сортимента, тј. хибрида.

Сточарска производња, је производња која бележи најбољи тренд раста у општини Велика Плана, ипак напредак је нешто мање наглашен кад је у питању овчарство. У протеклих неколико година локално тржиште производа од крављег млека је доста унапређено отварањем малих продавница за продају сирева, киселог млека и других прерађевина .Органска производња је заступљена на занемарљивим површинама.

1.1.13. Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника

Задружни сектор треба да буде доминантни облик социјалног предузетништва и као такав представља значајну компоненту руралног развоја и социјалне економије и да доприноси уравнотеженом регионалном развоју и одрживом развоју. У општини Велика Плана функционише једна земљорадничка задруга у области ратарства (од укупно 12 некадашњих задруга). Заједнички наступ при уговарању производње и продаји, набавка репроматеријала или преговори са државним институцијама ради регулисања својих права или заједничких интереса изискује већу промоцију предности у удруживање у земљорадничке задруге. На територији општине Велика Плана функционише Земљорадничка задруга „Велико Орашје“, ЗЗ "Крњево", ПЗ „ Чекерац „ Ракинац, ПЗ „ Пландиште „Велика Плана, Општа земљорадничка задруга „ Агро млека“ Старо Село.

У складу са постојећим производним ресурсима у пољопривредној производњи, формирана су и специјализована пољопривредна удружења, која активно учествују у креирању и реализацији сопствених улагања, која се баве повртарском производњом, производњом млека и млечних производа, производњом меса и меда. Регистровано је 6 пољопривредних удружења, која имају своје стратешке и акционе планове, израђене у сарадњи са локалном самоуправом и у складу са наведеним плановима реализују активности и инвестиције на пољопривредним газдинствима и у оквиру удружења. Активности удружења пољопривредника која се подржавају од стране локалне самоуправе су: учешће на манифестацијама ради промоције производа, апликација пројеката ради унапређења примарне и прерађивачке производње према локалним, републичким и страним донаторима и партнерство у реализацији пројеката из области пољопривреде и руралног развоја.

1. Удружење пчелара « РАДИЛИЦА » - Велика Плана

2. Удружење одгајивача говеда сименталске расе – Велика Плана

3. Удружење идгајивача оваца и коза « КАРАЂОРЂЕВ ТОР » - Велика Плана

4. Удружење повртар « ПОМОРАВАЦ » - Велика Плана
5. Удружење повртар "МИЛОШЕВАЦ" - Милошевац
6. Удружење корисника вода „ Велика Морава - Велика Плана.

1.1.14. Трансфер знања и информација

Локална самоуправа у сарадњи са институцијама у пољопривреди (ПССС „ Смедерево „ Колари), научним институцијама (институти и факултети), приватним саветодавним сектором, развојним регионалним агенцијама и другим релевантним чиниоцима руралног развоја и пољопривреде, у највећој мери доприноси веома доброј информисаности и трансферу стручних знања крајњим корисницима. Информисаност се спроводи путем јавног информисања о актуелностима у пољопривреди и селу (регионалне ТВ, емисије и наступи пољопривредних и других стручних лица) и путем организованих скупова са мештанима. Нове технологије брже и ефикасније се прихватају од стране већих пољопривредних газдинстава. Обуке пољопривредника и сеоског становништва раде се путем организованих једнодневних или вишедневних тренинга, семинара и радионица и свакодневним радом на терену на газдинствима.

Постоји дугогодишња пракса одржања зимских школа за пољопривредник, у сарадњи са ПССС „ Смедерево „ Колари.

Табеларни приказ планираних мера и финансијских средстава

Табела 1. Мере кредитне подршке

Ред. број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику у (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максималн и износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите	100.2.1	1.100.000,00		100	
	УКУПНО		1.100.000,00			

Табела 2. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за меру (укупан износ по мери у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)
1.	Осигурање за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње	104.3	2.440.000,00	30	
2.	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга	301	1.335.000,00	100	
3.	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности	305	60.000,00	100	
4.	Трансфер знања и развој саветодавства - Унапређење обука у области пољопривреде и руралног развоја	305	Укупно: 1.760.000,0 1.470.000,00 (34. изложба говеда симнталске расе)+ НС Сајам 2016 290.000,00	100	
	УКУПНО		5.595.000,00		

Табела 3. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја	6.695.000,00
Планирана средства за директна плаћања	/
Планирана средства за кредитну подршку	1.100.000,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	5.595.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања и у оквиру мера руралног развоја	/

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике након примене Програма

Потенцијални корисници мера подршке су регистрована пољопривредна газдинства са територије општине Велика Плана са активним статусом у складу са Правилником о упису у регистар пољопривредних газдинстава и обнови регистрације, затим удружења и асоцијације пољопривредних произвођача, удружења водокорисника и удружења грађана која су основана ради обављања промотивних и непољопривредних делатности за развој села и заштиту животне средине, предузетници и правна лица за пружање саветодавних и других услуга.

Реализација Програма, односно дефинисане мере допринеће:

-модернизацији производње и јачању производне конкурентности:

- повећање продуктивности газдинства,
- смањење производних трошкова;

-достизању националних и стандарда ЕУ на пољу:

- заштите животне средине,
- јавног здравља,
- здравља животиња и биљака,
- добробити животиња,
- заштите на раду;

-повећању квалитета производа, хигијене и безбедности хране;

-побољшању конкурентности породичних пољопривредних газдинстава;

-увођењу нових технологија и иновација, и отварање нових тржишних могућности;

-побољшању квалитета производа уз испуњавање националних и ЕУ стандарда у области безбедности хране и заштите животне средине;

-очувању производње традиционалних производа;

-повезивању сектора пољопривреде и сектора туризма;

-унапређењу непољопривредних делатности на сеоском подручју;

-добивању производа веће додате вредности у циљу повећања доходака и побољшању одрживих услова за живот сеоског становништва.

Пољопривредна политика и политика руралног развоја Републике Србије обухвата низ мера и активности које предузимају надлежни органи у циљу обезбеђивања квалитетне и здравствено исправне хране, јачања конкурентности пољопривредних производа на тржишту, подизања нивоа животног стандарда пољопривредника, пружања подршке руралном развоју и заштити животне средине од негативних утицаја пољопривредне производње.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја

Информисање потенцијалних корисника о мерама које су дефинисане Програмом вршиће се путем пољопривредних стручних служби, органа ЈЛС, путем трибина, предавања, локалних медија.

По усвајању Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за територију општине Велика Плана за 2016. годину од стране скупштине општине, исти се објављује на званичном сајту општине Велика Плана. Информисање потенцијалних корисника о мерама Програма, врши се такође, путем организовања и одржавања трибина и предавања за локално сеоско становништво, путем локалних медија, друштвених мрежа, дистрибуцијом штампаних обавештења преко ПССС и сеоских месних канцеларија (флајери, обавештења и др.).

Информисање потенцијалних корисника врши се и непосредним контактом у просторијама Општинске управе и радом на терену.

Мониторинг и евалуација/надзор реализације

Општинска управа општине Велика Плана-Одељење за привреду и локални економски развој, које обавља послове на изради предлога Програма и реализацији мера након усвајања истог; расподелу и контролу управљања средствима Буџетског фонда за пољопривреду и рурални развој општине Велика Плана; врши контролу и процену успешности спроведених мера и одлучују о захтевима по појединим мерама; врши контролу документације и законску исправност поднетих захтева, у оквиру своје надлежности.

У процесу мониторинга и евалуације учествује и Општинско веће које усваја предлог годишњег извештаја.

Одељење за привреду и локални економски развој на крају буџетске године организује састанке са корисницима средстава по Програму мера, ради добијања информација о успешности реализованих мера и оствареним резултатима и ради добијања података о потребама за увођењем нових или иновацију/кориговање постојећих мера. На основу систематизованих података радних тела и комисија и крајњих корисника, Одељење за привреду и локални економски развој прати годишњу реализацију, остварене резултате и ефекте спроведених мера Програма и даје предлог о даљем спровођењу истих или увођењу нових мера подршке.

II ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.2 Кредитна подршка

100.2.1 Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.1.1. Образложење

Суфинансирање камата на пољопривредне кредите за регистрована пољопривредна газдинства која су регистрована на територији општине Велика Плана. У недостатку обртних средстава која су неопходна за финансирање пољопривредне производње.

2.1.2 Циљеви мере

Финансирање пољопривредне производње кроз кредитну политику преко пословних банака у циљу финансирање пољопривредне производње или набавку опреме за пољопривредну производњу.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду

Није примењиво.

2.1.4. Крајњи корисници

Физичка лица-носиоци пољопривредних газдинстава са територије Општине Велика Плана која су уписана у Регистар пољопривредних газдинстава у активном статусу.

Земљорадничке задруге са територије општине Велика Плана која се баве примарном пољопривредном производњом на најмање 10 ха обрадиве површине, а које су носиоци Регистар пољоприврених газдинстава у активном статусу.

2.1.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребан бизнис план или предрачун за набавке опреме

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике

Кредитна способност клијената на основу оцене од стране пословне банке која одобрава пласман.

2.1.7. Специфични критеријуми

За реализацију ове мерен корисник је у обавези да испуни опште критеријуме

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите

2.1.9. Критеријуми селекције

Средства се одобраву по пријема захтева и списка одобрених кредита од стране пословних банака које се достављају месечно за претходни месец.

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови

2.1.10. Интензитет помоћи

Интезитет помоћи износи 100% камате.

2.1.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број одобрених кредита
2.	Број враћених кредита у року

2.1.12. Административна процедура

Јавни позив за субвенцију каматне стопе за Физичка лица-носиоци пољопривредних газдинстава са територије Општине Велика Плана која су уписана у Регистар пољоприврених газдинстава у активном статусу и Земљорадничке задруге са територије општине Велика Плана која се баве примарном пољопривредном производњом на најмање 10 ха обрадиве површине, а које су носиоци Регистар пољоприврених газдинстава у активном статусу.

Укупан износ средстава за нову износи 1.100.000,00 динара

Кредити ће се одобравати преко пословних банака које кредитирају пољопривредну производњу

Износ кредита до 120.000,00 динара

Рок отплате је 12 месеци у две рате

Номинална каматна стопа је до 13% фиксна на годишњем нивоу

За обраду кредитног захтева корисник кредита ће платити банци накнаду до 1% на износ одобреног кредита

Општинска управа општине Велика Плана ће реализовати износ субвенционасане камате у целости по одобрењу кредита корисницима кредита од стране банке, а на начин који ће бити регулисан уговором о регулисању међусобних односа у реализацији програма субвенционасања каматне стопе

2.2. Назив мере: Обнављање пољопривредног производног потенцијала нарушеног елементарним непогодама и катастрофалним догађајима и увођење одговарајућих превентивних активности

Шифра мере: 104

104.3 Осигурање усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња

2.2.1. Образложење

У складу са Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, јединице локалне самоуправе (Сл. гласник РС, 10/13 и 142/14) могу да утврђују мере које се односе на директна плаћања за премију осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње, као и регресе за репродуктивни материјал и то за вештачко осемењавање. Ова мера је у складу са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014.– 2024.

Регресирање премије осигурања усева, плодова, вишегодишњих засада, расадника и животиња, у 2015. години има за циљ стимулисање коришћења осигурања од штете, што доводи до смањења ризика производње, кроз обезбеђење покрића евентуалног губитка у случају штете, чиме се стварају услови за стабилан приход пољопривредних газдинстава и одржања континуитета производње, као и њеног унапређења. Штете на пољопривредним усевима, стоци и другим ресурсима редован су пратилац пољопривредне производње, посебно од временских непогода на усевима и штете које причињавају дивљачи на стоци. Штете већег обима превазилазе могућност санирања од стране произвођача и могу озбиљно да угрозе опстанак газдинстава, а тиме и дугорочно одрживи развој производње. Мали број пољопривредних газдинстава врши осигурање пољопривредне производње и користи могућност регресирања премија осигурања. Мера се спроводи већ неколико година и показује позитиван ефекат у смислу повећања броја корисника и прихватања мере као реалне потребе у односу на климатске појаве и друге негативне утицаје на пољопривредну производњу.

Земљишни фонда општине Велика Плана чине:

-Оранице 21.572 ha -91%

-Воћњаци 509 ha -2,2 %

-Виногради 611 ha -2,6 %

-Ливаде 286 ha -1,2 %

Сточни фонд општине Велика Плана тренутно чини:

- 5.277 грла говеда (од тога 2187 грла крава)
- 32.461 грла свиња (од тога 3874 грла крмача)
- 13.077 грла оваца (од тога 8949 грла оваца за приплод)
- 2.245 грла коза
- 127 грла коња
- 117.649 комада кокоши
- 2.990 комада ћурки
- 4.203 кошница пчела.

Горе наведени статистички подаци илуструју значај наведене мере за очување капацитета у пољопривредној производњи.

2.2.2. Циљеви мере

Реализација ове мере позитивно утиче на економски и социјалнијални развој руралне средине:

- подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог произвођача;
- обезбеђивање услова за уравнотежен развој говедарства;
- боље коришћење расположивих ресурса;
- јачање вертикалне интеграције у производњи млека и меса;
- подизање стандарда живота у руралној средини и пољопривредних произвођача кроз повећање и стабилност дохотка пољопривредних газдинстава.

Регресирањем премије осигурања за усеве, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње циљ је да се пружи подршка пољопривредним произвођачима да осигурају своје усеве и стоку чиме се обезбеђује смањивање дугорочно негативних последица штета проузрокованих природним непогодама и другим ванредним догађајима.

2.2.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој

Није применљиво.

2.2.4. Крајњи корисници

Крајњи корисници мере су физичка лица – носиоци регистрованог пољопривредног газдинства или власници грла – чланови регистрованог пољопривредног газдинства.

2.2.5. Економска одрживост

За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике

Општи критеријуми за кориснике по овој мери:

- Корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Велика Плана,
- Потписана изјава да не постоји захтев за исто улагање у другим јавним фондовима;
- Корисник мора да испуни доспеле обавезе по раније одобреним захтевима финансираним из средстава буџета општине Велика Плана.

2.2.7. Специфични критеријуми

За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра	Назив инвестиције	Износ
	Осигурање за усева, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње	2.440.000,00

2.2.9. Критеријуми селекције

Критеријуми селекције се не примењују при реализацији ове мере, већ се средства одобравају по редоследу пријема потпуних захтева.

2.2.10. Интензитет помоћи

Износ регреса за полисе осигурања од штета на усевима, плодовима, вишегодишњим засадама, расадницима и животињама износи 30% вредности полисе осигурања.

2.2.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број ха осигураних од штета на усевима, плодовима, вишегодишњим засадама, расадницима
2.	Број осигураних грла
3.	Укупан број подржаних газдинстава за регрес премије осигурања за усева, плодове, вишегодишње засаде, расаднике и животиње

2.2.12. Административна процедура

Реализација регресирања полисе осигурања од штета на усевима, плодовима, вишегодишњим засадама, расадницима и животињама се спроводи на следећи начин:

-објављивање јавног позива за подношење захтева за регрес полисе осигурања
 -захтев за коришћење средстава за осигурање усева и плодова подноси се Одељењу за привреду и локални економски развој, општинске управе општине Велика Плана, најкасније до 31.10.2016. године, а за осигурање животиња најкасније до 31.12.2016. године; захтев из става 1. овог члана садржи:

1. податке о подносиоцу захтева (образац);
- 2.фотокопију личне карте;
- 3.фотокопију потврде о активном статусу у 2016.години;
- 4.фотокопију наменског текућег рачуна отвореног код пословне банке.

5.копија полисе осигурања издата од стране друштва за осигурање код кога је подносилац осигуран у периоду од 1. новембра претходне до 31. октобра текуће године, а оригинал се доставља на увид;

6.потврда о извршеном плаћању укупне премије осигурања;

7.извод из регистра пољопривредних газдинстава које издаје Управа за трезор.

-Одељење за привреду и локални економски развој, општинске управе општине Велика Плана утврђује да ли су испуњени прописани услови за остваривање права на коришћење регреса полисе осигурања пољопривредне производње и доноси одлуку о исплати регреса за полису осигурања.

-средства се одобравају корисницима који испуњавају услове, редоследом поднетих комплетних захтева, а крајњи рок за подношење захтева је 31.12.2016.године.

-по захтевима се поступа по хитном поступку, а најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтева.

-решење о утврђивању испуњености услова, одобравању коришћења и преносу средстава за осигурање доноси Општинска управа-Одељење за привреду и локални економски развој. Пренос средстава на наменски рачун пољопривредног газдинства.

2.3. Назив мере: Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга

Шифра мере: 301

301.1.Инвестиције у израду и ревизију пројектне и планске документације за развој општина и насеља у руралним подручјима

2.3.1. Образложење

Пројекат ће бити урађен у циљу утврђивања водних потенцијала за наводњавање пољопривредног земљишта на територији општине Велика Плана, обзиром да се последњих деценија показало да долази до климатских промена које условљавају потребе за наводњавањем, како би се сачувао и осигурао принос пољопривредних култура у периодима интензивног дефицита воде, у вегетационом периоду. На територији Општине Велика Плана, наводњава се свега 5% пољопривредног земљишта, док је републички просек још мањи и износи 3%.

Општина Велика Плана је озбиљно схватила значај водних ресурса на својој територији, због чега је и подржала израду ове Студије, која представља темељ израде система наводњавања који ће, сигурни смо, повећати наводњаване површине и до седам пута на територији Општине Велика Плана.

Нека пољопривредна подручја имају довољно воде од атмосферских падавина за раст усева док већина других оскудева и потребно је градити системе за наводњавање. Иригациони систем мора бити одржив, обновљив извор воде, пажљиво надзиран, који користи ни више ни мање воде него што је природно потребно усевима јер, у супротном: постаје неефикасан, необновљив извор.

Напретком технологије бушења дубоких бунара и постављањем снажних пумпи у једно време се сматрало да се тако може решити питање наводњавања великих површина - међутим, ово није успешно решење, непредвидљиво је, јер зависи од количине падавина и великих материјалних улагања - а дешавало се да подземни резервоари воде пресахну због објективних/субјективних разлога. Економски је одрживо да се наводњавање користи на начин који задовољава потребе усева, односно специфичности терена и поднебља.

Након спровођења мере регистрована пољопривредна газдинства могу се обратити за помоћ на основу програма од стране ресорног министарства, помоћи ИПАРД фондова, Фонда за развој Републике Србије, на основу критеријума конкурса за чија средства аплицирају, а повезана су са програмима које финансирају наводњавање.

2.3.2. Циљеви мере

-Израда пројеката наводњавања у сагласности са израђеном студијом наводњавања

-Ревитализација постојећих система по просечној динамици од 50 ха годишње

-Обнова заливних система, који се сада третирају као „ван системи“, побољшањем њихових перформанси и функционалним и управљачким инкорпорисањем у веће системске целине,

-Реализација нових система најпре на земљиштима највиших бонитетних класа, по просечној динамици

2.3.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)

Није применљиво

2.3.4. Крајњи корисници

Физичка или правна лица која поседују сертификат за израду студија, а која на јавном позиву буду изабрана као извођач радова

2.3.5. Економска одрживост

Бизнис план није потребан

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике

Биће дефинисани условима јавног позива

2.3.7. Специфични критеријуми

Нема специфичних критеријума.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Износ
301	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга	1.335.000,00

2.3.9. Критеријуми селекције

Не постоје критеријуми селекције.

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1.			
....			

2.3.10. Интензитет помоћи

100 %

2.3.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број учесника јавне набавке
2.	

2.3.12. Административна процедура

Након одобравања средстава од стране Министарства пољопривре и заштите животне средине, општина ће именовати Комисију за спровођење поступка јавне набавке за избор најповољнијег понуђача за израду пројектне документације.

2.4. Назив мере: Трансфер знања и развој саветодавства - Унапређење обука у области пољопривреде и руралног развоја

Шифра мере: 305.1 Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

2.4. 1. Образложење инвестиције Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

Поред редовних едукација и зимске школе за пољопривреднике, у организацији ПССС „Смедерево“, Колари, током зимских месеци, општина Велика Плана организује и

додатне едукације заинтересованих пољопривредника кроз набавку стручне литературе: листова, публикација и пољопривредног календара.

2.4.2. Циљеви мере

Подстицај едукације пољопривредника.

2.4.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)

Није применљиво

2.4.4. Крајњи корисници

Општина Велика Плана

2.4.5. Економска одрживост

Није потребан бизнис план

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике

Не постоје

2.4.7. Специфични критеријуми

Не постоје

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Износ
305.1.	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности	60.000,00
	УКУПНО	60.000,00

2.4.9. Критеријуми селекције

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1.			

Не постоје .

2.4.10. Интензитет помоћи

100 %

2.4.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број корисника

2.4.12. Административна процедура

Након поступка набавке стручне литературе, она ће бити дистрибуирана корисницима, приликом манифестација.

2.5. Назив мере: Трансфер знања и развој саветодавства - Унапређење обука у области пољопривреде и руралног развоја

Шифра мере: 305.2. Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања

2.5. 1. Образложење инвестиције

Информативне активности: **сајмови, изложбе**, манифестације, студијска путовања

Сваке године истог датума се одржава изложба говеда сименталске расе на пољопривредно изложбеном простору у улици Живана Петровића у Великој Плани. Датум одржавања наредне, 34. Изложбе је 10.09.2016.године. Циљ одржавања оваквих манифестација је вишеструки. Пре свега огледа се у представљању одгајивачко селекцијског успеха у говедарству, представљању одгајивачких циљева у говедарству, развоју такмичарског духа и свакако промовисање говедарства и пољопривреде Велике Планае.

Поред тога што фармери морају да буду уписани у регистар пољопривредних газдинстава потребно је да грла говеда које поседују испуњавају услов да се могу сврстати у квалитетна приплодна грла. То значи, да грла треба да имају познато и контролисано порекло за најмање две генерације уназад, и да су и сама обухваћена контролом продуктивности, репродукције и екстеријера. Наравно, најважније од свега је то да су грла здрава јер се мере немогу спроводити на болесном запату говеда.

Ефекти организације изложбе се садрже у унапређењу екстеријерних, производних и репродукцијских својстава. Поред тога, стиче се увид у допринос генетском унапређењу приплодног подмлатка везано за ектертијерна и репродукцијска својства. Такође, може се видети какве су потенцијалне могућности бикова-очева који се користе или су коришћени у производњи семена за вештачко осемењавање, а који су очеви грла која се излажу на изложбама.

На оваквим манифестацијама се може видети одакле долази генетски напредак јер се по правилу изводе три категорије животиња, а то је прилика да се уоче генерацијске промене. На тај начин се може предвидети шта нас очекује у долазећим годинама.

Општина Велика Плана већ дужи низ година организује посету међународном пољопривредном сајму у Новом Саду, за око 400 пољопривредника са територије наше општине.

2.5.2. Циљеви мере

Оваква мера привлачи велики број посетиоца са територије целе Републике Србије. То је прилика да се иницирају преговори о купопродаји квалитетних приплодних грла, путем аукције или директном погодбом. На овај начин се може остварити један од циљева унапређења говедарства, а то је побољшање генетске основе појединих делова популације говеда у нашој земљи, за купце, а фармери који се налазе у улози продавца могу остварити значајне приходе од продаје приплодних грла говеда.

Специфични циљ представља поређење доприноса појединих линија бикова чији су потомци изведена грла на изложби, што се посебно односи на млађа грла (приплодне јунице и првотелке).

2.5.3. Веза са мерама Националног програма за рурални развој Републике Србије (НПРР)

Није применљиво

2.5.4. Крајњи корисници

Општина Велика Плана

2.5.5. Економска одрживост

Није потребан бизнис план

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике

Не постоје

2.5.7. Специфични критеријуми

Не постоје

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере

Шифра инвестиције	Назив инвестиције	Износ
305.2.	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања	1.760.000,00
	УКУПНО	1.760.000,00

2.5.9. Критеријуми селекције

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1.			

Не постоје .

2.5.10. Интензитет помоћи

100 %

2.5.11. Индикатори/показатељи

Редни број	Назив показатеља
1.	Број грла
2.	Број учесника
3.	Број посетилаца изложбе

2.5.12. Административна процедура

Општинска управа општине Велика Плана доноси решење о образовању следећих комисија :

1. Комисија за избор грла-говеда, у двочланом саставу, са задатком да обиђе пријављене кандидате и изврше избор грла за учествовање на изложби, од грла која су кандидати пријавили и достави Општинској управи списак изабраних грла за учествовање на изложби. Председнику и члану Комисије за рад у Комисији припада накнада

2. Комисија за оцену грла-говеда, у двочланом саставу са задатком да оцени изведена грла и донесе одлуку о рангирању грла по утврђеним наградама по категоријама грла. Председнику и члану Комисије за рад у Комисији припада накнада.

3. Комисија за оцену грла-оваца и коза, у двочланом саставу, са задатком да оцени изведена грла и донесе одлуку о рангирању грла по утврђеним наградама по категоријама грла. Председнику и члану Комисије за рад у Комисији припада накнада.

4. Комисија за избор грла-оваца и коза, у двочланом саставу, са задатком да обиђе пријављене кандидате и изврше избор грла за учествовање на изложби, од грла која су кандидати пријавили и достави Општинској управи списак изабраних грла за учествовање на изложби. Председнику и члану Комисије за рад у Комисији припада накнада.

III Идентификациона карта

Табела 1. Показатељи које је потребно навести у Анексу 1 уводног дела Програма

Назив показатеља	Јединица мере	Вредност, опис показатеља	Година	Извор податка
ОПШТИ ПОДАЦИ				
Административни и географски положај				
Аутономна покрајина	назив			Устав РС
Регион	назив	Подунавски	2012	рзс*
Област	назив	-	2012	рзс*
Град или општина	назив	Велика Плана	2012	рзс*
Површина	км ²	345,5	2012	рзс*
Број насеља	број	13	2012	рзс*
Број катастарских општина	број	14	2012	рзс*
Подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП) ¹	број	-		Правилник
Демографски показатељи				
Број становника	број	45.725	2011	рзс**
Број становника у руралним подручјима	број	28.557	2011	рзс**
Број домаћинстава	број	12.899	2012	рзс*
Густина насељености (број становника / површина, км ²)	ст/км ²	116	2011	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 – 100)	%	-7,996	2011	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	%	-7,996	2011	рзс**
Учешће становништва млађег од 15 година	%	12,7 (5.809)	2011	рзс**
Учешће становништва старијег од 65 година	%	17 % (7625)		рзс**

¹ Навести да ли су на територији АП/ЈЛС идентификована насељена места или цела територија општине, односно сва насељена места на територији општине која испуњавају бар један од критеријума наведених у **Правилнику о подручјима са отежаним условима рада у пољопривреди** („Службени гласник РС“, број 29/13) која се могу окарактерисати као подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП), имајући у виду да је МПЗЖС посредством националног стратешког документа препознано потребу да се кроз систем подршке уваже отежавајуће околности за пољопривредну производњу које постоје у овим подручјима.

Просечна старост	година	43	2012	рзс*
Индекс старења ²		1,29	2012	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем	%	12,9 % (54 % жена и 39 % мушкараца - 5.910)	2012	рзс*
Са основним образовањем	%	20 % (9.340)	2012	рзс*
Са средњим образовањем	%	34 % (15.991)	2012	рзс*
Са вишим и високим образовањем	%	6 % (2.752)	2012	рзс*
Учешће пољопривредног у укупном становништву	%	37 % (16.851)		процена
Природни услови				
Рељеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	опис	Општина Велика Плана захвата део широке долине Велике Мораве и благо заталасано побрђе у источном делу Шумадије и Великопоморавље. Укупна површина општине Велика Плана износи 345,5 км². Најнижа тачка у општини је поред Велике Мораве, на северу, где река напушта општину, око 80 мнв – док је највиша тачка у крајњем западном делу, Караула 297		интерни

² Однос броја старог (60 и више година) и младог (0-19 година) становништва.

		МНВ Територија општине Велика Плана је дужине од 28–32 км у правцу север-југ и ширине од 10 до 12 км у правцу исток-запад са јасно издвојеним Моравским реоном, који обухвата плодну моравску долину и чини 70 % производног подручја и -Брдским реоном, који обухвата КО Радовање и Ракицац и делове КО Ново Село и Старо Село и чини око 30% производног реона. Идвајају се четири геоморфолошке целине: - долињско дно Велике Мораве, - долињско дно Јасенице, - побрђе		
--	--	---	--	--

Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа ³	опис	западно од долиноског дна Велике Мораве и јужно од долиноског дна Јасенице . - побрђе западно од долиноског дна Велике Мораве и северно од долиноског дна Јасенице.		интерни
		-алувијум (26,6 %), -алувијум у огајњачавању(6,2 %), -алувијална - смоница(15,8 %), -смоница у огајњачавању(4,9 %), -гајњача(43,9 %), -гајњача у оподзољавању(2,1 %), -делувијум у огајњачавању(2,1 %). Плодно земљиште		

³ Према Правилнику о катастарском класирању и бонитирању земљишта („Службени гласник РС“, број 63/2014).

		(алувијум, алувијална смоница и гајњача) заузима 91,2% територије (31 508 ha); Средње плодно земљиште (смоница у огајњачавању, гајњача у оподзољавању и делувијум у огајњачавању) заузима 8,8% територије (3 040 ha)		
Клима	опис	континентална клима		интерни
Просечна количина падавина	мм	Σ средње годишње висине падавина: 636,2 мм		интерни
Средња годишња температура	°C	Средња годишња t° ваздуха: 11,0°C		интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	опис	Територија општине Велика Плана у хидрографском погледу припада сливовима Велике Мораве и Језаве. Од укупне површине општине сливу Велике Мораве припада око 262,0 км ² , а сливу Језаве		интерни

		око 83,0 км². Сливу Језаве припадају Голобачки и Крњевачки поток, Трмељак поток и Сврачина. Сливу Велике Мораве припадају Јасеница, Рача и Грабовачки поток. Известан број мањих водотока се улива у ободне канале који се уливају у Јасеницу. Ниво подземних вода у алувионима река је доста висок. Дебљина шљунковитог колектора на потезу Лозовик - Трновче је око 8,0 м. Оптимални капацитет истражних бунара варира од 25 до 40л/с. На вишим теренима ниво подземних вода је на 8-15 м од површине терена.		
--	--	---	--	--

Површина под шумом	ha	2.528	2012	рзс*
Учешће површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС	%	7	2012	рзс*
Попумљене површине у претходној години	ha	-	2012	рзс*
Просечена дрвна маса	m ³	1.766	2012	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ				
Стање ресурса				
Број пољопривредних газдинстава:	број	5266	2012	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	број	3.624	(дана 13.03.2015.)	Управа за трезор ⁴
- породична пољопривредна газдинства	%	3.617	-	
- правна лица и предузетници	%	7	-	
Коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ)	ha	18.993,69 ha	2012	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС	%	55	-	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало ⁵	ha, %	Оранице 21.572 ha - 91% Воћњаци 509 ha - 2,2 % Виногради 611 ha - 2,6 % Ливаде 286 ha - 1,2 %	2012	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало ⁶	ha, %	22.977,5171 (66,5 %)	2012	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству	ha	2,9 ха	2012	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом	ha	11.235 (47,8 %)		интерни
Пољопривредна газдинства која наводњавају КПЗ	број	50	2012	рзс***
Наводњавана површина КПЗ	ha	1500	2012	рзс***
Површина пољ.земљишта у јавној својини на територији АП ⁷	ha	849,80 ha	-	интерни

⁴ Организациона јединица Управе за трезор на територији ЈЛС.⁵ Окућница, расадници и др.⁶ Цреће и украсно биље, утари и др.

Површина пољ.земљишта у јавној својини која се даје у закуп:	ha	451,1950 h	интерни
физичка лица : правна лица	%	451,1950 h физ.лица	интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела	број	-5.277 грла говеда (од тога 2187 грла краве) -32.461 грла свиња (од тога 3874 грла крмача) -13.077 грла оваца (од тога 8949 грла оваца за приплод) -2.245 грла коза -127 грла коња -117.649 комада кокоши -2.990 комада ћурки -4.203 кошница пчела	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине	број	Двоосовински трактори 3634 ком.	рзс***
Пољопривредни објекти ⁸	број	-2.484 објеката за смештај говеда- капацитета 17.528 места -3.949 објеката за смештај свиња- капацитета 87.526 места	рзс***

⁷ Укључујући и утрине и пашњаке који су враћени сеоским заједницама на коришћење.

⁸ Пољопривредни објекти за смештај: стоке, пољопривредних производа на газдинству (кошеви за кукуруз, амбари и силоси), и пољопривредних машина и опреме.

			-1.807 објеката за смештај кокошака носила-капацитета 113.248 места -1.856 објеката за смештај остале стоке-капацитета 40.874 места -3.676 објеката за смештај кукуруза- кошева, капацитета 135.956 м³ -960 амбара, капацитета 28.809 м³ -29 силоса, капацитета 920 т - 200 објеката за силажу -1.562 објекта за смештај пољопривредних машина и опреме	2012	рзс***
Хладњаче, сушаре, стакленици и пластеници	број	-7 објеката – сушара -12 објеката – хладњача -3 стакленика, капацитета 814 м² -747 пластеника, капацитета 293.402 м²			рзс***
Употреба мин. ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља	ха, број ПГ	18.993,69 ха (коришћено	2012		рзс***

			земљишта); 5000 газдинстава		
Чланови газдинства ⁹ и стално запослени на газдинству:	број		5984	2012	рзс***
(на породичном ПП: на газдинству правног лица / предузетника)	%		-	-	рзс***
Годишње радне јединице ¹⁰	број		4403	2012	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника ¹¹	број		5 удружења 4 приватне задруге 1 активна земљорадничка задруга		интерни
Производња пољопривредних производа¹²:	количина				
- биљна производња	тона		100.000 тона	2012	рзс***
- сточарска производња	т, лит., ком.		Млеко, месо, јаја, мед		интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА					
Рурална инфраструктура					
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>					
Дужина путева ¹³	km		259	2012	рзс*
Поште и телефонски претплатници	број		8 пошти и 32 претплатника на 100 становника	2012	рзс*
<i>Водопривредна инфраструктура</i>					
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	број		6910	2012	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	број		3380	2012	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде	хиљ.м³		732.000	2012	рзс*

⁹ Укључујући и носиоца пољопривредног газдинства.

¹⁰ Јединица мере која представља количину људског рада утрошену за обављање пољопривредне делатности на газдинству, представља еквивалент рада једног лица, тј. пуно радно време у једној години: 8 сати дневно, 225 радних дана у години.

¹¹ Навести број регистрованих задружних организација и удружења пољопривредних произвођача, активно функционалних на територији АП/ЈЛС.

¹² Остварени обим производње најзначајнијих пољопривредних производа са становишта АП/ЈЛС.

¹³ Навести укупну дужину путева на територији АП/ЈЛС (укључујући државне путеве I и II реда и општинске путеве).

Пречишћене отпадне воде	хиљ. m ³	732.000	2012	рзс*
Енергетска инфраструктура				
Производња и снабдевање електричном енергијом ¹⁴	број	2 далековода 1 трафостаница		интерни
Социјална инфраструктура				
Објекти образовне инфраструктуре ¹⁵	број	-1 предшколска установа, са 17 објеката; -7 основних школа, са 14 подручних одељења и 3 средње школе	2012/2013.	рзс*
Број становника на једног лекара	број	59,44	2012	рзс*
Број корисника социјалне заштите	број	7.411	2012	рзс*
Диверзификација руралне економије				
Запослени у сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде ¹⁶	број	5266	2012	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности ¹⁷	број	БПГ чији су носиоци правна лица и предузетници	2012	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста ¹⁸ на територији АП/ЈЛС	број	Број туриста:15101 8044 домаћи 7057 страни Број ноћења:17320 9429 домаћи 7891 страни	2012	рзс*

¹⁴ Навести број објеката за производњу (хидроелектране, термоелектране и др.), трансформацију и пренос електричне енергије на територији АП/ЈЛС.

¹⁵ Установе за децу предшколског узраста, основне и средње школе, високе школе и факултети на територији АП/ЈЛС.

¹⁶ На пољопривредним газдинствима и привредним друштвима, предузећима, предузећима, установама, задругама, организацијама и др.

¹⁷ Осим пољопривредне, а у вези су са газдинством (нпр прерада пољопривредних производа, рурални туризам, активности у шумарству, обрада дрвета, народна радност, производња енергије из обновљивих извора, узгој рибе и др.).

¹⁸ Домаћи и страни.

Трансфер знања и информација					
Пољопривредна саветодавна стручна служба				да / не	да
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем ¹⁹				број	60

РЗС* - Општине и региони у Републици Србији, Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

РЗС** - Попис становништва 2011, Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

РЗС*** - Попис пољопривреде 2012 (Књига пописа 2), Републички завод за статистику, www.webrzs.stat.gov.rs

Овај програм биће објављен у "Међуопштинском службеном листу општина Велика Плана и Смедеревска Паланка".

Број:320-9/2016-I

У Великој Плани, 13. априла 2016. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА

ПРЕДСЕДНИК

(М.П.)

Далибор Тодоровић

¹⁹ Навести број одабраних пољопривредних газдинстава која се интензивно прате пута годишње и број осталих пољопривредних газдинстава која се укључују у саветодавни систем на друге начине, углавном преко учешћа на групним предавањима и кроз повремене посете саветодаваца пољопривредним газдинствима.

71.

На основу члана 22. Закона о финансирању локалне самоуправе („Службени гласник Републике Србије”, број 62/2006, 47/2011, 93/2012, 99/2013, 125/2014 и 95/2015), члана 32. став 1. тачка 7) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије”, број 129/2007 и 83/2014) и члана 72. став 1. Статута општине Велика Плана („Међуопштински службени лист општина Велика Плана и Смедеревска Паланка”, број 39/2008), а у вези са чланом 44. Статута Месне заједнице „Марковац” Марковац,

Скупштина општине Велика Плана, на 40. седници одржаној 13. априла 2016. године, утврдила је

НАЦРТ ОДЛУКЕ О УВОЂЕЊУ САМОДОПРИНОСА ЗА ПОДРУЧЈЕ МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ „МАРКОВАЦ” МАРКОВАЦ И ЗАСЕОКА ПИНОСАВА

Члан 1.

Ради обезбеђивања средстава за задовољавање заједничких интереса и потреба грађана, уводи се самодопринос за подручје Месне заједнице „Марковац” Марковац и засеока Пиносава (у даљем тексту: Месна заједница).

Члан 2.

Средства прикупљена самодоприносом користеће се за следеће намене:

- 1) Комунална изградња и одржавање 65%
 - Изградња и одржавање путне мреже (асфалтирани и несфалтирани, категорисани и некатегорисани насељски путеви, као и остали атарски путеви и саобраћајнице.
 - Реконструкција, проширење и одржавање НН мреже и јавне расвете.
 - Уређење и одржавање локалне депоније.
 - Изградња, уређење и одржавање објеката на гробљу.
 - Одржавање гробља, уређење и изградња саобраћајница кроз месно гробље.
 - Наставак изградње и ширење водоводне мреже у Марковцу и Пиносава.
 - Изградња канализационе мреже.
 - Уређење и одржавање сточне и зелене пијаце.
 - Уређење јавних површина (тротоара, паркиралишта, зелених површина и слично).
 - Уређење центра насеља.
 - Одржавање зграде Дома културе.
- 2) Развој друштвених делатности 10%
 - Образовање.
 - Култура (активирање културно-уметничког друштва и библиотеке, штампање монографија и слично).
 - Спорт.
- 3) Остале активности Месне заједнице везане за редовну делатност 20%
- 4) Хитне и непредвиђене интервенције 5%

Средства самодоприноса уведена за намене из претходног става користеће се у складу са овом одлуком, а према годишњим програмима утрешка средстава самодоприноса.

Члан 3.

Самодопринос се уводи за период од 5 (пет) година и то од 01.06.2016. године до 31.05.2021. године.

Члан 4.

Самодопринос се уводи у новцу.

Члан 5.

Укупан износ средстава самодоприноса који ће се прикупити за означени период износи 18.000.000,00 динара (словима: осамнаестмилионадинара и 00/100).

Уколико се оствари већи износ средстава самодоприноса од износа из става 1. овог члана, користеће се искључиво за намене из члана 2. ове одлуке.

Члан 6.

Обвезници самодоприноса су грађани који имају изборно право и пребивалиште на подручју Месне заједнице.

Обвезници самодоприноса су и грађани који немају изборно право и пребивалиште на подручју Месне заједнице, ако на том подручју имају непокретну имовину, а средствима самодоприноса се побољшавају услови коришћења те имовине.

Члан 7.

Основицу самодоприноса за обвезнике из члана 6. став 1. одлуке чине зараде (плате) запослених, приходи од пољопривреде и шумарства и приходи од самосталне делатности на које се плаћа порез на доходак грађана у складу са законом који уређује порез на доходак грађана, односно вредност имовине на коју се плаћа порез на имовину, у складу са законом који уређује порез на имовину.

Основицу самодоприноса за обвезнике из члана 6. став 2. одлуке чини вредност имовине на коју се плаћа порез на имовину, у складу са законом који уређује порез на имовину.

Члан 8.

Обрачун и наплату самодоприноса од зарада врши исплатилац зарада, а од самосталне делатности и пољопривреде и шумарства порески орган, у складу са одредбама закона којим се уређује порески поступак и пореска администрација.

Члан 9.

Обвезници плаћају самодопринос по следећој стопи:

- 1) на зараде и сва друга лична примања која имају карактер зараде 2%,
- 2) на приходе од самосталних делатности 2%,
- 3) на катастарски доходак од пољопривреде и шумарства 10%.

Члан 10.

Новчана средства која се прикупљају на основу одлуке о самодоприносу приход су буџета општине и строго су наменског карактера.

Члан 11.

Надзор над прикупљањем и утрошком средстава самодоприноса остварују грађани разматрањем финансијског плана и завршног рачуна који доноси и усваја Савет Месне заједнице у складу са наменом самодоприноса утврђеном овом одлуком.

Савет Месне заједнице је дужан да најмање једном годишње информисе грађане о приливу и утрошку средстава самодоприноса на најприкладнији начин доступан за јавност.

Члан 12.

У погледу начина утврђивања самодоприноса, обрачунавања, застарелости, наплате, рокова за плаћање, обрачуна камате и осталог што није посебно прописано нацртом ове одлуке, сходно се примењују одредбе закона којим се уређује порески поступак и пореска администрација.

Члан 13.

Одлуку о увођењу самодоприноса грађани доносе референдумом, у складу са прописима којима је уређен поступак непосредног изјашњавања грађана.

Одлука се сматра донетом када се за њу изјасни већина од укупног броја грађана из члана 6. ове одлуке.

Члан 14.

Ова одлука излаже се на јавни увид у трајању од 15 дана.

Издавање ове одлуке извршити на огласној табли Месне заједнице и други прикладан начин доступан за јавност.

Члан 15.

Ову одлуку објавити у „Међуопштинском службеном листу општина Велика Плана и Смедеревска Паланка”.

Број: 011-21/2016-I

У Великој Плани, 13. априла 2016. године

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА
ПРЕДСЕДНИК
Далибор Тодоровић

САДРЖАЈ

ВЕЛИКА ПЛАНА

ОДЛУКЕ

53. Одлука о кредитном задужевању Општине Велика Плана 333
54. Одлука о претварању – конверзији потраживања Општине Велика Плана у удео основног капитала Предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом „Гоша – Солко” д.о.о. из Смедеревске Паланке 333
55. Одлука о усвајању Програма комасације пољопривредног земљишта за део КО Ново Село и Марковац, КО Ракинац и КО Радовање 334

РЕШЕЊА

56. Решење о усвајању Извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Велика Плана за 2015. годину 335
57. Решење о давању сагласности на Одлуку Надзорног одбора ЈКП „Милош Митровић” Велика Плана, број 517/2 од 30.03.2016. године. 351
58. Решење о измени Решења о образовању и постављењу команданта, заменика команданта, начелника и чланова Општинског штаба за ванредне ситуације за територију Општине Велика Плана 351
59. Решење о именовању вршиоца дужности директора ЈКП „Градска топлана” Велика Плана 351
60. Решење о именовању вршиоца дужности директора Апотеке „MEDICA” Велика Плана 353
61. Решење о именовању вршиоца дужности директора Дома здравља „др Милан – Бане Ђорђевић” Велика Плана 353
62. Решење о именовању вршиоца дужности заменика директора Дома здравља „др Милан – Бане Ђорђевић” Велика Плана. 354
63. Решење о измени Решења о разрешењу и именовању председника и чланова Управног и Надзорног одбора Центра за културу „Масука” Велика Плана 354
64. Решење о утврђивању Збирне изборне листе за изборе за одборнике Скупштине општине Велика Плана 355
65. Решење о утврђивању укупног броја гласачких листића за изборе за одборнике Скупштине општине Велика Плана 364

ДРУГА АКТА

66. Програм коришћења средстава Фонда за заштиту животне средине Општине Велика Плана за 2016. годину 364
67. Оперативни план одбране од поплава за воде другог реда на територији Општине Велика Плана за 2016. годину 366
68. Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Општине Велика Плана за 2016. годину 440
69. Стратегија развоја спорта у Општини Велика Плана за период од 2016 – 2018. године 441

70. Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја
Општине Велика Плана за 2016. годину 475

МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

71. Нацрт Одлуке о увођењу месног самодоприноса за подручје Месне заједнице „Марковац” Марковац
и засеока Пиносава 524

Не подлеже плаћању пореза на промет на основу мишљења Министарства за информације
Републике Србије, број 413-01-163/92-01 од 19. маја 1992. године
Издавач: Скупштина општине Смедеревска Паланка, Вука Караџића број 25,
тел. 321-087 и 316-644. Одговорни уредник Гордана Костић. Рачун општинске управе СО Смед. Паланка
840-137 641-37. Компјутерска припрема: Установа Народна библиотека Смед. Паланка - Издавачка
делатност, тел. 026/318-346. Обрада: Иван Петковић.